

EXLIBRIS

M·A·T·I·C·A·S·L·O·V·E·N·S·K·Á

+1863+

+1963+

243054

662—

ETYMOLOGIA

VOCUM

SLAVICARUM,

sistens

MODUM MULTIPLICANDI
VOCABULA

PER

DERIVATIONEM & COMPOSITIONEM,

AB

ANTONIO BERNOLÁK

CONCINNATA.

(1102.12)

TYRNAVIÆ,

Typis WENCESLAI JELINEK 1791.

ETYMOLOGIA

VOCUM

SLAVICARUM

AD

MODUM MULTIFICANDI

VOCABULA

DERIVATIONIS COMPOSITIONIS

VIII. 3447

22. VII. 1955

ARTVS SLAVICAE

CONCIATA

1798073168

D, SD 172
1

PRÆFATIO.

Ut variis dubiis & altercationibus, quæ circa veram & genuinam tum significationem tum prononciationem complurium Slavicorum Vocabulorum exoriri possent, occurram; & simul illis, qui inopia vocum in hac Lingua laborant, vel easdem alias ab aliis rite derivare ignorant, consulam, præsens opusculum edo.

Scio quidem esse nonnullos, qui hos in excolenda Slavica Lingua conatus Statui meo Ecclesiastico minus convenientes putent; vi cuius (ut illi quidem volunt) loco Grammaticæ & hujus Etymologiæ meæ potius versionem Sacræ Scripturæ Slavicam, utpote Slavici summopere necessariam, adornare debuissim. — Sed boni viri perpendere deberent, ad tam difficile & momentosum munus rite obeundum præter alia genuinam quoque & solidam Slavicæ Linguae & eloquentiæ notitiam necessario prærequiri; quam frustra ab eo desideres, qui rectas Grammaticæ regulas una cum Etymologia stricte sumpta apprime sibi perspectas non habet. In his itaque Philologicis scientiis excolendis primum desudare, ac rationem recte loquendi & scriben-

di concinnare debui, ut sic tandem Scripturæ
Divinæ vero, genuino & nativo idiomate sla-
vico pro Pannoniis Slavis reddi possint. At-
que ut, quod res est, sincere confitear, hæc erat
meta, hic unicus omnium meorum hæctenus pro
cultura Slavicæ Linguae susceptorum laborum
fnis.

Unde non sine causa spero; æquos rerum
æstimatores id de meis conatibus sensuros, quod
Magnus ille Ecclesiæ Doctor, S. Hyeronimus
in I Caput Titi universim de Grammaticis ha-
bet: Si quis autem grammaticam artem no-
verit, ut rationem recte loquendi habeat,
& inter vera & falsa dijudicet, non im-
probamus. Grammaticorum enim doctri-
na potest etiam proficere ad vitam, dum
fuerit in meliores usus assumpta.

Dabam in Oppido Cseklész 6ta Aprilis
1791.

CONSPECTUS OPERIS.

PARS I. DE DERIVATIONE.

Caput I de Derivatione vocum per Motionem.

Caput II de Derivatione vocum per Diminutionem.

Caput III de Derivatione vocum per Variationem, non tamen imminutionem Significationis Primitivi.

PARS II. DE COMPOSITIONE.

Cap. I de Compositis Substantivis.

Cap. II de Compositis Adjectivis.

Ca-

Cap. III de Compositis Pronominibus.

Cap. IV de Compositis Verbis.

APPENDIX

I demonstrat usum tum Derivationis, tum Compositionis,

II exhibet Adagia Slavica, iis, quæ in mea Grammatica proponuntur, addenda.

III continet Nomenclaturas diversarum rerum Slavicas, latine, ungarice & germanice redditas.

INTRO-

INTRODUCTIO.

Etymologia *Wlastnosłownost* strictè sumpta (de qua hic nobis occurrit sermo) scientia est, quæ in *Radices* seu *Primitiva* vocum inquirat. Quia vero voces a suis *Primitivis* generatim duplici ratione deducuntur: 1) per adjectionem certarum syllabarum finalium sine appositione alterius vocis, hoc est, per *Derivationem*; 2) per conjunctionem orationis partium, sive per *Compositionem*; hinc totam Etymologiam duabus Partibus absolvere placet.

Utilitatem & necessitatem scientiæ hujus, non est opus, ut commendem multis; cum quilibet rerum peritus facile perspiciat, scientiam hanc, sive ad comparandam copiam vocum, sive ad condiscendam veram & genuinam tum prononciationem, tum significationem earundem, prorsus inevitabilem esse.

Ne

Ne vero

REGULÆ GENERALES
CIRCA DERIVATIONEM OBSER-
VANDÆ

occasione cujuslibet formationis toties re-
petantur, eas statim hic sub initium pro-
ponere lubet, suis locis deinde, in quibus
notandæ erunt, nonnisi Parenthesi, hoc mo-
do: (Reg. 1. 2. 3. &c.) insinuandas.

Regula 1. *Vocalis* ultima terminativa
(rarius consona finalis etiam) plerumque
abjicitur, etiam si quandoque manere videat-
ur, ut: Szalo (cognomen certum) abji-
cit o & addit owá, Szalowá; Dorota
abjicit a, & addit ea, Dorotka; Perina
Perinka, Swińia Swińka.

Regula 2. Si abjecta ultima *vocali* re-
sistent duæ consonæ terminationem Deriva-
ti præcedentes, quandoque interponitur
e, rarissime i vel a, ut vitetur concurren-
tia consonantium pronuntiatio difficiliorum,
ut: Jbla Jbelka, Otko Otkenko, Těbla
Těbelka (Cibla Cibelka) pro: Jbka, Otk-
ko, Těbka.

Regula 3. Quædam terminationes De-
rivatorum respuunt e, rarissime a, ultimæ

syllabæ Primitivorum suorum, ut: **Rozet**
Rozpię, **Pes** **Psię**, **Polak** **Polka**.

Nota. Generatim illorum Derivatorum terminations respuunt vocalem e, quorum Primitiva eandem in obliquis casibus, ac toto numero plurali elidunt. Qua de re vide Grammaticam meam pag. 28, 29, 30, 39.

Regula 4. Quandoque *vocales longæ* mutantur in breves, easque vel similes, ut: **Pán** dominus **panować** dominari, **Stól** mensa **Stoleć** mensula, **Súd** iudicium **rozszudować** dijudicare, **Wól** bos **Woleć** bosculus; vel in alias, ut: **Wira** fides, **werni** fidelis.

Regula 5. Quandoque *breves vocales* mutantur in longas, ut: **Chpew** *hara* **Chpę** *weć* *parva hara*, **Rus** *frustum* **Rusę** *frustillum*, **Sud** *vas* **Sudeć** *dolium*.

Nota. **Q** non producitur, ut: **Stodola** *horreum*, **Stodolka** (male **Stodólka**) *horreolum*.

Regula 6. *Consonæ duræ* in liquidas, & vicissim liquidæ in duras permutantur, ut: **Zagac** *lepus* **zagaci** *leporinus*, **Súd** *sus* **sić** *judicare*; **cin** *fac* **Ćin** *actio*, **skoć** *salta* **Skoc** *saltus*, **Ramen** *lapis* **Rameneć** vel **Rameneć** *lapillus*, **spasić** *salvare* **Spasitel** *Salvator*.

Regula 7. *Mutabiles* quandoque transformantur in cognatas, ut: **Dlub** *debitum* **Dlužnik** *debitor*, **Prub** **Prúzeć**, **Wlach** **Wlasćka**.

Adnotationes: 1) In sistendis Primitivis observabitur ordo septem Partium orationis, & simul terminationes Derivatorum respicientur; ut hac ratione, dato sive Derivato sive Primitivo, Lector scire possit, in quo loco *illius* Primitivum, *hujus* vero derivata quærenda sint.

2) Nomine Primitivæ vocis intelligitur hic, non sensu strictissimo vocabulum aliquod, quod plane a nullo alio derivatur, sed quælibet vox, a qua aliæ originem ducere possunt, v. g. a *Pán* venit verbum *panowat*, quod tamen verbum denovo ut Primitivum consideratur, quando ab illo derivatur *Panowatel*, *Panowáni*.

3. Circa quamlibet terminationem Derivatorum exempla plura adducentur, ut tyro eo facilius de reliquis, ferre judicium possit.

PARS I. DE DERIVATIONE.

Nota 1. Quædam vocabula derivantur a suis Primitivis per *Motionem* seu translationem ex genere masculino in fœmininum, quædam per *Diminutionem*, alia denique per variationem, non tamen imminutionem significationis Primitivi: unde tribus distinctis Capitibus Partem hanc Etymologiæ proponemus.

Nota 2. Derivata dividuntur in *Nominalia*, quæ a Nomine proveniunt; *Numeralia*, quæ a Numerali; *Verbalia*, quæ a Verbo; *Adverbialia*, quæ ab Adverbio; *Participalia*, quæ a Participlo ortum ducunt.

CAPUT I.
DE DERIVATIONE VOCUM PER
MOTIONEM.

A Nominibus substantivis masculinis animatis formantur per motionem, & quidem

§. I.

A PROPRIIS DESINENTIA IN

čka vel ka (observata Regula 1. 6.) quæ terminationes frequentes sunt Slavis in Pannonia, ut: Pán Esterházi retenta vocali Paňi Esterházička vel abjecta, Paňi Esterházka; Ambrozi Ambrozička Ambrozka, Kred Kredička Kredka, Ondregiř Ondregička Ondregka, Piřciňi Piřciňička Piřciňka, Dáwid Dáwidka.

owá (Reg. 1. 3.) ut: Uřrippa Uřrippowá, Uřwila Uřwilowá, Apolla Apollowá, Dáwid Dawidowá, Gan Ganowá, Kratochwila Kratochwilowá, Kred Kredowá, Kamara Kamarowá, Leo Leowá, Marek Markowá, Nábal Nábalowá, Názon Názonowá, Niřrini Niřrinowá, Trawňiček Trawňičekowá, Pán Sturna Paňi Sturnowá, Geřek Geřekowá, Piřariř Piřarika.

Ad.

Adnotationes. 1) Finita in *ĕ*, aut in vocalem, moventur tantum in *owá*. Rosa pag. 19.

2) Finita in *owa* sine accentu sunt Adjectiva Possessiva, ut: Kredowa Pańi Credi Domina; cum accentu Substantiva Apellativa, ut: Pańi Kredowá Domina Crediana, die Frau Kredinn: utraque vero, ut adjectiva declinantur.

§. 2.

AB APPELLATIVIS,

I. Quae a gente vel patria denominantur, aut officium, opificiumque & conditionem significant, moventur in

Ēa, quaedam, maxime *Verbalia*, in *Fis* ſia (Reg. 3. 6. 7.) ut: Čech bohemus Češka Češkina bohema, Němec germanus Němčina germana, Polák polonus Polacka Polka Polčina polona, Moravec moravus Morawka, Rakušan austriacus Rakušanka, Slezák silesita Slezacka, Slowák flavus Slowacka Slowenka, Turek turca Turčina, Skalican školczenſis Skalicanka, Slaničan Slaničanka, Trnawčan Trnawčanka, Prešpordčan Prešpordanka, Uher ungarus Uherka Uherčina Uhrinka ungará, Wlach italus Wlaška Wlaškina, Sedmohradčan transylvanus Sedmohradčanka, &c. Počtar Postarius Počtarčka, Řechá

Rektor Ludimagister Rehtorka, *Richtár*
judex Richtárka, *Raprál corporalis* in
 militia Raprálka, *Sagتمان Capitaneus* Sage-
 manka Capitaneissa, *Pisár scriba* Pisárka,
Rasnár Frumentarius Rasnárka, &c. *Čiz-*
már coturnarius Čizmárka, *Bednár viator*
Bednárka, *Pešár* Pešárka, *Štolár*
Štolárka, *Ramenár lapicida* Ramenár-
ka, &c. *Bruchopasek ventricola* Bruchoz-
 pasta, *Dworák aulicus* Dworka, *Dwo-*
 ran Dworanka, *Sorár sylvanus* Sorárka,
Susár huszarus Susárka, *Ruchar cocus* Ru-
charka, *Měšćan civis* Měšćanka (boh.
Měšťák Měšćka) *Otrok* Otrókina, *Pas-*
 tuche Pastuška, *Pastorek privignus* Pas-
 storka Pastorkina, *Posel nuncius* Posel-
 kina, *Prekupník propola* Prekupníka (boh.
Sokinar Sokinarka Sokina) *Sedlák rusti-*
 cus Sedláčka, *Sluha servus* Služka, *Tulák*
vagabundus Tulákina, &c. Huc pertinent
 termini technici in ka (præsupposito mascu-
 lino in al, el, il,) ut: *Krátíl* Krátílka
Apocope, *Prewzal* Prewzálka *Metalepsis*,
 &c. quæ vide in Appendice Nro. I. Poe-
 tis & propria, officiorumque in kina for-
 mare licet, ut: *Gakub* *Jacobus* *Gakubka*
nia alias *Gakubka*, *Pisár* *Pisárkina* alias
Pisárka, *Skladatel compositor* *Skladat-*
elkina alias *Skladatelka*.

Adnotationes. 1. Irregulariter moventur: *Test* (boh. *Tchán*) *socer*, *Testina* (boh. *Tchína*) *so-
cerus*, *Sweker* (*Swoker*) *Swetrusa* *idem*.
Gazda hospes seu *paterfamilias* *Gazdina hospita*
seu *Materfamilias* (alias *Sospodar Sospodarka*
&c. *Sospodina*.)

2. Appellativa desinentia in *i* moventur in
á, ut: *Sostinski caupo* *Sostinská cauponissa*, *Pán*
Služni D. Judex Nobilium *Páni Služná*; vel
a Služnodworski Služnodworská, *P. Po-*
lesni Sylvanus *P. Polesná*, &c.

3. Finita in *it*, mutant *it* in *ička*, rarissime
in *ica*, ut: *Carodelník* *Carodelníčka*, *Carodel-*
níca, *Dlužník* *Dlužníčka* *Dlužníca*, *Uradník*
Uradníčka, *Zahradník* *Zahradníčka*, *Zámečník*
Zámečníčka. Huc pertinent a Participiis forma-
ta in *ec*, ut: *Chowanec* (a *chowani*) *alumnus* vel
adoptivus, *Chowanica* vel *Chowanecníca*, &c.
Conf. Cap. III. sub III. Nro. 5. de Substantivis
a Participio formatis.

4. Nomina officii moventur etiam in *owá*,
ut: *Sprawec* *Sprawcowá*, *Zámečník* *Zá-*
mečníkowná, *Pisar* *Pisarowá*, &c.

2. *Quae dignitatem conſignificant, moventur in*

owna, ut: *Cisar* *Cesar* *Cisarowna*,
Řeál *Rex* *Řeálowna* *Regina*, *Wiwoda*
Wajwoda *Wiwodna*. Item ſi per excel-
lentiam nomine gentili appelletur ſummus
Princeps, ut: *Čech* *Rex Bohemie* *Čchow-*
na

na Regina Bohemia, Šweđd Rex Suecia,
Šweđdowna Regina Suecia, Uher Rex
Ungariae Uhrowna Regina Ungariae.

Nota. Rñiža Princeps facit Rñěžna Princi-
pissa, Arcikñiža Archidux, Arcikñěžna Archidu-
cissa; Pán dominus Pañi, minus usitatus Pañi do-
mina, Gróf Comes Gróška Comitissa (boh. Gra-
be Grabenka Grabinka, Markrabe Marchio
Marggraf Markrabenka eine Marggräfin.)

3. Animalium quorumcunque moventur in

ica (Reg. 3. 6. 7.) ut: Draš draco
Dračica, Solub columba Solubica, Rrt
talpa Rrtica, Lew leo Lwica usitatus Le-
wica eine Löwin, Rrkawec corvus ein Raab
Rrkawéica, Mul mulus Mulica (bohe-
mice Mezeš Mežkniša,) Orel aquila ein
Adler, Orlica eine Adlerin; Osel asinus
Oslica asina, Plch alias Plech mus noricus
eine Spizmaus, Plšica; Wlk lupus ein
Wolff, Wlkica eine Wölffin; Gašcer (a-
lias Gašter, (boh. Gešter) lacertus ein Eyz-
der, Gašcerica (alias Gašterica, boh. Geš-
terica) & Gašcerka (alias Gašterka, boh.
Gešterka) lacerta eine Eyderin.

Adnotationes. 1. Selen cervus facit Laña
vel Lan cerva, Srñec capreolus, Srña caprea
das Reh, Rñ (Rñ) equus ein Pferd, Robila
(Klisna) equa eine Stutten, Rozel hircus ein
Boš

Boč, Koza capra eine Gans, *Pes canis* ein Hund,
Suka canissa eine Hündinn, ein Zaug.

2. *Immobilia sunt*: a) *Nomina officiorum* communis generis in ec (boh. ce) ut: *Súdec, Sprawec* (boh. *Sudce, Spráwce*) &c. b) *Nomina Animalium epicani generis*, ut: *Listka vulpes, Ostrowid liux, Zagác lepus* (bohemice *Zagic.*)

CAPUT II.

DE DERIVATIONE VOCUM PER DIMINUTIONEM.

§. 1.

Masculina quaecunque diminuantur ad-
 dito

et (Reg. 5. 6. 7.), in plurisyllabis pen-
 ultima longa, ut: *Antonin Antoninet,*
Boh Deus Božet Deus fidelitius, Blažeg
Blažeget, Dwor Dworet, Dworák der
Hoffmann Dworáček das Hoffmännlein,
Dol eine Grube Dolek vel Dolik, Da-
niel Danielek, Dub Dubek, Fridrich,
Fridrišek, Gagdoš Gagdošek, Gan Gas-
nek, Solub Solubek, Ramen Ramenek
Raminek, Raret Rarlek, Rekawec Re-
kawček, Klobúk Klobúček, Marek Ma-
reček, Mateg Mateget, Matús Ma-
túšek, Michal Michálek, Měšan Mes-
 scas

čaneč, Prub Prúžeč, Prach Prášeč, Potoč
 Potočeč, Prut Prúteč, Sin der Sohn Si-
 neč das Söhnlein melius Sináceč, Slá-
 wič Sláwičeč, Strom Stromeč, Wi-
 sim Wilimeč, Wleč Wlečeč, Zagác Za-
 gáceč, Žlab die Rinne Žlábeč, Stan
 Stáneč, Práč Práčeč, Wása Wášeč,
 Wrch Wršeč, Peter Petreč, Utrhal U-
 trháleč, Kráčil Kráčileč, Walach Was-
 lášeč.

et & it (Reg. 3. 4.), ut: Dol Doleč
 Dolič, Kol Koleč Količ, Kozel Kozes-
 leč Kozlič, Križ Križeč & Križič, Osel
 Oseleč Osič, Uzel Uzeleč Uzič.

it (Reg. 3. 4.), ut: Děšš Děššič, Bič
 eine Peitsche Bičič, Král Králič, Koš
 Košič, Kotel ein Kessel Kocič, Ker Krič
 Kostel Kostelič, Oben Ohnič, Peter
 Petrič, Pisar Pisarič, Pláše Plášeč,
 Pawel Pawlič, Pes Psič, Nóz Nozič,
 Wóz Wozič, Pachola ein Knab Pachos-
 ič ein Knäblein, Rón Ronič, Osel
 Osič.

§. 2.

A Foemininis Diminutiva in
 enka (Reg. 1.2.), ut: Kobila Kobilen-
 ka, Raca Rácenka, Lázen Lázenka, Ni-

la Milenka, Panna Panenka, Studnia
Studenka.

ica, ut: Baba Babica, Truhla Tru-
blica, Děwka vel Děwca Dewcica Dew-
čicka & Dewčátko, Diwka Diwčica, Jhla
Jhlica eine Nadel, Kapla Kaplica, Ro-
twa Rotwica, Kurwa Kurwica, Pa-
něw vel Paňwa Paňwica, Raňew (Ro-
něw) Raňwica.

Nota. Nomina sub hac terminatione quasi
mediam significationem obtinent inter Primitiva,
& Diminutiva in ěa, ut: Babica (Reg. 6.) Ba-
bička, Diwčica Diwička, Paňwica Paňwič-
ka, sed quae non admittunt terminationem ica,
illa immediate formantur in

ička (Reg. 1. 6. 7.), ut: Anna An-
nička, Baba Babička, Rysna Rysnič-
ka, Arma Armička, Lázeň Lázněička,
Paňt Paňička, Pekárna Pekárnička, Xu-
ka Xucička, Sukňa Suknička, Žena Že-
nička, Jhla Jhlička, Ritka Ritička.

Nota. Sic & Pluralia (Reg. 1.), ut: Gesse
Geslički, řússe řuslički, Widli Widlički.

ka (Reg. 1. 5. 7.), ut: Baba Babka
ein altes Weib, Beta Betka, Čelab Čes-
ládka das Gesind, Čicha Čiřka, Čtnosě
Čtnostka, Dorota Dorotka, Sestě Sest-
ka,

ka, Rítka Rítečka vel Ríčička ein Sträußl,
 Rníha Rnížka, Raňew Wasserkanne Ra-
 newka vel Raňiwka, Lízica Lízicka, Lú-
 ka Lúčka, Oslíca Oslíčka, Paľica Pa-
 ľicka, Pec Pěčka (Píčka,) Perina Perins-
 ka, Plena Plénka vel Plínka Windl,
 Podlaha Podlázka, Stráha Strúzka,
 Šwadlena Rátherinn Šwadlenka, Pra-
 dlena Wášcherinn Pradlenka, Panna Pa-
 nenska & Paňica, Smeť Směčka (Směs-
 ka,) Swiňa Swiňka, Wes Wěska (Wis-
 ſka,) Weš Weška, Weža Wěžka (Wiž-
 ſka,) Werona Weronka, Srna Srnka.
 Lidmíka facit Lida, Lidka, melius Liduška
 ka, Lidúnka.

Nota. Sic & Pluralia, ut: Dwere Dwě-
 řka, Pluca Plučka (boh. Plíce Plíckí,) Saňe
 Saňki, Widlice Widlicí, Geſſe eine Krip-
 pen Geſſickí mutatis mutabilibus.

§. 3.

A Masculinis & Foemininis Animatis
 Quasi-Diminutiva in

a (Reg. 5. 6. 7.), & sunt generis Neu-
 trius, ut: Bocáň Bocáňa, (boh. Čáp Čá-
 pa), Čap hircus Čapa, Čakub Čakuba,
 Šad Šada, Šolub Šoluba, Šuř Šuřa,

Kozel Kozla, Pán Páňa, Turek Tur-
 ča, Wlach Wlafa, Wolek Wolča,
 Wrabec Wrábča, Žid Žiđa Židowča.

Adnotationes. 1. Irregulariter formantur hæc:
 Kobila (Klisna) equa Zreba vel Zriba (bohem.
 Zrube) Krawa vacca Tela vitulus, Owca ovis
 Bahna agnellus, Sklepka gallina Kura pullus,
 Žena femina Dita Dgta proles, Pachola puercu-
 lus Diwča Dgewča Dėwča puellula.

2. Huc pertinent terminata in ča venientia
 a Substantivis in ec, quæ derivantur ab Adjecti-
 vis Participalibus, ut: Opilec Opilča, Odme-
 nec Odmenča, Wihnanec Wihnanča, Wi-
 žrañec Wižrañča.

§. 4.

A Neutrius Diminutiva in

átko, correpta antepenultima; & hæc
 formantur ab illis, de quibus in §. 3. præ-
 cedenti actum, ut: Čapa Čapátko, Dė-
 řa Dėřátko, Dita Dítátko, Dgeta Dge-
 řátko, Sůsa Sůsatko, Nėmluwňa Nė-
 mluwňátko, Wolča Wolčátko, Pachol-
 ka ein Bub Pacholátko ein Bůblein &
 Pacholik vel Pacholicek, Růřza ein Fürst
 Růřzatko.

ičko, ut: Dřewo Dřewičko, Složi
 Složičko, Rázani Rázaničko, Pisáni Pi-
 sáníčko, Růřza Růřzaticko rarius.

ko (Reg. 1. 2. 5. 6. 7.), ut: Dzewo
 Dzewko, Dilo Dilkó, Gádro Gaderko,
 Szrebto Szrebelko (Szrebilko), Sumno Su-
 ménko (Suminko), Kridlo Kridélko, O-
 ko Očko, Plece Plečko (Plicko,) Lice
 Wange Licó, Pastwisto Pastwisétko,
 Slunce Slunečko, Srdce Srdečko vel
 Srdiečko, Slowo Slowko, Ucho Uško.

§. 5.

A DIMINUTIVIS PRIMIS

Diminutiva Secunda.

A Masculinis in

ecék, ut: Dubek Dubecék, Dolek
 Dolecék, Gagdosék Gagdosecék, Solu-
 bek Solubecék, Sinek Sinecék vel Si-
 nácek, Wolek Wolecék.

icék, penultima longa semper in plu-
 rissyllabis, ut: Blazgek Blazgicék, So-
 lubek Solubicék, Rokik Rolicék, Rostez-
 lik Rostelicék, Králik Králicék, Mate-
 gek Mategicék, Ohnik Ohnicék, Psik
 Psicék, Michal Michalicék, Bartek
 Barticék, Rafaelek Rafaelicék, Petrek
 Petricék, Pacholik Pacholicék, Gan Ga-
 nicék der Hånsel, Art ein Maulwurm Artis-
 cék, Ronik Ronicék, Oslík Oslicék, Wra-
 sek Wrsicék.

Nota.

Nota. Poeta utramque terminationem sine discrimine adhibere potest, ut: Daniěleček, & Daniěliček, Micháleček, & Michalíček. Ubi tamen usus attendendus.

A Foemininis in

ečka, ut: Dírka Dírečka, Knižka Knižečka, Kristinka Kristinečka, Panenka Panenečka, Perinka Perinečka, Pílečka Pílečka, Žilka Žilečka, Kobílka Kobílečka.

ička, ut: Unka Unička, Duška Dušička, Ratuška Ratušička, Srnka Srnička, Krsna Krsnička, Liška Lišička.

Nota. Ab ica formata relata sunt ad Diminutiva Prima §. 2. pag. 18. Finita in ca carent Diminutione Secunda.

A Neutris in

ečko, ut: Solubátko Solubátečko, Susátko Susátečko, Ofenka Ofenečko, Praděnko Pradenečko, Železo Železečko, Sumentko Sumenečko.

ičko, ut: Očko Očičko, Uško Ušičko.

§. 6.

A DIMINUTIVIS SECUNDIS

Diminutiva Tertia.

A Masculinis in

ečėček, ut: Woleček Woledeček.

ičėček, ut: Mužiček Mužideček.

A Foemininis in

ečėčka, ut: Perinečka Perinečekčka,
Podusečka Podusečekčka.ičička, ut: Anička Aničička, Pa-
nička Paničička, Ženička Ženičička.

A Neutris in

ečėčko, ut: Ostatečko Ostatečekčko.

ičičko, ut: Očičko Očičičko.

Adnotationes. 1) Diminutiva Secunda maxime in usu sunt, et utimur eis pro Primis, si in his dura occurrat consonantia, aut aliqua vocalis multiplicetur. Prima non ubique, Tertia itidem raro adhibentur; a quibus tamen haud absurde formari possunt, & Quarta, sed joci causa tantum forte adhibenda; fiunt autem, si ante terminationem masculinam ček, foem. čka, neut. čko, repetatur adhuc semel syllaba če, vel či, ut: Mužiček Mužideček, Srdeček Srdečekčko, Ženičička Ženičičička, Nožiček Nožičiček. Antiqui per hęc etiam contemptum explicabant.

2. Ad Diminutiya tanquam eorum opposita referuntur *rem exaggerantia, vel contemptum indicantia*, quæ sine discrimine ab omnibus Substantivis, ubi tamen usus & Regulæ consulendæ erunt, derivantur. Desinant hæc in *isso*, & sunt omnia Generis Neutrius, ut: *Baba Babisso & Babſſo, Chlap Clapisso, Rón Ronisso, Klobúcnik Klobúcníkisso, Kurwa Kurwisso, Muž Mužisso, Nož Nožisso, Pes Pſisso, Perníkár Perníkárisso, Zena Zenisso & Zensko.*

§. 7. *A Femininis*

Nomina Adjectiva fiunt Diminutiva verso i in

ički (Reg. I, 6, 7.) prout rei parvitas maior vel minor cum festivitate quadam minui debet, ut: *mali Klein malički, maličký gar Klein, hladki glat hladčki, hladički ganz glat, nahý nudus nazički vel nabički, krattki kratički, stari alt starički sehr alt, tichi still tichički ganz still.*

účki, sine mutatione in cognatas vel mutabiles, ut: *chudi chudúčki, krattki, kratučki, hladki hladúčki, mali malúčki, puhi puhúčki, slabi slabúčki, suchi suchúčki, tichi tichúčki, &c. ante účki liquida accentuatur.*

Nota. Finita in *ovo* & *in*: item quæ comparativo carent, non diminuuntur, ut: *Petrow des Peter, Mariin der Marie.*

CAPUT III

DE DERIVATIONE VOCUM PER
VARIATIONEM QUIDEM, NON TA-
MEN IMMINATIONEM SIGNIFI-
CATIONIS PRIMITIVI.

§. I.

Significatio & Formatio Nominis Substantivi.

I A Nomine Substantivo:

Finita in ac formantur a Nominibus membrorum grandiorum corporis, addito ac ad Nomen (Reg. 1.) & significant eum, qui tale membrum grande habet, ut: *Bruch* *Bauch* *Bruchac* *bauchet*, *wampet*; *Slawa* *Slawac*, *Noha* *Nohac*, *Nof* *Nofac* *großnaset*, *Xufa* *Xufac*, *Ucho* *Uchac*, vento (ventrosus), capito, longipes, naso, longimanus, auritus, seu qui habet magnam ventrem, caput, pedem, nasum, manus, aures.

Finita in al significant subinde contemptum, ut: *Tulak*, *Pismak* *Störzer*; sed rarius. *Formatio* illorum est varia.

an, formantur a Nominibus Civitatum & Pagorum (Reg. 1, 6, 7.), & significant incolas, ut: *Risek* *Köszögim* *Risekan* *Köszögiensis*, *Mesto* *Civitas* *Mescan* vel *Mescan*,

řčan, Dešina pagus Dešinean, Prespo-
rel Presporčan, Skalica Szakolva Skas-
pican, Slniica Slaničan, Trenčin Tren-
činan usitatus Trenčan, Trnawa Trnawa-
čan.

ár (bohem. ir) níř, fiunt a Nominibus
rerum utensilium (Reg. 2, 4, 6, 7.) ad si-
gnificandum opificem, qui circa illa occu-
patur, ut: Brada Bradár (boh. Bra-
gir) alias Barwir tonsor, Sreec Srečár
(boh. Srečir) figulus, Srob Srobár vespi-
lio, Midlo Midlár smigmator, Nož No-
žár (boh. Nožir) cultrifex Messerschmied,
Sedlo Sattel Sedlár Sattler, Sklo
Sklenár, Stol Stolár arcularius Tischler;
Swica (candela, Licht, Kerzen) Swičník
ceroplasta alias Perničár, Klobúk Klobú-
čník, Powraz Strič Powrazník (Pro-
waz Prowazník) Saaler, Súkno Súkes-
ník, Sústrub Sústruzník. Item signifi-
cant res inanimas, ut: Kebrař (Scale, Latz-
ter) a Kebro, Postawník (basis, der Grund)
a Postawa.

NB. Terminatio ir bohemica est; genuini
Pannonii Slavi non nisi terminatione ár, & níř
utuntur, paucissimis vocabulis exceptis, uti: Bar-
wir, Kragčir, Pastir.

árěň, árěňa (irěňa) formantur a Nomi-
nibus Artificum, et quidcunque eo refer-

ri potest (Reg. 5, 6.) significantque officinam, seu locum, ubi aliquid peragitur, ut: Bradár Bradárení vel Bradárna *tonstrina*, Barwár Barwárna *officina tinctoria* alias *farbowna*, Barwir Barwirna, Brusár Brusárna (Brusir Brusirna), Sencár Sencárení Sencárna (Sencir Sencirna), Kñihár Kñihárení Kñihárna, Kragcír Kragcírna, Nožár Nožárení Nožárna (Nožir Nožirna), Pastir Pastirna *pastorum domus*, Pekár Pekárení Pekárna *Bachstuben pistrina*, Prách Práchár Práchárení Práchárna *pulveraria domus*, Ribár Ribárení Ribárna, Trublár Trublárení Trublárna. Formantur a Nominibus in ár, it addendo ení, vel ná.

Nota. Quemadmodum terminatio it, ita etiam itna a genuinis Pannoniis Slavis in paucissimis vocabulis adhibetur.

i generis neutrius, sunt a Nominibus arborum, fruticum, herbarum, & lapidum addito i longo (Reg. 4. 6.) & collectionem seu copiam significant, ut: Brest Brestí, Breza Brezi, Buš Buši *fagetum*, Dub Dubí *copia quercum* die Menge der Eichen, Gedka Gedki, Srab Srabi *ornetum*, Sloh Slozi *paliuretum*, Rameñ Rameñí *copia lapidum*, Olša Olši *alnetum*, alias Gelse Gel:

Gelsi, Skala Skali, Smrek Smreči,
 Wrba Wrbi, &c. Ad Formam horum
 solent formari & alia, ut: Sora mons Sor
 ri, Sruda Srudi, Nádoba Nádobi, Pe
 ro Peri, Pole Poli, Kofa Kofi. Sed
 hæc terminatio Bohemorum magis est, quam
 Pannonio-Slavorum, qui ejus loco potius
 terminatione ina, owina utuntur; prout
 inferius videbimus. Immo Bohemis quo
 que usitator est formatio in owi, ut: Du
 bowi, Olsowi.

ina, formantur a variis Substantivis
 addito ina (Reg. 1, 3, 4, 6, 7.) denotant
 que proprietatem & essentiam rei, quam
 Primitiva significant, ut: Sus Susina, Pes
 Psina, Peter Petrina Pe reitas, Sedlák
 Sedlácina & Sedlácižna, Solub Solu
 bina, Swiña Swiņina, Turek Turcina,
 Zwer Zwerina. Vide inferius termin
 owina, & ab Adjectivis formata in ina.

insec, formantur a Nominibus anima
 lium (Reg. 1. 6.) et denotant excrementa,
 ut: Solub Solubińec, Robila Robili
 Ńec, Roza Rozińec, Rura Rurińec, Ow
 ca Owcińec.

iřto vel iřco, iřto, 1) a Nominibus ar
 torum, fruticum, herbarum, & lapidum
 for-

formata, significant locum, in quo illa copiose crescunt, ut: *Brezowisko*, *Butzowisko*, *Dubisko*, *Srachowisko*, *Trnisko*, *Urbisko*, *Žitisko*, &c. Possunt hæc etiam in isto formari, ut: *Trnisko*, *Urbisko*, *Žitisko*. 2) a nominibus cumularum rerum vel actionum formata denotant locum, ut: *Bogisko*, *Slunisko*, *Snogisko*, *Lowisko*, *Oštepisko*, *Pastwisko*, *Smečisko*, *Strnisko*; a *Bog*, *Slina*, *Snog*, *Low*, *Oštep* *hasta*, *Pastwa*, *Smeči*, *Strni*. Hæc perinde, uti priora in isto etiam formari possunt, ac in utraque terminatione penultima anceps est, scribique potest vel per *i*, vel per *í*; *Pastwisko*, *Strnisko*: *Pastwisko*, *Strnisko*.

Nota. Major Slavorum pars loco terminationis isto adhibet terminationem *isko*, et loco hujus communiter terminationem *isko*.

nica, a Nominibus rerum derivata significant repositorium, vel locum, in quo aliquid fit vel crescit, ut: *Chléb Chlebníca*, *Kaditedelníca*, *Mlécníca*, *Pivníca*, *Zbrogníca*, loca, in quibus *panis*, *thus*, *lac*, *cerevisia*, *arma* conservantur. Sic etiam *Chmelníca*, *Rońnica*, *Nemocníca* *infirmaria*, *Kadńnica* *locus senatorius Rathhaus* alias (*sedmale*) *Katúz*, *Solńnica* *Salzhaus*,

haus, Štěpnička Baumgarten *seminarium arborum*, Súdnička *locus judiciarius*; a Chmel *humulus lupulus*, Kón, Nemoc, Kada, Sol, Štěp, Súd, &c. a Želí Želnička. Item significant locum habitationis: ut: Dřevěnička & Dřevnička *Holzhammer*, Ramešnička, Lepnička, i. e. habitacula ex ligno, lapidibus, argilla extracta.

niš, v. pag. 26. & Subst. ab Adject. formata inferius terminata in iš.

owi, neutrius generis Substantiva, tantum a Nominibus arborum formata, collectionem significant, ut: Březowi, Buzkowi, Dubowi *copia quercuum*, Sedłowi, Slohowi, Olsowi, Urbowi, &c.

owic, a Nominibus virorum tum propriis, tum appellativis sunt, ut: Dawidowic, Polákowic, Popowic, Truhlárówic, &c. sed hæc Illyris ac Rascianis magis sunt usitata, quam Pannoniis Slavici.

NB. Bohemi hæc habent pro adjectivis possessivis, sed quam male, inde patet, quod hæc nomina non Adjectivorum, sed Substantivorum declinationem sequantur, ut: tento Dawidowic, tehoto Dawidowica, temuto Dawidowicoswi, &c. Quem vero usum faciant Bohemi horum nominum, inter alios Grammaticos refert etiam Paulus Doleschal pag. 246.

owina, significant proprietatem, & essentiam primitivi, a quo fiunt (Reg. I, 3.) ut: *Ćertowina, Dubowina, Solotowina, Koprivina, Rozel Rozlowina, Kluč Klučowina, Peter Petrowina, Sedlák Sedlákowina, Selma Selmowina, Sudowina, Zagaćowina* (Vide pag. 28 derivata in ina.

NB. Nomina in owina a Nominibus in owstwo significant etiam copiam, ut: *Klučowina* (mnoho Klučow) a *Klučowstwo*, *Łotrowina* *Hurentreiberey* a *Łotrowstwo*.

sko finita, fiunt a Nominibus Urbium, & Pagorum, significantque adjacentem circulum, seu districtum, ut: a *Bosáca* *Bosácksko*, *Pizeň* *Brundisium* *Pilsen*, *Pizen* *sko*; *Podhrabi* *Podhradsko*, *Presporeč* *Presporško*, *Skalica*, *Skalicško*.

Nota. Hac terminatione etiam integræ Provincie gaudent, ut: *Baborško* (*Baworstwo*) *Bawaria*, *Polško* (& *Polška* fem gen.) *Polonia* *das Pohlen*, *Slezško* *Silesia* *das Schlessien*, *Stirško* (male *Stagermark*) *Styria* *Stenermark*.

In stwo (stwi boh.) finita fiunt, I) a Nominibus consociatarum personarum, et tum sunt collectiva significantia ipsam conjunctionem, ut: *Braterstwo* *fraternitas*, *Racirstwo* *hæresis*, *Romonstwo* *comitatus aulæ*

auke Gefolge der Hofleute, Amoterstwo *patrinatus*, Kouństwo Pferducht, Krescansstwo, Manzelstwo, Prácelstwo, Prizbuzenstwo, Židowstwo, &c.

2) formantur a Nominibus status vel officii, & significant dignitatem vel territorium illius status, ut: Chlapstwo Knechtschaft, Cisarstwo *dignitas Imperialis vel Imperium* (Kísa), Grófstwo *Comitatus*, Kapitánstwo (Sagtmánstwo) *Capitaneatus*, Knižatstwo *Principatus*, Pánstwo *dominium* Herrschaft, Poselstwo *Legatio*, Uradničstwo *Provisoratus* Beamterey Berwalterey Hofrichterey, Žemanstwo *nobilitas*; a Nominibus Chlap, Cisar, Gróf, Kapitán (Sagtmán), Kniža, Pán, Posel, Uradník, Žeman.

3) formantur a Nominibus sectarum, mutatis mutabilibus, ut: Ariánstwo *arianismus*, Kacirstwo *hereticismus*, Krestanstwo *christianismus*, Kalwinstwo *Calvinismus*, Luteránstwo *luteranismus*, Pohánstwo *paganismus*, Turecstwo *machometismus*, Židowstwo *judaismus*; ab Arián, Kacir, Krestán, Kalwin, Luterán, Pohán, Turek, Žid.

4) Denique ab aliis quibuslibet Nominibus tum externam tum internam conditionem hominis exprimentibus, & tunc significant formam rei, vel vitium, ut: *Cigánstwo*, *Sowadstwo*, *Srdinstwo*, *Kminstwo*, *Kupecstwo*, *Kurewstwo*, *Kñiharstwo*, *Mužstwo*, *Oslestwo* *Esles* *rey*, *Panenstwo* *Jungfrauschaft*, *Rechtorstwo*, *Pisarstwo*, *Zlodęgstwo*, *Ziharstwo*, *Arcebiskupstwo*, *Biskupstwo*; a *Cigán*, *Sowado*, *Srdina*, *Kmin*, *Kuzpec*, *Kurwa*, *Kñihar*, *Muž*, *Osel*, *Panna*, *Rechtor*, *Pisar*, *Zlodęg*, *Zihar*, *Arcebiskup*, *Biskup*. Ex his sunt adjectiva verso *stwo* in *ski*, ut: *cisarški* *caesareus*, *uradnicški* *provisorialis*; a *Cisar* *Cesar*, *Ur* *radnicstwo* *Provisoratus*.

Adnotatio. Grammatici Bohemi magnam differentiam statuunt inter finita in *stwi* & *stwo*. Finita in *stwo* in utroque numero declinabilia, juxta illos nonnisi collectionem seu consociationem a me Nro. 1. propositam significant; desinentia vero in *stwi* exprimentis duntaxat illis significationibus, quas sub Nro. 2. 3. & 4. adduxi, conformiter ad illorum placita deserviunt, ac in utroque numero indeclinabilia sunt. Sic *mnoho Pánstwi* significat juxta Grammaticos Bohemos *multa dominia* abstracte sumpta; *mnoho Pánstwa* *multi domini*: *w Zidowstwu* *inter Judaeos*; *w Zidowstwi* *in secta judaismi*. Sed veri & genuini Pannonii Slavi plerique rejecta simpliciter terminatione *stwi*, nonnisi terminatione *stwo* per

utrumque numerum flexibili utuntur, et per eam unicum omnia illa exprimunt, quæ hic distinctis quatuor numeris a me proponuntur; v. g. *Mno- ho Pánstwa w Presporcku tento Rok sa zj- slo multi domini hoc anno Posonii convenerunt; naš Gróf má dwe Pánstwa noster Comes duo domi- nia habet; w Zidowstwe sa narobil in secta judaismi natus est, w Zidowstwe biwal int: r ju- deos commorabatur; Arcibiskupstwa (non Arci- biskupstwi) ostrihomského Rnáz Archi-Diace- sis Strigoniensis Presbyter; w Arcibiskupstwe (non w Arcibiskupstwi aut Arcibiskupstwu) biwá in Archi-Diacefi habitat; w Rminstwe (non w Rminstwi) ho pohledáwá mendacii illum ar- guit; &c.*

II SUBSTANTIVA AB ADJECTI- VIS FORMATA.

A Nominibus Adjectivis formantur Substantiva in

átko, verso i in átko (Reg. I, 6, 7.), & per ea condolentia quædam significatur, ut: *Chudí Chudátko pauperculus, Krsteni Krstenátko, niebohi Niebožátko misericulus.* Dicimus etiam *Chudál* (foemin. *Chudera, Chudina, Chudenka*), *Nieborák* (foemin. *Nieborka*.)

ec, rarius if. A quolibet adjectivo & præterito passivo laudem, vitium vel passionem significante fiunt Substantiva con- cre-

creta in *ec*, rarius in *if*, ut: *lakomi* *Laz*
komec, *mladi* *Mladec* usitatus *Mláde-*
nec, *niemi* *stumm* *Nemec* *Deutscher*, *opis*
li *Opilec*, *ozrali* *Ozralec*, *niestidati* *Nes-*
tidatec, *prasiwi* *Prasiwec*, *seđiwi* *Se-*
điwec, *slepi* *Slepec*, *skupi* *Skúpec* (*Skú-*
poni), *stari* *Starec*, *weseli* *Weselec* &c.
 Si abjecto *i* restent duæ consonantes, mu-
 tatur *i* in *if*, ut: *prchli* *Prchliif*, dici-
 mus etiam *Prchlec*.

Nota. Substantiva alia in *if* terminata signi-
 ficant etiam res inanimatas, ut: *Kofliif* *Becher*,
Kosiif *Korb*, &c.

ef (Reg. 1, 5.), ut: *brawi* (factum
 ex *bral*, vide inferius §. 2. N. III. term.
wi) *Bráwek*, *dawawi* *Dáwáwek*, *dra-*
wi *Dráwek*.

enstwo (boh. *enstwi*), (Reg. 1, 2.)
 mutando *i*, *eni*, *ni* in *enstwo*, ut: *bla-*
hoslaweni *Blahoslawnestwo*, *čloweči*
Člowečenstwo, *dustogni* *Dustogenstwo*,
malomocni *Malomocenstwo*, *nebezpe-*
čni *Nebezpečenstwo*, *pročiwni* *Pročis-*
wenstwo, *woleni* *Wolenstwo*.

Nota. Terminatio *enstwo* majori Slavorum
 parti usitatio est, ideoque melior, quam termi-
 natio *enstwi*, qua fere nonnisi bohemicantes Sla-
 vi utuntur.

it, mutando i in it ab illis, in quibus abjecto i duæ consonantes remanserunt, ut: bezbożni Bezbożniit, odpowiedni Odpo-
 powiedniit, prchli Prchliit, zlitowni Zli-
 towniit.

ina, sunt ab adjectivis qualitatis (Reg. I, 7.) & significant formam vel substantiam sive essentiam rei, ut: barani Baranina, ćerweni Ćerwenina, ćeski Ćessina & Će-
 Ńcina, ellowci Ćlowecina, diwołi Diwo-
 ćina, geleni Gelenina, holubaci Holu-
 bacina, howadzi Sowadzina, husaci Husacina, psi Psina, swetli Swetlina
 (modri Modrina), prasaci Prasacina, telaci Telacina, uherćina & Uherćina,
 właski Wlascina & Wlascina, zagaci Zagacina, &c.

Nota. Utimur his pro subjecto, vel pro eo, quod ex illo animali est, ut: hregem si Baraninu, gem Sowadzinu, Husacinu, Zagacinu. Ab inanimatis similiter fiunt, ut: dubowi Dubowina Eichenbaum.

niit, ab adjectivis a Nominibus rerum comestibilium formati, & significant res inanimas, ut: bochni (Bochen) Bochniit
 Kaabrod, gabłeni (Gablko) Gabłeniit,
 Kapustni (Kapusta) Kapustniit, lebedni
 (Lebeda) Lebedniit, małowi (Mał) Ma-
 łowiit

Kowník, sliwowi (Sliwa) Sliwownik,
 trněční (Trnka) Trněčník, zelní (Zelí)
 Zelník Kráutler, alias Zelnár.

oba, mutando i & ni in oba, ut:
 chudi (chudobni) Chudoba, podobni Po-
 doba.

och, mutando i vel iwi in och, &
 significant vitiosum, ut: lení leníwi faul
 trág Lenoch Faulenzer, bzdíwi Bzdoch,
 prdíwi Prdoh (Prduška foem.), raní Ra-
 noh.

osť, significant formam separatam (Reg.
 1.) ut: bidni Bidnosť, mili Milosť,
 něhnuci Něhnutosť, nowi Nowosť, po-
 božni Pobožnosť, skuseni Skusenosť, wlb-
 ťi Wlbkosť, zemnati Zemnatosť. Hæc
 fiunt ab omnibus Adjectivis cujuscunque
 sint significationis & originis. Excipe pos-
 sessiva & aliqua Substantiva in oba, ota,
 ut: chudi Chudoba, dobri Dobrota.

ota (osta), mutando i in ota, ut:
 čisti Čistota, dobri Dobrota, mračni
 (mrači a Mrať) Mraťota, šcedri Šče-
 drota, slepi Slepota. Huc pertinent a-
 lia hodie minus usitata, ut sunt: Solota
 Præfectus plebis, vel ipsa plebs, vel fex
 postrema, Měšťanota (Měšťanosta) con-
 sul

ful hodie *Purſumagſter*, *Mladota* egregius juvenis vel adoleſcens, *Viſmonota* verſatus in ſcripturis, *Kadota* (*Kaddota*) *conſiliarius* hodie *Kadec*, *Staroſta* ſenior in aliquo officio, *Učenota* ſumme doctus, *Doctor*. Et ſunt nomina virorum, adeoque *primæ* Declinationis; excepto *Solota* *pro plebe*, quod fœmininum eſt.

owina, ſignificant proprietatem & eſſentiam primitivi, a quo fiunt (Reg. 6, 7.) ut: *Dubowina*, *Kopriwina*, *Petrowina*, *Sudowina*; a *dubowi*, *kopriwi*, *petrowi*, *sudowi*. Vide ſuperius pag. 31.

ſtwo (boh. *ſtwi*). Formantur 1) ab *Adjectivis* poſſeſſivis ſtatus vel officii, ad *ow* addendo *ſtwo*, ut: *králow* *Králowſtwo*; 2) ab aliis quibuſlibet, & tunc ſignificant formam rei, vel vitium, ut: *opili* *Opilſtwo*, *objerni* *Objerſtwo*, *ozrali* *Ozralſtwo*.

III SUBSTANTIVA A VERBIS FORMATA.

Nota. In adhibendis *Derivatis Verborum* attendendum eſt, utrum a *Verbo Perfecto*, *Imperfecto*, vel *Frequentativo* vox aliqua derivetur; nam eadem differentia in *Derivatis* obſervatur,
quæ

que in Verbis respectu significationis, e. g. *Bá sa twég, ze Strani teg oznamenég Weci, Učiniwosti duwerugem* ego spero te id facturum. *Učofweš snázna a mnohomohúca geho Činiwost gest, wsaš, &c.* quamvis sciam eum enixe laborare, & plurimum posse, nihilominus, &c. Et idem intelligendum est de omnibus *Verbalibus*. Ita *činiwi* (a Verbo Imp. *činiť*) *Čloweš*, qui facit, sed actionem suam ad effectum non perducit, vel non solet perducere: *učiniwi* (a Verbo Perf. *učiniť*) *Čloweš*, qui facit, & actionem suam in effectum pro certo perducere solet, & perducit.

1) Ab *Indefinito Substantiva* in

áč, ic (foem. *čka*) verso *č* in *é* correpta penultima (Reg. 1. 4.) ut: *fúkač* *Suskač*, *hrač* *Gráč*, *prač* *Práč*, *pukač* *Puskač*, *rozšewač* *Rozšewač*, *túlač* *Tulač*, *utrhač* *Utrhač*, *umiwač* *Umiwač*, *budič* *Budič*, *burič* *Burič*, *hogič* *Sogič*, *hoslič* *Solich*, *nosič* *Nosič*, *wozič* *Wozič* usitatus *Wozár*. Foemina *Práčka*, *Umiwačka*, *Utrhačka*. Unisyllaba producuntur, ut: *žrač vorare*, *žrad vorator*.

áč, Foem. *ačka* (boh. *ačina*), *č* in *č* vertendo penultima brevi, ut: *túlač* *Tulač* *Umlauser*, *žebrač* *Žebrač*. Foem. *Tulačka*, *Žebračka*, bohemicè etiam *Tulakiňa*, *Žebračina*.

ar, foem. arka, é in r, ut: Rowať
Rowar, Rowarka, usitatus Rowať, Ro-
wáčka; luháť Luhar Luharka, řesať ře-
sar řesarka, tlačiť Tlačar Tlačarka.
Unifyllaba producentur.

áren, árna (irna), mutato ať & it
in áren, árna, significantia locum alicujus
actionis, ut: řiwať řa, řiwarén & ři-
wárna; léhať Léháren & Léhárna, řní-
hochowáren & řníhochowárna, mučiť
Mučáren & Mučárna (Mucirna), od-
počiwať Odpočiwarén & Odpočiwárna,
počitať Počítáren & Počítárna, spowe-
dať Spowedáren & Spowedárna. *Gest*
comedere mediante Praterito *gedol* *come-*
dit, facit Gedáren & Gedárna *refectorium*.
Terminatio irna bohemica est.

Dlo. Finita in dlo significant instrumen-
tum, ut: biť esse Bidlo, čerňiť Čer-
ňidlo, držať Držadlo, hlaďiť Hladlo,
bráť řrádlo, miť Midlo, močiť Ma-
čidlo, nosiť Nosidlo Tragbahr, orať O-
radlo, párať Paradlo, parchať Par-
chadlo, pometáť Pometadlo & Pome-
tlo, posipať Posipadlo, púřcať Púřca-
dlo, řwečiť řwečidlo, řwičiť řwičidlo,
řcipať řcipadlo, řrubáť řrubadlo,
umiwať Umiwadlo, zahřiwať Zahř-
wa:

wadlo. Formantur ab omnibus verbis, & per ea evitantur omnia peregrina Vocabula.

Adnotationes. 1) Antepenultima longa potest etiam corripì, ut: Umíwadlo & Umiwadlo: penultima vero potest produci in illis, quæ a Verbis Indefinitum unisyllabum habentibus veniunt, ut: Bídlo & Bídlo a bit, Mídlo & Mídlo a mit.

2) Aliqua instrumenta exprimimus per Adjectiva in ci finita Substantivo addita, penultima brevi, ut: pošlaci List úbersandtes Blatt, pišacé Pero (vel Pišadlo & Pišadlo), hádzaci Oštip vel Hádzadlo: ita priznawaci List, witacá Peseň, ošewaci (zakriwaci) Rožuch, Fricá & prikriwacá Tehla (Cihla) uno verbo Skridlica *imbrex.*

3) Sedlo (boh. Bídlo) Prádlo, Sedlo, Sedadlo, & si quæ alia sunt, significant rem passivè se habentem, & hæc denuo exprimi possunt per adjectiva in ci, quæ a Verbis Neutris veniunt, ut: Chošídlo vel chošacá, štogacá Štofička, w štereg sa choši neb štogi; Léhadlo vel léhacá Lawica, Sedadlo vel sedacá Štofica.

ec (boh. ce), verso íť in ec penultima producta (Reg. 5), ut: brázšít Brázšec, obráníť Obráňec, ochráňít Ochráňec, odporít Odporcc, radít Rádec *consiliarius*, šprawiť Špráwec, štrogiť Štrogec, škošít Škošec, šúdiť Šúšec, wošít Wošec,

Sec, žhubiě Žhubec, zrađiě Zrađec. Bohemi hæc pronunciant: obránce, ochránce, odpurce, radce, spráwce, strugce, škodce, súdce, wudce, žhubce, zradce.

edelníě (bohemice etiam edníě), sunt significationis neutræ; formantur ad Indefinitum addendo edelníě (Reg. 6.) ut: Pázat Kazatedelníě qui audit concionem, učí Učitedelníě & Učedelníě qui discit seu discipulus, ukázať Ukazatedelníě qui accipit demonstrationem.

el, (Reg. 1. 6.) significant officium virile seu actorem alicujus rei (Fœm. fit addito Pa vel Píña Confer Cap. I pagina 18.), ut: Pázať Kazatel concionator, skladať Skladatel compositor, spasiť Spasitel Salvator, spisowať Spisowatel conscriptor, učí Učitel Doctor, činiť Činitel actor.

elna, (Reg. 1, 6.) significantia locum actionis alicujus, ut: Sedatelna, Písatelna, Pítelna, Poslúchatelna, Súditelna, Učitelna, locus, in quo editur, feribitur, bibitur, &c. Vide superius árení, inferius na seu owná.

leſ, penultima longa (Reg. I.), ſpeciem Diminutivorum habentia, ut: ſpaſ Spáleſ dormilio ſeu ſomno deditus, ſmiſtaſ Šmiſkáleſ, ſkodié Škodikleſ, utchaſ Utrháleſ, wréé Wrééleſ & Wríleſ.

na ſeu owná a Verbis ſextæ Conjugationis, abjecta integra terminatione at, ut: maſlowaſ Maſlowńa, ſenkowaſ Šenkownńa, ſpiſowaſ Spiſownńa.

ńiſ, ſcem. ńica, mutant ultimas duas literas Indefiniti in ńiſ, ut: delat Delńiſ Delńica, ſedrowaſ Sedrownńiſ Sedrownńica, miłowaſ Miłownńiſ Miłownńica, rezat Reznńiſ.

Nota. Per hanc terminationem efferuntur & Substantiva Paſſivæ Significationis, Poruńownńiſ (Kſaſtownńiſ) testamentarius, Odblazńiſ legatarius, Poruńńiſ mandatarius Vormund, Kteri Poruńeni przigimá.

ot, finita in ot mutant Indefiniti finale é cum vocali in ot, & veniunt poſiſimum a Verbis aliquem ſonorum vel acti-
vum motum ſignificantibus, ut: bleſkaſ Bleſkot, brinkaſ Brinkot, buchaſ Buchot, duſié Duſot, hrmeé Hremot, lo-
miſ Lomot, trefkaſ Trefkot.

2) *A Præterito Substantiva in*

al, il (fœm. alſa, ilſa) terminationem Præteriti plurisyllabi accipiendo pro terminatione Substantivorum Masculinorum, ut: *choſil* ambulavit *Choſil* ambulator, *doſtal* *Doſtal*, *ſrácil* abbreviavit *Rrácil* abbreviator, *ſtrácil* perdidit *Ttrácil* perditor, *ſkóſil* *Škóſil*, *wrčel* *Wrčel* vel *Wrčil*, *zbuſil* *Zbuſil*.

Adnotationes. 1) Plurisyllaba nihil addunt, nihil demunt. Excipe Præterita iterativa, frequentativa, & unisyllaba.

2) Per hanc terminationem, sed fœmininam (alſa, ilſa ſubintellecta figura), efferuntur multe figuræ Grammaticæ & alii termini, prout in Appendice Nro. I videre licet.

3) *A tertia plur. Præſen. Indicativi Subst. in*

bnoſt; *ſá*, *ſú*, *žá* mutando in *bnoſt*, ut: *proſá* *Proſebnoſt*, *piſú* *Piſebnoſt*, *ſlužá* *Služebnoſt*.

etnoſt, ut: *Čiňetnoſt* factio, *Magetnoſt* habitio; a *čiňá*, *magú*.

utnoſt, ut: *Pohnutoſt* commotio *Bewegung* a *pohnú*, *Ťehnutnoſt* a *ňehnú*.

4) *Ab Imperativo Substantiva in consonas varias, idque*

a.) Retenta terminatione Imperativi & tantum mutatis consonis liquidis in duras (Reg. 6, 7.) ut: Blud, Brus, Beh Lauf, Chod, Ľin Ehat, Sled, Kriř, Kroř Schritt, Odpoweř, Plat, Skoř, Smrad; a blud, brus, beř curre, choř ambula, ěin, hleř, kriř, kroř, odpowec, plař, řoř. Excipe Pláč fletus Weynen, Slůch (Slůch) auditus Gehör, Sůd iudicium Gericht, Toř fluxus Fluř; a plař weyne, řiř hůre, řud rihte, řec řlůsse.

b.) Adjiciendo ad finem Imperativorum syllabam ba, ut: Ľiřba, Orba, Plawba, Prořba, řalba, Segba, Sluřba, Striřba, Wařba, Mlařba, řanba, řonba, řořba, &c. ex řiř (ěiřag), or, plaw, proř, řal, řeg, řluř, řtriř, wař, mlař, hoiř, hař, řoř, &c. Pauca addunt itba, ut: modli řa ora, Modřitba oratio, řeni řa ducas uxorem, řeniřba.

c.) Abjiciendo syllabam ři, ag, & ug, atque in Compositis Prapositiones na, pre, pri, wi, za producendo, ut: padřiř falle, Pad řall, nařezři řářez inventum, nařladag řářlad Berlag, nařřpag řář řiř,

stę, napis & napisug *Nápis* inscriptio; prečáhni *Préčáh*; prikopag *Prikop*; wičáhni vel wičáhug *Wičáh* extractus; zasęopag *Zásęop*. *Žalug* a *žalawat* accusare, facit *Žaloba* accusatio.

5) *Particip. Præterito Substantiva* in

áneč, mutando ani in áneč, ut: otrčhani abgerissen *Otrčáneč* *Otrčáneč* lacer.

átčo (Reg. 1, 6.) ut: niekřšteni *Někřšteniátčo*, stráčeni *Stráčeniátčo* (*straceňni Straceňátčo*.)

ča, Diminutiva (Reg. 1, 5.) ut: čowani *Čowánča*, opilí *Opilča*, ožralí *Ožralča*, přečlatí *Přečlátča*, wihnaní *Wihnanča*. Penultima semper est longa.

ec, (foem. *ńica*, *eńica*), mutando syllabam li, ni, ti in ec, & habent hæc significationem Præteriti, quædam etiam Futuri Passivi Latinorum in *tus*, *sus*, *dis*, ut: čowani *Čowáneč*, čekani *Čekáneč*, obeseni *Obesáneč*, opilí *Opileč*, ožralí *Ožraleč*, pobehli *Pobehleč*, predridženi *Predridženeč*, přečlatí *Přečlateč*, spaseni *Spaseneč*, wolení *Woleneč*, umrlí *Umrléč*, zatraceni *Zatraceneč* (*zatraceni Zatraceňec*.) Foem. (Reg. 1, 6.) *Čekaniča Čekaneńica*, *Čowaniča Čowaneńica*.

ecniſ, ut: wihnani **Wihnanečniſ**
 expellendus, zatraſeni **Zatraſenečniſ** (za-
 traceni **Zatraceſečniſ**) damnandus.

i ſeu ni, ſi (Reg. 6.) penultima bre-
 vi, exceptis illis, quæ habent in eadem a,
 quod producitur, & hæc ſunt *Participalia*,
 ut: čiſeni **Čiſeni**, čiſtani **Čiſtani**, čiſeni,
Čiſeni, duſi **Duſi**, hnuſi **Hnuſi**, máme-
 ni **Mámeſni**, obuſi **Obuſi**, poznani **Pos-
 znáni**, táhnuſi **Táhnuſi**, trhani **Trháſni**,
 uſnuſi **Uſnuſi**, žati **Žati**, žabiſi **Žabiſi**,
 žagati **Žagati**, ſeđeni **Seđeſni**, wiſeđeni
Wiſeđeſni, naſađeni **Naſađeſni**.

ina, mutando i in ina, & ſignificant
 ſubſtantive, ut: łopani **Łopaniſina**, mo-
 tani **Łotaſina**, ohńeſeni **Ohńeſeniſina**,
 ſekani **Łekaſina**, ſkriweni **Łkriweniſina**,
 ſpáleni **Łpáleſina**, ſtuchli **Łtuchliſina**,
 ſtuchliwi **Łtuchliwiſina**, traweni **Łra-
 weniſina**. Ex his fiunt, ſed raro, Subſtan-
 tiva in oſe, ut: **Łtuchliſoſe**.

oſe, ut: žeſi **Žeſloſe**, zbehli **Žbe-
 bloſe**.

SIGNIFICATIO ET FORMATIO NOMINIS ADJECTIVI.

I *Adjectiva a Substantivis formata, in*
ati, (foem. atá, neut. até) a Nominibus membrorum, & significant eum, qui tale membrum grande habet, (Reg. 1, 7.)
ut: Bruchy bruchati, Slawa hlawati, Uos nosati, Ucho ušati uchaty. Vide §. 1. Subst. term. in ac.

awi, iwi, lawi, liwi (f. á, n. é) a Nominibus affectuum, dotum animi & qualitatum (Reg. 1, 4.) ut: Láška láškawi, Wóna wonawi, Dobrota dobrotiwi, Iskra iskriwi, Záwist' záwistiwi & záwistliwi; Blázen blázníwi; Smrad smradlawi; Bázeň bážliwi, Sněh hñewliwi (boh. hñewiwi), Pamač pamatliwi, Peč pečliwi, Starost' starostliwi, Záwrat zawratliwi. Ex his fieri possunt apte quoque Substantiva in ost, ut: Bážliwost', Blázníwost', Dobrotiwost', Láškawost', Pamatliwost', Pečliwost', Smradlawost', Starostliwost'. &c.

ci, (f. cá, n. cé) Possessiva ab animatis neutrius generis in a terminatis, ut: *Kniża kniżaci, Pachola pacholaci, Pásza pásaci, Teta telaci, swira zwiraci;* vel a Genitivo eorundem, ut: *Kniżata kniżateci, Pacholata pacholatci, Pászata pásateci, Tetata telatci, Swirata zwiratci.* Ex his autem fiunt alia in ski, ut: *kniżacski & kniżatski, pacholaci vel pacholatski, &c. Dewca Gen. Dewcata facit Dewcacin, ina, ino.*

eni, (foem. ená, n. ené) fiunt a Nominibus materiae, ex qua aliquid factum esse perhibetur, & significant qualitatem materiae (Reg. 1, 2, 3.) ut: *Ciń stannum cińieni stanneus, Drewo dreweni, Mied miedeni, Nit niteni, Ołowo ołoweni, Słama słamieni, Owes owseni, Skło skłeni & skłenieni, Wosk wosćeni (wosćeni) & woskowi. A Złato aurum fit złaci aureus, Mramor marmor mramorowi, Gips gypsum gipsowi, Pozłatka pozłateni (pozłaceni.)*

i, (foem. á, neut. é) formantur ab animatis masculini & foeminini, item in o neutrius generis (Reg. 1, 3, 6, 7.) ut: *Łosweł łoweći humanus, Geleni geleni cerwinus, Sowado howadi & howadzi pe-*

corinus, Chre chreí, Sad haði serpentinis, Sus husi anserinus, Roza fozi caprinus, Liška lišci & liškowi vulpinus, Pes psi caninus, Wlk wlcí lupinus, Zagac zagaci leporinus (boh. Zagac zageci & zagicí), Boh bozi & bozsti divinus. Ročka facit fočaci pro fočci, Riba ribaci & r.bi piscinus.

in, (f. ina, n. ino) Possessiva a Propriis & Appellativis foemininis (Reg. 1, 6, 7.) ut: Anna annin, Barbora barborin, Beta becin, Betka betcin, Guda gudín, Gudka gudcin, Rača řacin, Zuchar-ka Eucharcin, Mař mařin, Mařer mařerin, Petrowiciuřka petrowiciuřcin, Piřarka piřarcin, Poleksina poleksinín, Wiktorka wiktorcín, Maria mariin, Panna pannin, Děwka děwcin, &c. Si ad illa addas vocalem i, ut: annini, mařerini, idem significant, sed sunt rari usus.

Nota. Hęc adjectiva in in non derivantur a foemininis in owá, ex Masculinis per Motionem factis; siquidem nihil aliud sunt, nisi Adjectiva generis foeminini.

iti, (f. itá, n. ité) a Nominibus materiae, quae alteri rei quasi essentia inest, ut: Bahno bahniiti, bahniite Mesto sumpřger Ort; Kameně kameniiti (Kamenati,

Kamenowiti), Kamenitá Kosa lapidosus
ager; Masso massiti, massiti Ten dies
carnalis; Peňáze peňáziti, peňáziti Cloz
weš bene nummatus homo.

nati, (f. natá, n. naté) a Nominibus
rerum, quas subjectum in se habet, & si-
gnificant copiam (Reg. 6.), ut: Blato
blatnati & blatnowiti, blatnatá Cesta
lutosa via; Sora hornati, hornati Krag
montosa Patria bergigter Kreis; Pisek pi-
sečnati & pisečni, pisečnatá Zem arenosa
terra.

ni (f. ná, n. né), 1) a Nominibus
animalium juvenum (Reg. 1, 4.) assumpta
(vel omissa in aliquibus) præpositione z (s)
& significant graviditatem matris ejusdem
animalis, ut: Tela vitulus, telná vel stel-
ná Krawa feta vacca; Prasa porcellus seu
nefrens, prasná vel sprasná Swiňa feta
scrofa; Žreba (Žriba, Sriba) hinulus,
žrebná Kobila (Klisna) feta equa. 2) a
Nominibus frumentorum & leguminum (Reg.
1, 6, 7.) ut: Gačmení gačmenní (bohem.
gečni), Srach hrasni & hrachowi, Owes
owesni & owseni, Proso prosni & pros-
sowi, Pšenica pšenični, Kéz reži, Sos-
šowica šosowični, Wika wični, Žito
žitni. 3) a Nominibus materie, ex qua

aliquid fit, & denotant materiæ qualitatem (Reg. 2, 6.) ut: *Ramení kamenni steis nerner*, *Mléko mléčni*, *Plátno plátensni*, *Súkno súkenni*, *Scribro sriberní*, *Ťehla ťehelni* (*Cihla cibelni*), *Železo žezlezni*. NB. Plurisyllaba in *ní* vel *no* habent duplex *nn* ante *i*, ut: *Ramení kamenni*, *Súkno súkenni*. 4) A variis Substantivis non animatis (Reg. 2, 7.) ut: *Česláš čeladní*, *Chléb chlebni*, *Sedlo hradelni peinlich*, *Leto letní æstivus* (*letiti annosus*), *Nágem nágemni*, *Powera powerni*, *Práwo práwní gerichtlich*, *Ruška ruční & ručni*, *Stól (Stól) stolní*, *Woda wodní*, *Žolagec zlolagečni*, *Zem zemni terrenus*, &c.

níwi, (f. *níwá*, n. *níwé*) a Nominibus materiæ, quæ alteri rei, quasi essentialiter inest, & sunt activa, ut: *Bahno bahníwi*, *Blato blatníwi*, *Ramení kameníwi*, &c. *Bahníwá*, *blatníwá zem*; terra, quæ lutum efficit: *kameníwá Woda*, aqua, quæ lapides facit. Hinc adjectiva ista in *níwi* non sunt confundenda cum Adjectivis in *iti* & *nati* (vide pag. 50. 51.) quæ sunt significationis passivæ.

ow, (f. *owa*, n. *owo*) Possessiva a virorum tum propriis, tum appellativis,
item

item animalium masculini generis (Reg. 1, 3, 4.) ut: Dáwid dáwidow, Książ książow (Książ książow), Kóni końow, Kucy kucyow, Ośec oścow, Paweł pawełow, Wól wolow, &c. His si addas vocalem i, ut: dáwidowi, wolowi, idem fere significant, sed raro occurrunt.

Nota. A neutris virorum in a terminatis fiunt possessiva non in ow, sed in ci, ut videre est pagina 49. Terminatio ūw, ū bohemica est.

owi, (f. owá, n. owé) a Nominibus masculinis irrationalium animalium formantur, ut: Chrt chrtowi & Chrti, Geseń geseńowi & geseńi, Sad hadowi & hadi. 2) A Nominibus arborum, fruticum & herbarum, & lapidum (Reg. 1.); antepenultima semper corripitur, ut: Breza Birkfen brezowi birkfener, Bor borowi, Borowica borowicowi, Dub dubowi, Gedla gedłowi, Karafilát karafilátowi, Lipa eine Linde lipowi lindener: Mramor mramorowi, Rozmarin rozmarinowi, Růža Rose růżowi von Rosen. Ex his fiunt Substantiva collectiva, ut: Lipowi.

sti, (f. stá, n. sté) a Nominibus gentium, hæresum, locorum, officiorum virilium, statuum (Reg. 1, 2, 4, 7.) ut:

U na

Andel andelski, Arián Ariánski, Boh
 bozski, Čech česki & českí, Cisar cisar-
 ski, Dábel dábel'ski, Zmoter Zmoter'ski,
 Pes peski, Růž Růž'ski (Růž Růž'ski),
 Křesťan Křesťanskí, Lipsko Lipsia lip'ski
 & lipsecki, Mlinar mlinar'ski, Mesto
 mest'ski, Nebe nebeski, Nemeec neme-
 c'ski & nemecki, Nowokrstenec Neophytus
 nowokrsten'ski, Pán pán'ski, Poručník
 poručnick'ski, Prátel prátel'ski (Prítel ri-
 čel'ski), Rim rim'ski, Rón Rón'ski, So-
 pron sopron'ski, Skalica Skalic'ski, Svet
 swet'ski, Sedlák sedlák'ski, Trenčín tren-
 čin'ski & trenčánski, Turek turec'ski, Uher
 uher'ski, Wlach włach'ski pro włach'ski, Zem
 zem'ski. 2) A Nominibus Substantivis in
 stwo, stwo in ski mutato, ut: Cisar-
 stwo cisar'ski, Králowstwo králow'ski
 &c. Vide pag. 31 32. & 33.

II. *Adjectiva ab Adjectivis formata in*

ski, (f. ská, n. ské), fiunt ab Abjecti-
 vis Possessivis Masculinorum, Foeminino-
 rum, & Neutorum, ut: dáwidow dá-
 widowski, králow králow'ski, židow ži-
 dow'ski, knížaci knížac'ski, materin ma-
 terin'ski, &c.

Nota. Hæc adjectiva in *ſſi* non sunt possessiva, sed significant aliam relationem ad illum, a cuius nomine fiunt derivata; ideo non sunt confundenda cum Possessivis in *ow*. Nam adjectivum in *ſſi* describit rem, quæ non semper est illius, a quo formatur, sed vel erat ipsius, vel provenit ab ipso, vel solet eam habere, ut: *ſſi widowſſá* Kofa ager, qui a Davide provenit: *ſſi dáwidowa* Kofa ager, qui Davidis est, vel quem David possidet.

III. ADJECTIVA A VERBIS DERIVATA.

I) *Ab Indefinito Adjectiva in*

ci, (f. *cá*, n. *cé*) formantur ab illis, quæ aliquid instrumento fieri significant, verso *ĕ* in *ci*, penultima brevi, antepenultima communi; & denotant qualitatem instrumenti, ut: *bicĕ bici*, *bigacĕ bigaci*, *bigacá* Palica; *hádzaĕ hádzaci* & *hádzaci*, *frágacĕ frágaci* Nóz, *odewaĕ odewaci*, *odiwaĕ odiwaci*, *pisacĕ pisaci*, *pisacé* Pero; *pripalowaĕ pripalowacé* Szepeso, *trhacĕ trhacé* Rlěſće (Rlěſće). Huc pertinent & a Verbis neutris venientia, ut: *lěhacĕ lěhacá* Lawica neb Stolica, scamnum, sedile cubitui adaptatum; *ſedacĕ* Spalek, *ſpacá* Poduška, *ſtogacá* Wozda.

čni, (f. čná, n. čné) tantum ab Indefinitis compositis, verso ē in čni; & idem significant, quod in ni vel wi, ut: pomluwač pomluwačni & pomluwawi, uerbač uerbačni & uerbawi, zapirač zapiračni & zapirawi.

edelni, (f. edelná, n. edelné) sunt addendo ad Indefinitum terminationem edelni (Reg. 6.) & sunt significationis passivæ; tribuuntur nempe rei, in quam actio exerceri potest, seu denotant potestatem rei fiendæ, ut: bedlit vigilare bedlitedelni, bidlit bidlitedelni, činič činitedelni, čitič čititedelni & citedelni, hogič hogitedelni, nepohnuť nepohnutedelni, oklamáč oklamatedelni, oklamáwač oklamáwatedelni, piť pitedelni *potabilis*, pohnuť pohnutedelni, pokogič pokogitedelni *placabilis*, premeniť premenitedelni, pomstič pomstitedelná *Kriwda*, pomstwič pomstwitedelni, užiwač užiwatedelni *summibilis*, winahrađič winahrađitedelné *Dobrodeňi*.

Nota. Ab unisyllabo Indefinito non sunt, nisi in metro, sed a Præsenti, ut: stát stogim stogitedelni, bát sa bogim sa bogitedelni, móct mózem možitedelni, premóct premóžem premožitedelni *superabilis* &c. His adde stiháč stihám stizitedelni, postiháč postihám postizitedelni, wišet wišim wišitedelni.

elni,

elni, (f. elná, n. elné) formantur ad-
dendo Indefinito Modo elni, (Reg. 6.) ha-
bent significationem activam, & designant
eum, qui actionem a verbo significatam li-
benter exercet, ut: činiť činitelni activus,
oznamowat oznamowatelni indicativus,
poručit poručitelni imperativus, pošta-
dat pošladatelni subiunctivus, winšowat
winšowatelni optativus, počesit počesit-
telni consolativus, ridit riditelni directi-
vus, spastit spastitelni salutaris, seu qui
salutem adfert. Conveniunt in significatio-
ne cum terminantibus in čině & liwi,

Adnotatio. Ab unisyllabis non fiunt, & dif-
ferunt significatione a finitis in edelni: nam spae-
štedelni significat passivo *salvabilis*, spastitelni
active *salvificus*. Ita *active* significant: Oplama-
watelni Prigemnost fallax (seu quæ fallere so-
let) gratia, Milost bozštá spastitelni gratia Dei
salvifica, hogitelni Želina salvifica herba, smrt-
telni Šich mortiferum peccatum, každá Rut-
wa gest zwoditelni quælibet meretrix est se-
ductiva. *Passive*: Oplamawatedelni Osoba
deceptibilis (seu quæ decipi aut falli potest) per-
sona, spastitedelni Wec salvabilis res, hogite-
delni Nemoc curabilis infirmitas, mnohá Pan-
na dobre wíchowaná gest nezwođitedelni
multæ virgines bene educatæ sunt infeducibiles,
smrtedelni Čloweť mortalis homo; nepřeměni-
telni, nepřemětelni, newičitedelni, newi-
stičitedelni Boh immutabilis, immortalis, invi-
sibilis, incomprehensibilis Deus. Ne dicas ergo:
šamospastitedelná, sed šemospastitelni

Ratofictā unice salvifica fides catholica; quod discrimen in aliis quoque similibus rebus bene erit observandum.

Piwi, (f. Piwá, n. Piwé) activæ significationis addendo ad Indefinitum Piwi (Reg. 6.) ut: činiť činiťkiwi activus seu actuosus, čhiť čhiťkiwi adhæsius, oznamowat oznamowatkiwi indicativus, porúť porúťkiwi imperativus, spúsobit spúsobitkiwi activus, položít položítkiwi positivus, winšowat winšowatkiwi optativus, menowat menowatkiwi nominativus, rodit roditkiwi genitivus, dáwat dáwatkiwi dativus, žalowat žalowatkiwi accusativus, wolať wolaťkiwi vocativus, odberat odberatkiwi ablativus, predšladat predšladatkiwi præpositivus, &c. Vide pag. 57. term. elni. 2) Melius verso at, et, it in Piwi, (Reg. 1, 6.) ut: trbat trbkiwi lacerativus, mlcat mlckkiwi & mlcawí silentiosus, búrit búrkiwi; borec horkiwi, činiť činíkiwi, čhiť čhiťkiwi, prichitiť prichitkiwi captiosus, učitiť učiníkiwi, &c. Sed si ante it fuit P, ut: pálit, mutatur P in č, ut: páčkiwi pro páłkiwi.

ni, (f. ná, n. né) verso at, it in ni, penultima brevi (Reg. 1, 6.), ut: bogowat

wać bogowni, brańić branni, chładić
 chładni, chrańić chranni, honić honni
 pellens, łogić łogni lactans, mluwić mlu-
 wni loquax, brozić brozni terrificus, mi-
 łować miłowni, płodić płodni fertilis,
 płacić płatni, pracować pracowni labo-
 riosus, radić radni, robić robotni, ro-
 botować robotowni, schrańić schranni,
 strasić strasni, tagić tagni, ućinić ućin-
 ni, utraćić utratni, zdáćić zdáćni, &c. si-
 gnificant eum, qui actionem a Verbo si-
 gnificatam libenter exercet.

Nota. Ab Indefinitis unisyllabis & Freq-
 uentativis non fiunt, sed a Præsenti, ut: stat sto-
 gim stogni, okołostogni umständig circumstan-
 tialis. Et hujus ejusdem significationis sunt adje-
 ctiva in ićni, ut: okołostogićni. Vide inferius
 Adject. a 3. Plur. Præt. Ind. formata in ićni.

wi, (f. wá, n. wé) formantur ver-
 so ě in wi, & denotant illum, qui actio-
 nem a Verbo significatam facile vel liben-
 ter exercet, ut: brać brawi, dichacć di-
 chawi, drać drawi, drimać drimawi,
 hrać hrawi, klamać klamawi, krićacć
 krićawi, krićacć krićawi & krićlawi, kú-
 sacć kúsawi, lubacć lubawi & luziwi, o-
 stichacć ostichawi, płacacć płacawi & płac-
 ćliwi, stonać stonawi, utchać utcha-
 wi, wibiracć wibirawi, źebrać źebrawi,

zapirać zapirawi, żrać żrawi. Ex his sunt Substantiva in eŝ, ut: brawi Brás weŝ. Conf. pag. 35.

2) *Adjectiva a Tertia Plurali Præsentis Indicativi in*

bni, (f. bna, n. bne) sunt activæ ſignificationis, formantur a deſinentibus in ſá, ſú, ſá, ut: proſiŝ proſá proſebni, piſaŝ piſú piſebni, ſlúziŝ ſlúzá ſlużebni, eúziŝ eúzá eúżebni, qui rogat, ſcribit, ſervit, anhelat.

etni, (f. etná, n. etné) ut: čiſiŝ čiſná čiſnetni, maŝ magú magetni, wolaŝ wolaǵú wolażetni, qui facit, habet, vocat.

ični, (f. ična, n. icné), mutato a, ú in icni, & ſignificant eum, qui eſt in actuali actione, ut: nadnáſaŝ nadnáſaǵú nadnáſaǵicni, oŝloŝtaŝ oŝloŝtoǵá oŝloŝtoǵicni circumſtantialis, ożnamowaŝ ożnamoǵú ożnamoǵicni, poŝladaŝ poŝladaǵú poŝladaǵicni, poŝpichaŝ poŝpichaǵú poŝpichaǵicni, porúcaŝ porúcaǵú porúcaǵicni, winŝowaŝ winŝoǵú winŝoǵicni, zrownávaŝ zrownávaǵú zrownávaǵicni, &c.

3) *Adjectiva a Participiis formata in*

ečni, (f. *ečná*, n. *ečné*), observata (Reg. 6.) ut: *wihnač wihnani wihnanečni* expellendus, *spasič spaseni spasenecni* salvandus, *zatratič zatraceni zatracenesčni* damnandus.

fiwi, (f. *fiwá*, n. *fiwé*) passivæ significationis, mutato *i* in *fiwi*, ut: *činič čineni činenkiwi*, *čičič čičeni čičenkiswi* (*čičenkiwi*), *dáwač dawani dawansfiwi*, *menowač menowani menowanfiwi* nominandus, *mléat mléani mléansfiwi* reticendus, *pohnuč pohnuti pohnutkiwi* movendus, *čáhnuc čáhnuti čáhnuskiwi*, *trpeni trpenkiwi* & *trpezkiwi*, *trwač trwani trwanfiwi*, *umec umeni umensfiwi*, *zagač zagati zagatkiwi*.

Nota. Hæc Adjectiva significant rem, quæ solet fieri; desinentia vero in *edelni* significant rem, quæ potest fieri. Non sunt etiam confundenda hæc adjectiva cum activis eandem terminationem *fiwi* habentibus, sed formatis ab Indefinito abjecta vel retenta terminatione (Vide pag. 58), ut: *činičfiwi* vel *činfwi* *activus*, *menowatfiwi* vel *menowfiwi* *nominativus*; hæc enim sunt activa: at vero *činenkiwi* *agendus*, *menowanfiwi* *nominandus*, sunt Passivæ Significationis,

§. 3.

DE DERIVATIONE NUMERALIUM
ORDINALIUM, SPECIFICATIVORUM
& MULTIPLICATIVORUM

jam in Grammatica mea, Par. I, Cap. III
egi. Consulatur, si lubet, etiam Paulus
Doleschal Grammaticæ suæ pagina 252 &
253.

§. 4.

DE DERIVATIONE VERBORUM.

I. *Verba a Substantivis Derivata.*

Nota. Fere a quibusvis Substantivis Verba
derivari possunt. Si quis vero quædam talium
Substantivorum a Verbis derivare mallet, cum
illo non litigabimur. Desinunt tamen Verba a
Substantivis derivata in

ac, ut: hlúcač, hučat, hñewač sa,
a Nominibus Sluč, Suč, Sñew.

ec, ut: hłedeč, odpowečec, a No-
minibus Słed, Odpowed.

ic, ut: cilič, dešdič, kazič, strasič,
silič, trubič, zwońič, a Nominibus Cil,
Dešd, Kaz, Strach, Sila, Truba, Zwon.
Ta-

Talia sunt Inchoativa, ut: bruchać, wlaszać, zubać, incipio magnum venire, capillos, dentes habere; & alia innumera, in quibus tamen usus attendendus est.

ować, (Præs. Ind. ugem), ut: bogować, Fupować, menować, Frálować, obetować, prorokować, paprškeć; a Bog, Zupa, Měno, Král, Obeta, Prorok, Paprškeć. Et hæc plurima formantur mediante terminatione priori ić, ut: oznámić oznamować, Sila silić postkować, semperque penultimam & antepenultimam corripiunt, etiamsi in primitiva voce longa fuerit.

II Verba ab Adjectivis derivata in

ić, (Præs. In. im.), ut: chladni chladzić, dlúhi dlúžiť, zdlúžiť producere, hinc prodluzować; Frátki Fráćić Fratkować corripere; maćki maććić, mlađi mlađić, moćki moććić, suchi suchić, weliki welićić.

nuć, (Præs. In. nem) Neutra (Reg. I.) ut: busti bustnuć, mlađi mladnuć juvenescere, rěđki rědnuć, schli schnuć arefcere, studeni stidnuć, sladki sladnuć &c.

ować

owac (Præs. In. ugem), ut: milc
milowac, prawí naprawowac, weliki
(welicit) zwelícowac.

Adnotatio. Verba in it (in Præs. Ind. im) &
owac (in Præs. Ind. ugem) veniunt etiam a Sub-
stantivis. Undecunque autem veniant, semper con-
sonam characteristicam Primitivi sui vel emolliunt,
vel transformant, ut: Sila, silic (ssim), possi-
kowac; Zlato, zlatit (zlatim), pozlacowac;
makki, makcit (im), zmakcowac; sed Ver-
ba in owac (in Præs. ugem), quæ non median-
te terminatione it (Præs. Ind. im) fiunt, retinent
characteristicum Primitivi, siue dura siue liquida
fuerit, ut: Prorok (non prorocit, im) pro-
rokowac, Ofera (non oferit) oferowac, Král
(non Králit) Králowac, milí (non milic) mi-
lowac, milugem.

III. Huc spectat etiam *Derivatio Ver-
borum a Verbis*, et quidem Perfectorum
ab Imperfectis, vel Imperfectorum a Per-
fectis, vel Frequentativorum a singulari-
bus, vel Singularium a Frequentativis; vel
denique Perfectorum a Perfectis, aut Im-
perfectorum ab Imperfectis: qua de re sci-
tu magis necessaria jam in Grammatica mea,
Par. I, Cap. X deprompsi. Si quis tamen
uberius hanc materiam pertractare vellet,
consulat Grammaticos Bohemos, imprimis
autem Wenceslaum Rosa, Casparum Wuf-
sin, & Paulum Doleschal.

PARS II
DE COMPOSITIONE.

Per *Compositionem* satis commode voces in hac Lingua multiplicantur, quod non tam per Regulas, quam per exempla ostendendum est, observato hoc, quod prior pars compositionis raro in aliam vocalem præter o finiatur. Dantur vero apud Slavos composita Substantiva, Adjectiva, Pronomina & Verba.

CAPUT I
DE COMPOSITIS SUBSTANTIVIS.

Substantiva composita oriuntur conjunctione

1) *duorum, aut plurium Substantivorum simplicium*, ut: *Rúchtlačitel* (*Rúchtelacitel*) typhotheta, *Koločruh* circinus, *Rzwoťoť* sanguinis fluxus, *Moreburit* alcedo, *Ťebebiditel* coelicola, *Obúizit* pyrausta, *Pašimuzit* (*Pišimuzit*) pumilio, *Peňezomeňec* numularius, *Speworecniť* carminiloquus sive Poeta, *Zemetrasenit* terræ motus, *Žlatoblaw* petagium, *Žlatopec* (alias *Žlatniť* usitatus) aurifaber &c.

2) *Adjectivorum cum Substantivis*, v. g. Dobromiseł vel Dobromisełność gutes Gemüth bonum genium, Dobromluwność ars recte loquendi, Dobropisebność Orthographia, Dobrowistowność Prosodia, Szdopiška, Krásomluwność, Krazochwil, Marnotratińik dissipator, Oplzłomluwec scurra, Pełnomluwność, Wszewedomość vel Wszewedomúčność omniscientia, &c.

3) *Numeralium cum Substantivis* ut: Dworoćak, Sednoroćak anniculus, Szestoroćak, Szestonedelka puerpera, Sedno-rożec monoceros, &c.

4) *Pronominum cum Substantivis*, ut: Samoswogność vel Swéwolność capitis.

5) *Verborum cum Substantivis*, & quidem vel initio, ut: Razińnot vel Trazińnot (alias sed male Puckiń) emunctorium, Razichłeb paniperda, Raziwino viniperda, Rapiurka nauci flocci homo, Mastihuba qui ungit ora, Tłuchuba garulus, Nieznaboh atheus, Podrazinoha (Podwadinoha) qui pedes succutit, Susibeneł exsiccator olarum; vel in fine, ut: Bruchopas vel Bruchopásel ventricola,
Boz

Bobuslaw Bobuslawice, Darobral vel Darobráleš, Diwoštrog histrio, Drowoštrep lignator, Darober munera captans, Krowoštřebka sanguifuga, Kuriplach gallinarum terrefactor, Ludoged (Lidoged) homovora Veitfresser, Massogedeš carnivora, Swetlonof lucifer, Zemeplaz reptile, &c.

6) *Adverbiorum cum Substantivis*, ut: Arcibiskup Archi-Episcopus, Arcimarsšáleš supremus Mareschallas, Arcišelma bipedum nequissimus, Darmočach spermatologus, Nimochodník, Spolutowariš Mitgesell.

7) *Præpositionum cum Substantivis*, & talia sunt innumera præsertim composita cum Præpositione nad, pod, pred, za, ultima vocali versa in longum i; si nomen exeat in consonantem additur i, mutatis mutabilibus, ut: Nadčachli, Podčachli, Predčachli, Záčachli (boh. Nadčamní Podčamní Predčamní Záčamní) supra, ante, post fornacem; a Kachle (boh. Kamnía): Nadkrowi Podkrowi, Príkrowi; a Krow: Nadstofi, Podstofi, Predstofi, Zástofi a Stól: Podbori, Záhori submontana, ultramontana plaga; a Soza: Zadunagi a Dunag: Zawa; a Wáh:

Záturci a Turec: Podmestí, Predmestí suburbium, a Mesto: Predpekli Borhölle, Zápekli, a Peklo die Hölle, &c. Prechod, Prewoz, Rozlučení &c.

Adnotationes. 1) Præpositiones do, po Compositioni servientes mutant o in ú, ut: Dúwod a dowěst, Púwod a powěst.

2) Præpositio pri effertur cum longo i in illis Nominibus, quæ ablata illa nihil significarent, ut: Pribiteř, Prichodzi, pritomni; nam biteř, chodzi, tomni nihil significant. His addatur Pribeh, Prichod, pridřzat sa, prigemni, Pripad, Pristrach, pristat (pristogin), &c.

3) Præpositiones na, wi, za in Compositione cum Nominibus produciuntur, ut: Násřli, nábořni, náčerni, náhluchi, nářriwi, Wi stupeř, Zámiseř, Záwařzi, &c. Ubique hic excipiuntur Nomina Substantiva a Verbis vel Participiis venientia, quippe quæ has Præpositiones breves retinent, ut: Dodáni, Napomenuti, Pomluwáni, Predag, Prigimáni, Wichadzáni, Zapamatowáni, &c.

4) Quæ in aliis Linguis, e. g. Germanica, sunt Composita Substantiva, non mox compositionem admittunt Pannonio-Slavicam. Faciat, qui volet, periculum in hisce sequentibus: Beicht-Bařter, Früh-Predigt, Fener-tag-Predigt, Sonntag-Predigt, Gottes-Dienst, Bet-stund, Früh-Bet-stund, Abend-Gesänge, & quæ sunt alia hujus generis; ex quibus aliqua per duas distinctas voces

Sla-

Slavicas, aliqua per unam reddi debent, ad hoc ut & indoles compositionis exprimatur, & simul idiotismus Slavicae Linguae observetur, ut: Spowedeniſk, ranná Rázen, ſwátečná Rázen, neſelná Rázen, Uáboženſtvo, modlacá ſoſſina, ranná modlacá ſoſſina, wečerné Peſnički.

CAPUT II

DE COMPOSITIS ADJECTIVIS.

Adjectiva composita formantur conjunctione

1) *Substantivi cum Adjectivo*, ut: Boſhaprázni irreligioſus, cčíhodni venerandus.

2) *Adjectivi cum Adjectivo*, ut: cudzoſtragni alienigena, dluhoweſi longævus, dobropiſaci, ortographus, dobrowolni gutwillig, oſtrowcipni ingenioſus, rozſezlonohi varus, tíznoduchi, wiſokoblaſni, wſemohuci, wſewedomi, zlopoweſtni, &c.

3) *Numeralis cum Adjectivo*, ut: dwoſtelni bicorporeus, dwonohi bipes, dwoſhlawí biceps, gednooſi monoculus, gednoruſi, gednoroči unius anni, dworoči, ttoročni (triročni), patoročni, troſtelni tricorporeus, ſeſtoroči, oboručni (oberučni) ambidexter, &c.

4) *Pronominis cum Adjectivo*, ut: swé-
wolni, samotizni versatilis, samodrubi,
samotreći, każdonocni, każdorocni, każ-
dodenni, każdotidni (boh. każdotihodni)
&c.

5) *Adverbii cum Adjectivo*, ut: do-
bropisebni orthographicus, małomluwni
verborum parvus, mnogomluwni verbo-
sus, weśestawni solennis. Item omnia il-
la huc etiam referri possunt, quæ ex Ad-
jectivis composita priorem partem in e, o
finiunt; nam ita desinunt Adverbia ab Ad-
jectivis formata, ut: dobroćinni, dobro-
mluwni, dobrowolni, wiśokomluwni.
Conf. pag. 69 Nro. 2.

6) *Prepositionis cum Adjectivo*, ut: pre-
dobri perquam bonus, quasi pres, neb nad
inidy dobri; prekrásni, prećazšći (preće-
źći), preweśići, &c. dobri predobri, do-
bri rozdobri, mili rozmili, rozstomili,
rozstomileni, &c.

CAPUT III

DE COMPOSITIS PRONOMINIBUS.

Composita Pronomina oriuntur conjun-
ctione

1)

1) *Numeralis cum Pronomine*, ut: *ges denkaždy quilibet*, &c.

2) *Pronominis cum Adverbio*, ut: *gaki-
kolwek, keriokolwek, edokolwek, cokol-
wek, cozkolwek*, &c.

3) *Pronominis cum Coniunctione*, ut:
*coz, coze, cozeto, cozto; edoz, edoze,
edożeto, edożto; keriż, keriże, keri-
żeto, keriżto*, &c.

CAPUT IV

DE VERBIS COMPOSITIS.

Composita Verba fiunt coniunctione

1) *Adverbiorum cum Verbis*, ut: *zlo-
reciť maledicere, dobroreciť benedicere,
wekstawitť solenniter efferre.*

2) *Præpositionum tum separabilium tum
inseparabilium cum Verbis*, ut: *dopisať, do-
behnuť, dopitť sa; nalozitť, nabehať, na-
sekať, nazhromazditť, naprositť sa, na-
pisať sa, nagesť sa; nadchadzacť, nadbe-
hať, nadněstť, nadwisitť; osladitť, obráz-
titť, obesitť, oblékať, oťchoťnetť, oňezdra-
wetť, oňemocnetť, oťotitť sa; odbednitť,
odpecaťitť, odreknutť sa, odstonať sa, od-*
le.

ležat sa; poswedciť potwrdiť nekomu, popisat, popisowat, postrkowat, pose-
deť, postat; podložit, podtrunciť sa; premluwiť, premudrowat, prepit, pre-
behnuť; predat, prechodit; predstawiť, predbehnuť; pribehnuť, pribláznit sa,
priblížit sa, pribit, priróstiť, prikru-
tit, pritwrdit, prisolit, uwesť; uwá-
zat, utat, ukrojit, urezat, ubit; wlézt,
wstúpit, wpichnuť; zbit, zložit, zlu-
pat, zlamať, zhlúpet, zmrtwet, strá-
pit, skusit, spravowat, spusobowat,
skalit, sprowádzat, spisowat, spokehnuť
sa; zawolat, zawiskať, zabit, zamor-
dowat, zabezniť, zaseknuť, zalahnuť,
zaisť, zachodit, zahodit, &c. Obhra-
dit, obehnať, obstúpit, roztrháwať, roztr-
hať, rozbit, rozlúdit, rozist sa, wibit,
wicitat, wihodit, wichodit, witať,
wipit, wizit; wznásat sa, wzbudit,
wzdichať, wzhlednuť, &c. Conferantur
ea omnia, quæ in mea Grammatica a pag.
219 usque 225 de Significatione Præposi-
tionum Separabilium & Inseparabilium in-
tra Compositionem proponuntur, quippe
quæ huc proprie spectant.

Nota. Quorundam Compositorum simplicia
non sunt in usu, uti sequentium: wihádzat,
wihánať, wiwádzat, skusowat, zwikať, na-
pominat, zapráhat, winimat, zapirat, &c.

3) Apud Slavos dantur etiam Verba *Decomposita*, ut: napobigat̃ sa, nadomas hāt sa, ponapāgat̃, poroztrhāwat̃, pozabigat̃, pozabiwat̃, &c. Immo etiam *Tricomposita*, ut: napozabigat̃, naponapīšowat̃, naponapigat̃, &c. sed hæc sunt rarioris usus.

APPENDIX.

I.

Ad demonstrandum usum, tum Derivationis, tum Compositionis, placet hic subjungere ordine Alphabetico Terminos Grammaticos, & alios, Slavice quam brevissime redditos, quod & discentes, quibus termini hi nondum satis clari sunt, multum juvabit.

Activum Verbum Činětiwé Slowo.

Accentus Glasuznať, Zwuzuznať, Znaťmenfo.

— Acutus seu longus Fončiti, ostrī, neb dluhi.

— Liquidus zmačugici, tēkuci.

— Durus twrdi.

— Circumflexus Pookolec.

— Rotundus ofruhi.

Addubitatio Kozmistelka.

Ad-

- Adjectio Pridawatelka.
 Adjectivum Pridawné Ménó, Pridawaz-
 nec, pridawanliwé Ménó, Pridawan-
 siwec,
 Adverbium Prislówko (Prislówce.)
 Affirmatio Potwrdzugičnost.
 Alegoria Predmenowatelka, Inowka,
 Inotagitelka,
 Anaphora Predopačilka.
 Anastrophe Prewrhalka.
 Anceps (vocalis) obogetná (Samohlasná,
 Zwučka, Samozwučka, Sláska)
 Animatum (Nomen) žiwobitné, žiwodu-
 šné, žiwosúcné (Ménó.)
 Anomala (vox) Samowlastné (Słowo.)
 Antepenultima syllaba Trečosłowka, Tre-
 čopredzadníá Słowka.
 Antimeria Castkomeníka.
 Antistæchon Známkomena, Známkomeníka
 Antithesis Pročistogka.
 Antonomasia Nestomeníka (Nístomeníka.)
 Apellativum nomen obecne, wolagicne
 Ménó.
 Aphæresis Predobralka.
 Apocope Ukrogilka, Ukračilka, Odhoškos-
 nec, Utříkońec, Zadóbralka.
 Apostrophe Obráčilka.
 Archaismus Starožitnochwal.
 Barbarismus Ludzomisanost (Lidzomichaz-
 wost.)

- Cæsura Preřinalka.
- Carmen Mluwospew, Spewomluwa,
Spewonec, Wazomluwa, Speworás
deř, Wazospew, Spewohlas, Spe-
wowňa.
- Casus Pad.
- Nominativus Menowatliwi, Menu-
gični, Menowatliwec.
 - Genitivus Roditliwi, Priwlastnugi-
čni, Roditliwec, Priwlastnišec.
 - Dativus Dawatliwi, Dawatliwec.
 - Accusativus Ťalawatliwi, Ťalawatliwec
 - Vocativus Wolatliwi, Wolatliwec.
 - Ablativus Odberanliwi, Odberagič-
ni, Odberanliwec.
 - Localis alias Præpositionalis, Mesto-
wni, Mestowec, ináč Predstawni,
Predkladni, Predkladagični.
 - Instrumentalis sive Socialis, Nastrogo-
wi, Nastrogowec neb Towarišni, To-
warisliwi Towarisliwec.
- Catachresis Preřropilka.
- Collectivum Nomen Mnohotliwé, hoga-
notliwé Měno.
- Communicatio Spolorozumnost, Spo-
lorozmiřilka.
- Comparatio Ťrownáwagičnost.
- Comparativus gradus, Ťrownáwagični
Stupeň.
- Composita vox, Dwoučastečné, složene
Slovo.

- Concessio Powolitelka.
 Concretiva vox, zrostliwé Slovo.
 Conjugatio, Skonawatelka, Spogitelka,
 Spogugičnost, Spogenost.
 Conjunctio, Spogka, Spogowka.
 Consonans, Spoluzwučka, Spolozwučka,
 Suźwučka, Spoluhláska, Spoluhlásná.
 Contractio, Suźugičnost, Suźowatelka,
 Stabatelka.
 Declinatio, Odchilnost, Ohibatelka, Ohibnost.
 Deliberatio, Rozmislitelka.
 Diminutivum, zmenšowatliwé Měno neb Slovo.
 Denominativa, Zmenorostliwé Slova.
 Derivatium, Wilúdzene, Pochádzagičné Slovo.
 Detractio, Odkladatelka, Odberatelka.
 Diaeresis, Rozdelilka.
 Diaplasma, Znamkodwojec.
 Diastole seu Ectasis, Kratkodlúžilka.
 Dilatio, Rozširowatelka, Rozširugičnost.
 Diphthongus, Dwoghláska, Dwogzwučka.
 Dissyllabum, Dwogslowkowité Slovo.
 Dubitatio, Pochibugičnost.
 Ellipsis seu Eclipsis, Zatmilka, Zatmitelka,
 Zatmelka, Ugmozatmilka.
 Emphasis, Gadrnost, Wigadritelnost,
 Wislowutnost.

Enallage seu Heterosis, *Druhotilka, Druhotitelka.*

Epanalepsis, *Predozadowka.*

Epanodos, *Spetopacilka.*

Epenthesis, *Prostredodalka.*

Epistrophe, *Zadopacilka.*

Epizeuxis, *Poopačilka.*

Etymologia, *Wlastnoslownost.*

Exclamatio, *Wikrikowatelka, Wikrikowání, Wikriknutí.*

Exoticismus, *Inonásledowka.*

Figura, *Ozdobka, Ozdobilka.*

Frequentativum V. *Častotliwé Slovo.*

Gentile N. *Národní Méno.*

Genus, *Rod.*

— Masculinum, *mužski.*

— Foemininum, *ženški.*

— Neutrum, *žádni.*

Germanismus, *Ľemčizna, Ľemčina.*

Hebraismus, *Židowčizna, Židowčina.*

Hendiadys, *Gednodwogilka.*

Hexameter, Hexametrum, *Šestorađec, Šestorađeť.*

Hungarismus, *Uherčizna, Uherčina.*

Hypallage, *Prewrátka.*

Hyperbaton, *Prestúpilka, Prestúpitelka.*

Hyperbolen, *Zwiřowatelka.*

Hypozeugma, *Zadowázalka.*

Hysteron proteron, *Sakmatilka, Misatelka.*

Idio-

Idiotismus, **Wlastenečnost, Wlastenka, Wlastnorečnost.**

Imperfectum V. **Nedokonalé Slovo.**

Inanimatus, **bezdušní, bezživotní.**

Inchoativum V. **počínatlivé, počátečlivé Slovo.**

Incrementum, **Prirostek.**

Ironia, **Usmiwka, Usmiwaska, Usmiwastelka.**

Interjectio, **Predhadzka, Prehoditelka, Medzihádčka.**

Interrogatio **Opitowatelka, Dotazowatelka**

Irregulare seu Anomalum V. **wistupné, nepravidelné Slovo neb Ménó.**

Iterativum V. **opetlivé Slovo.**

Latinismus, **Latincizna, Latincina.**

Liquidus, **spareni, zmaččení, zmaččugični, čekúci.**

Litera, **Žnámka.**

Longitudo **Predlúžilost, Zdłużka, Dluhost.**

Metalepsis, **Prewzalka.**

Metaphora, **Pretwaritelka.**

Metaplasmus, **Meničelnec, Pretwaritelnec.**

Metathesis, **Prestawilka, Predstawilka.**

Metonymia, **Dowtipilka.**

Metrum V. **Carmen.**

Mezozzeugma, **Prostředowázalka.**

Miosis, **Stěncowatelka, Zmensowatelka.**

Modus, **Spůsob.**

— Indicativus, **oznamowatliwi, oznamugični, Oznamowatliwec.**

Modus Imperativus, porúčanliwi, Porúčanliwec.

— Indefinitus alias Infinitivus, nedopowestliwi, nedokonatliwi, Nedopowestliwec, Nedokonatliwec.

— Gerundivus sive Transgressivus, Nostitliwi, aneb prestupliwi, Nostitliwec, Prestupliwec.

— Participialis, učastliwi, Učastliwec, učastečni, Učasteńec, Učasteńec.

Monosyllabum, Sednoslowka, gednoslowekowité Slowo.

Mutabilis, pretwárliwi, premenitedelni.

Neutrum V. žádné (nížádenské) Slowo.

Nominalis, menotliwi, menecski.

Numerale N. početné Měno.

— Cardinale, přednopočetné.

— Ordinale, porádkové.

— Multiplicativum, mnohotliwé, množitelíwé.

— Specificativum, wíkladagícné, twárenítliwé.

— Distributivum, rozdělitliwé.

Numerus, Počet.

— Singularis, gednásobní.

— Dualis, dwəgnásobní.

— Pluralis, wícnásobní, mnohotliwi.

Objectum, Předklad, Předkladka, Předloža, Předložka, Předhod, Předhodka.

Obliquus, ukriwení, Ukriweněc.

Onomatopœja, Slownotelka.

- Orthographia, Dobropisebnosc.
 Orthopoeia, Dobrocitanliwosc.
 Parabola, Podobienstwo, Podobeniносc,
 Podobitelka.
 Paragoge, Zadodalka, Prigmikoniec.
 Paronomasia, Menowatelka.
 Parenthesis, Medzokladka, Medzostogka.
 Parasyllabum, rownoslowkowite Slowo.
 Parrhesia, Osmelilka.
 Participium, Ucastonec, Ucastenec.
 Passivum V, Trpezliwec (trpenliwec) Slowo.
 Pentametrum, Patoradek (Petoradek.)
 Perfectum V. dokonale Slowo.
 Periphrasis, Okolkowicnost, Okolkowas
 telka.
 Permissio, Zanechawatelka.
 Pes, Wazomluwa.
 Pleonasmus, Zbitecnomluwa.
 Pluralis, mnohotliwi, wicnasobni.
 Poesis Spewomluwnosc, Wazomluwnosc
 Poeta, Speworecnik, Wazomluwec, Spez
 womluwnik, Wazomluwnik, Wer
 sownik, Wazospewnik.
 Polyptoton, Podomenka.
 Politio, Polozenka.
 Possessivus, osobowatliwi, priwlastnos
 watliwi.
 Praeoccupatio seu Prolepsis, Predchadzals
 ka, Predchadzatelka.
 Praepositio, Predstawka.

Pronomen, **Mestoméno** (**Mistoméno**),
Mestomeńec (**Mistomeńec**), **Zámeńec**,
Záméno.

Personale Pronomen, osobné **Záméno**.

Possessivum P. osobowatkiwé, pri-
 wlastnowatkiwé.

Demonstrativum, ukazowatkiwé, u-
 kazugičné.

Interrogativum, opitowatkiwé, do-
 tazowatkiwé.

Relativum, **Ohłeđitkiwé**.

Gentile, rodné, národné.

Improprium alias Indefinitum, newla-
 stné ináč nedokónalé **Záméno**.

Proprium Nomen, **Wlastné Méno**.

Prosodia, **Dobrowiślowność**.

Prosopopœja, **Cudzomenowka**.

Prosthesis, **Predodalka**.

Prozeugma, **Predowázalka**.

Punctum, **Bodec**, **Bodka**.

Qualitas, **Śakotność**.

Quantitas, **Koľkotoñość**.

Regula, **Prawidło**.

Regulare V. **prawidelné, niewiśtupné Slo-
 wo**.

Repetitio, **Opakowatelka**, **Opetowatelka**.

Reticentia, **Zamléalka**.

Revocatio, **Odwolawatelka**.

Rhetor, **Wimluwnik**, **Rečník**.

Rhetorica, **Wimluwność**.

- Semifrequentativa, poločasliwé Slovo.
 Semiquinarius, polopatorni (polopaterni).
 Semivocalis, Polobláska, Polozwučka,
 Poloblásná Známečka.
 Similitudo, Podobitelka.
 Singulare Verbum, samotliwé Slovo.
 Solœcismus, Chibnomluw.
 Sonus, Glas, Zwuč.
 Species, Twárnost.
 Substantivum, Podstatie, podstatliwé
 Méno.
 Superlativus gradus, nadnášagični, nad-
 wišowatelni, nadwišowatliwi Stuz-
 peň, Nadwišowatliwec.
 Suspensio, Zawestitelka.
 Syllaba, Slowka.
 Prima, Predoslowka, prwná.
 Media, Medzoslowka, Prostredslowka.
 Antepenultima, tretopredzadná Slowka.
 Penultima, Predzadoslowka, predzadná.
 Ultima, Zadoslowka, zadná, posledná.
 Finalis, Končowitá Slowka.
 Brevis, Krátká.
 Longa, dluhá.
 Dura, twrdá.
 Liquida seu mollis, tekucá neb makká.
 Syllepsis, Krátkilka, Krátitelka.
 Symploce, Obopačilka.
 Synaresis, Wgednospogilka.
 Syncope, Wihoditelka, Prostredobralka.
 Sy-

- Synecdochen, Porozumitelka.
 Synonimia, Gednowka, Gednotelka, Gednotedelność, Gednostagnost.
 Synonymum, gednotedelné, gednaké Slovo
 Syntaxis, Slowspogugičnosť, Slowspogenost.
 Syntaxis ornata, Peaknomluwnost, Reasnomluwnost.
 Synthesis, Zmišofetricka.
 Systole, Dluhokráticka.
 Tempus, Čas.
 Præteritum Perfectum, dokonale minuli Čas.
 Præteritum Imperfectum, nedokonale minuli Čas.
 Præteritum Plusquam Perfectum, dáwno dokonale minuli Čas.
 Præsens, pritomni Čas.
 Futurum, buducni Čas.
 Terminatio, Končina, Koncowina, Poslednost.
 Tetrasyllabus, šeworoslowkowiti.
 Thmesis, Roztrzilka.
 Tonus, Prizwuk.
 Transpositio, Predkládatelka, Predsadowatelka, Presadzugičnosť.
 Transnominatio, Premenowatelka.
 Transformabilis, Pretwárenliwi.
 Transmutatio, Premeniitelka, Premeniugičnosť.

Trifyllabus; Trogslowfowiti.
 Typographus, Knichelacitel, Knihotiskár.
 Verbum, Slowo, Časoslowo.
 Verbalis, Slowotliwi.
 Versus, Kádek, Wers. V. Carmen.
 Vocalis, Zwučka, Samozwučka, Gláska,
 Samohláska, samohlásná Známka.
 Zeugma, Wázalka.

Nota. Figuras Grammaticas, Poeticas, & Rhetoricas scitu utiles, ac Slavis usitatas, quarum Nomenclaturæ hic reperiuntur, exponunt Grammatici Bohemi plerique: Rosa pag. 356. seqq. Paulus Doleschal pag. 219 — 225; &c. quos utiliter consulat, qui pro Pannoniis Slavis Rhetoricam aut Poesim componere, & præfatas Figuras suis exemplis illustratas proponere volet,

II

ADAGIA SLAVICA

iis, quæ in mea Grammatica proponuntur, addenda.

B.

Kde sám Čert nescíbnie, tam staru Babu posťe. Vetulæ multarum discordiarum causæ.

Slacé Bañe nekomy subowat. Aureos montes polliceri.

Kdo

Kdo sa Blatom umiwá, zamaže sa.
 Qui furfuribus miscetur, a porcis devoratur.

Pustil mu Blchu do Ucha. Pupugit ipsum. Dedit illi ad intelligendum.

Čo wác Bohác má, to wác mač si žádá. Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.

Gaká Bolest, taká Mast. Qualis infirmitas, talis medicina.

**Lahnúť si na Bruch, a Chrbtom sa pri-
 křiť (odeť):** male jacere; carere lectisterniis.

Na Zagáce z Bubni chodiť: aliquid agere palam.

C.

**Čapa Zahradníkóm sprawiť (za Za-
 hradníka položiť):** comittere lupo ovem.

Uagde sa tomu Česta (počátek), est modus in rebus.

Čeniť tak dobrého, Čteribi něchibil: nullus sine nævo.

Čhitri ge, gačo oloweni Pták: est valde tardus.

Položil som mu Čhléb. do Kuf. Dal som mu Čhleba do Kuf: bonam substantiam illi procuravi.

D.

Prebrať někomu Dremoti: compe-
 scere, excitare aliquem.

S Každého Drewa Uhle pási (robi):
omnia in sui emolumentum convertit.

Pige, gako Duha Wodu: est insi-
gnis potator.

Dusi Slowencinu, Uhercynu, Nem-
cynu, Latincynu &c. Est malus Slavi,
Hungarus, Germanus, Latinus &c.

F.

Priložic nekomu Flagster: ad gustum
alicujus loqui, aliquem consolari.

S.

I galowég Krawe Těla bi podstřicit:
etiam ex innocente faceret nocentissimum.

Má dobri Gazik: est magnus blate-
rator.

Ide geg Gazik, gako Koleso mlin:
sté: constanter blaterat.

Má mrtwi Gazik: nihil loquitur.

Ne každému sa gednostagne zwédlo:
non omnibus eadem est fortuna. Varium
& mutabile fortuna.

To ge grécki pre teba (wás): hoc
tu non intelligis.

Geden nesprawedliwi Gros (Grag-
car) sto inich sprawedliwich s Kapst
wiháná: injuste parta haud proficiunt.

Čo Gurko nepochopi, temu sa Gu-
ro nenauci: a teneris avlescere debemus.

S.

Habié nero bi Mních; vestis non facit Monachum.

Hlava mu Kolom chodi: habet magnas curas.

Od hlavi až po Pati: a capite ad calcem.

Hluchim sa robit: fingere se surdum.

To mňa hñete, a tlači: hoc mihi curæ cordique est.

Hñezdit sa: inquietum esse. Čo sa tak hñezdiš? quid ita inquietus es?

Razdi Ptáč lúbi swoge Hñezdo: chara Patria.

Magisť Ptáča w Hñezde: invenire quæsita.

Mi sme Hñezdá zhošili, druzi porabali mladé: hos ego verficulos feci, tulit alter honores. Sic vos non vobis.

Na Ráz hogno, na drubi Ráz Sozwno: non omnia ad semel. Ne quid nimis.

Čert na nom hrach mláčil: est valde variolatus.

S celého hrdla kričat: pleno ore clamare.

Mali hrñec šoro wivre: parva olla cito bullit. Parvi homines facile irascuntur.

Zacpat někomu Hubu (Usta): obstruere alicui os. Os alicui sublinere.

3.

3 malég 3skri častokrát veľkí Oheň
powstal (pochádza, sa schitá): parva
sape scintilla magnum excitavit incendium.

K.

Wičital mu Kapitulu: exolvit ipsum.

Má Glas w Kapituli: habet vocem
in Capitulo.

Kobo Káz popáči Kafa, wzdíči gu
fúčá: faciunt pericula cautum.

Dobri Kňaz wzdíči sa uči: bonus
Sacerdos semper discit.

Čo Kobo do toho? cujus hoc interest?

Neščastni ge ten Dom, kde Rohút
mlčí, a Sképká spiwá: male domui,
quam non vir, sed foemina regit.

Koňa hledá, a na ňom sedí: quærit
aguas in aquis.

Koňe za Owsom bežá, o Oski ho
dostawagú: Imperiti eruditis fortunas præ-
ripiunt.

Dobre ge pri Kope Kláski zbitat (zbe-
rat): bonum est penes Capitele æconomisare.

Uhodíť Psowi Kost: os alicui subli-
rere.

Dať niekomu Kost, abi gu hrizol:
dimovere aliquem a suo proposito.

Čleurobi staru Kost: non diu vivet.

Čiše

Víře není na něm Pen Roža a Ro-
sti: vix ossibus hæret. **U**ře buďem s two-
gimi Kostmi Ořechi obigať (otřkať) ad-
huc te supervivam.

Zložít Kostí: mori. **Z**ložil Kostí:
mortuus est.

Má ho rád, gafo Roža Uoř (ga-
fo Pef Rořku): odium vatinianum.

Zemre we swég Roži: a suo modo
agendi non desleťet.

Uřechel bich w geho Roži seďeť:
nollem illius fortunam.

Má twrdu Rožu: insensibilis est:
perfrictæ frontis.

Sedni kratochvíla, druzi kwíla (Uře-
rownost): alius esurit, alius ebrius est.

Wřečo Křizom (na Opať) ide: to-
tum male succedit.

Má Křw za Uřechami: est excita-
tus, audax, generosus.

L.

Dáwať temu Řířowce (Lgeřowce),
řteri gich hrízě němóže (řteri Žubow nie-
má): comitterentali aliquid, qui id perficere nequit.

M.

Uředal (něurobil) mi, čobi řen za Mař bo-
lo: nihil omnino mihi præstitit.

Nepredávaj z Medveda Rožu prav,
nežliš ho dicit (zabil): ante victoriam
triumphum non canas.

Dobré Méno vic stogi, než wsecké
Bohatstwa: honor & vita pari passu am-
bulant; bona fama superat divitias.

Proti Mesácu (Mesicu) ščekat (šček-
kat): lunam allatrare; bruta fulmina.

Dobre napichowani (našpikowani)
Mesec mať: turgidum marsupium habere.

Mesec mu wipráhol (Psota):
pauper est. Zlati Mesec má i. e. bohati
gest: est dives.

Titkde nemá Mesta: est valde inquietus

Tento Cloweť aní Ohňa nemá, aní
Mesta: Ivo pauperior.

Uowá Metla dobre méte: recens
scopa bene verit.

Okom mihnút: innuere oculis.

Chudobná ge to Mis, Pterá len ge
dnu Diru má: pauper, cui unicum prae-
sto est refugium.

Od toho mi Misel leči, a P tomu
Srdce líie: illud aversor, hoc appeto.

Čo na Mite wibrás, na Tricátku
prehrás: quod una ex parte homo lucra-
tur, ex alia perdit.

Keď sa Cloweť za mladi neustuge, na
Starosť ge tážsko: sera in fundo parsimo-
nia: tarde est jam in senectute economisa-
re velle.

Mnich tak odpoweda, gako mu Opat spiwá: Regis ad exemplum totus componitur orbis.

Bol geden Mnich, mal mnoho Knich, a newel nic s nich: quid prodest bibliotheca magna, si eruditio proprietarii penes sit parva.

Kdo sa modlit newge, nech na More ide, qui nescit orare, pergat ad mare.

3 Motiki strelit: rem acu tangere, scilicet. Extra chorum, rhombum, oleas: **Gakobi 3 Motiki strelil**.

3laci Motuz nekomu pres lista pres tabnut: falsa spe lactare aliquem: os alicui sublinere: palpum obtrudere alicui.

Uz za Mozgi, a za wsecké Rozumi widi: valde prudens, & perspicax est.

Ani na Msu (Omsu), ani na Rázen nechoði: est sine Religione homo.

Wipáchla má Múdrost i. es sprosti gel: est simplex frater.

Má ten Muski w Nose (w Slawe): est magnus lurco.

3 Muski Wesblúda robiť: ex musca elephantem facere. **Prebrať nekomu Muski**: compescere aliquem.

R.

Rapil sa, aš mu za lchom prasklo (puklo): egregie & magno cum gustu bibit.

Nechti si brizé: anxium esse.

Rosponosnost Pánu Bohu.

Čo nesprawedliwie získano a nazbro-
máždeno biwá, až na tretého Dedica nie-
prichádzá: injuste parta ad tertium hære-
dem non perveniunt.

W Noći wšede Krawi (Ročki) sú
čérné (čirné): noctu res bene distingui
non possunt.

Má čepé Rohi: bene illi omnia suc-
cedunt.

Rohi na Pleca wzať: ventis velo-
cior esto.

To ani Roh, ani Kuf nemá: hoc
nec pedes, nec caput habet: scopæ dissolutæ.

Musiš wšade twóg Nos strčiť: quid
ad te?

Za Nosom ho čáhá (čáhnie, woši):
traducit ipsum.

**Od Nosa (pred Nosom, s Predno-
sa) niečo niekomu odtrhnúť:** Fulmen Jo-
vi eripere.

Uwidiš dáleg od Nosa: niewiši wác-
gať Nos ge: non est providus.

Premeňit' niekomu Rótu: sermonem
alicujus immutare.

Uwí na kteru Rótu tancowať má:
nescit, unde initium summendum sit.

D.

Podla Običaje: si fueris Romæ, romano vivito more.

Uñi bičy ho ñeobšcal: nihili illum pendo: nullo loco est apud me.

Drubému Dci zaslepil: decipere (delinere) alium.

Skoro Dheñ lapá (čitá): pronus est ad iram.

Čaká Otázka, taká Odpoveď: qualis interrogatio, talis responsio.

Kdo sa medzi Otrubi mišá (mgešá), Swiñie ho zežerú: qui furfuribus miscetur, a porcis devoratur.

P.

Drubému na Paľce stupovať: premere aliquem.

Bere pať (péc) za dvanást: est deceptor.

Drubému Paťi pristupovať; drubému na Paťi stupovať; drubému po Paťách chodiť; drubému wždy w Paťách biť: vigilem oculum super aliquem habere; alteri constanter invigilare.

Uľázať Paťi: capere fugam.

Lúbim (rad mám) gebo Paťi: non illum fero.

S Pažúra poznať Lewa: ex ungue leonem.

S Peca pod Lawicu si pomóceť: ex charybdi in scyllam.

Peknoti sa **Ľloweť** **ňenage**: pulchritudine haud satiatur homo.

Mrtwé **Peňóze**: mortua pecunia.

Za **Peňóze** **Skinta** **strilá**: nihil gratis.

W **Krpech** **musi** **Ľloweť** **na** **Peňóze** **robiť**, **a** **w** **Ľizmách** **gich** **trowiť**: parsimonia pervenitur ad divitias.

Pekné **Peri** **pekného** **Ptáka** **robiť**: vestis hominem ornat.

Pes **nespokogni**, **má** **w** **zdi** **potrhane** **Ufi**: contentiosus semper vapulat.

Sako **Pes** **obareni** (**opareni**): ad officium suum bene reductus.

Ne **w** **zdičk** **dobri** **Pes**, **dobru** **Rosť** **dostává**: non semper viris bene meritis fortuna favet.

Nezbuť **ag** **Psa**, **keď** **spi**: inimicus non est irritandus.

Kdo **ze** **Psi** **spává**, **s** **Bíchami** **stává**: cum perverso perverteris.

Picha **na** **Ufici**, **a** **Sowno** **w** **Truhlici**: externe ventos facit, & a parte rei pauper est.

Dat **někomu** **Piluli**: alicui dare ad intelligendum.

Pres **Pleca** **něco** **robiť**: negligenter aliquid peragere.

Poděkowániu **ňenaplni** **Měšček**: gratiarum actione non impletur saccus.

To aňi nepohriže, aňi nepokúše (nes
sabige): res innocua est.

Rdo po máli ide, ide dobre: festina
lente.

Poručeno Pánu Bohu: Deo res com-
missa.

Potrebu w Ěnosť obrátit treba: ex
necessitate fac virtutem.

W Pometri stawá: in aere ædificat.

Uš ge pozde, mili Drosde: sero sa-
piunt Phryges: post festum venire.

Bez Práce nebiwagú Roláče: Diu
laboribus omnia vendunt.

Mnoho prať, málo wěsať: multum
clamoris, parum lanæ.

Tať predámám, gačo sem kúpil: ut
audivi, sic refero.

Nikdi Ěloweť dost nepremudruge:
nunquam homo sufficienter sinit.

Geden Presiceňim rihá, drubi Glas
dom žiwá (Nerownosť): alius esurit,
alius ebrius est.

Ti mňe prigdes? Stric.

Mrcha ge to Ptát, Kteri do swého
Snězda (Snizda) Nēcistoru (Nězdobu)
robi: mala avis, quæ proprium inficit mo-
dum. *Sere.*

Ptáka po Peri, Wlka po Srsti,
Ěloweťka po Keci poznás: avis ex pennis,
luppus ex pilis, homo ex sermone digno-
sci potest.

R.

Wekké Ribi žerú malé: potentes crescunt alienis damnis.

Má wekké Rohi: est nimium elatus.

Musim mu zbit Rohi: debeo illum compescere.

Rowné za podobné stogi: unum idemque.

Má Rozum w Patách: est simplex.

Rozumu sa chitič: adinvenire se.

Podat Ruku někomu, juvare aliquem.

Podagme si Ruki: sumus pariter rei.

Tu & ego reus, parcat nobis Deus.

Teñi teg Rúže, kterábi nězwadla: pulchritudo cum tempore abit.

S.

Sedlo na každého Roña: res communis omnibus circumstantiis.

Se wišwaná (presukaná) Šelma: est magnus luro.

Kdo má Škodu, má ai Posmech: misero illudunt omnes.

Se wekki Škučko: est magnus Chremes, i. e. valde avarus.

**Sladké z horčim sa misá (Preme-
na):** amaro miscetur dulce: varium & mutabile fortuna.

Uní Slámi Krížom nepreloží: nihil omnino laborat; est valde piger.

Kozumi k tomu, gačo Slepta k Píwu: asinus ad lyram.

Až mu Šlini na to z Ust fecú: valde hoc appetit.

Romu predáwáte waše Šmeči? (šim howoríte?): Dauus sum non Aedipus. Parcius ista yiris.

Šmrđi mu Škola: non est scholæ amicus.

Wihledá gačo Šmrť: est valde pallidus.

Šmrť mu při Dwerách stogi; má Šmrť medzi Žubami: mors præ foribus.

Mladá Roža Sol lúbi, a stará guže Solníckú uchicuge: omnes sunt amori dediti, seniores magis, quam juniores.

Bezpečnějšeg ge za inimi stát, než na Špici: tutius est a tergo stare, quam ab ante.

Wiše Slawi Starošti mač: multis curis occupatum esse.

Při cudzom Stole Nože a Widlički učirač: aliena vivere quadra.

Chrbtom ge k Ohňu, a Bruchom k Stolu: est fortunatus.

Medzi dwoma Stoličkami na Zem Ľlowek padá: duabus inixus sedibus cadit.

Má žiwé Scribro w Slawe: Ver-
tumnus.

Taki či dám Stulipist: percutiam
te per labia.

Zebrat swogé Šúchi: proripere se.

Ge Swati, Kterého neswatá: mala
famæ aut credibilitatis homo.

Kewi, Ku Kterému Swatému sa o-
brátiť: non reperit rimam.

Tak Swet ide: sic fieri solet.

Swetom páchne: Terræ filius: homo
mundanus.

Gako Swica towní: rectæ staturæ.

Ženi a Plátno není dobre pri Swi-
ci kupowat: uxores & telam non est bo-
num emere ad candelam.

Gebo Swicka z obidwoch Roncoch
hori: ille & uxor sua male æconomisant.

Ta Stra aňi Swicki nestogi: plus
damni, quam lucri.

Wzáctni, gako Swina w židowském
Dome: invisus.

Razdi swogu hrá (huče, rád má):
navita de ventis: suum cuique charum.

Razdi naglepsog wi, kde ho čo kú-
še a swrbi: quilibet optime suas miseras
novit.

S.

Wesebi zlaté Čela: aureum vitulum
adorat: pecuniæ obedit.

Titule sū Sraški Sweta: Tituli sunt
quid inane.

Ado sa topi, i Britwi sa lapá: in
periculo quodvis medium arripitur.

Se minú sa wsecko trhá: mihi nihil
succedit: infelix sum.

U.

Za Ucho (Uos) sa štrábat: sollici-
tari, perturbari.

Má začané Ufi: furdo canis fabulam.

Adobí mu uhowet móhol? quis il-
lum excontentet?

Gedna Ufca do druhég wbehá: res
invicem miscentur.

Ram uprel, tam chce (swéwolni):
Mordicus tenere.

Bez Uteku (Uteokú.)

Co w Ustách, to w Srdci: os ex
abundantia cordis loquitur.

On i teple i studené ze swich Ust
pusca: calidum & frigidum uno ore flare.

Utržil si: vapulavit.

Uzdi potrebuge: coerceri deberet.

Uzdi popustit: laxare habenas.

Wedet Uzel Weci: habere intimam
notitiam rei.

B.

Dává Wagne, abi Wola dostal:
aliquid exigui præstat, ut multum accipiat.

Gako Wéeli (Pšeli) sa motagú: non
invicem conveniunt: omnia commiscunt.

Raždá Wec za swogim Pánom kri-
či. Wec cudzá k Pánu swému wola:
aliena res post Dominum clamat.

Do Wetra búchač (trepáč): in ven-
tum loqui.

Prwé Wihráni, z Wacku Wihná-
ni: prima fortuna, raro bona.

Plechawá Wimluma: nulla excusatio.

Milugú sa, gako Wlk a Baran:
odium vatianianum.

Rikagú mu Wlk.

Takim sa robi, gakobi ani Wodi
zamúciť newešel, innocentior Metello.

We Wognie, gako we Wognie. Ita
fit in bello.

Wól zостаńe Wolom, biš ho do
Wišńa hnal: locum, non animum, mu-
tat, qui trans mare currit.

Reš Ćloweš do Wišńa Wola po-
šle, Wšel naspát prinde: stupidi commis-
sionem male exequuntur.

3.

Ge zadlužení aš po Uši: est nimium
ære alieno gravatus.

Zaplatim ti to: non hoc inultum sinam.

Lepsá Závist, než Positování: præstat invidos, quam compassores habere.

Uš ge Zelezo w Ohní: jacta est alea.

Witchnul mi s Podnoh Zefinu: clavum extorquere Herculi.

Zlato ge Žila Wogni: pecunia nervus belli.

Moknie gačo Dach, drkocce Zimu, gačo Oška: est illi valde frigidum.

Gačo žistal, tač strašil: male parta male dilabuntur.

Žekomu do žimého sáhač (isč, wstus powač): ad vivum resecare.

Urobil žle, isel prec: malefaciendo discessit.

Reč wzdichnie, žlihnie: homo mendacissimus.

Wisčerič Zubi: exerere dentes.

Má nauho Zubi: est illi infensus.

Pres Zubi něčo mluwít: aliquid in speciem (non sincere ex corde) loqui.

Má dlubé Zubi na to: nimium hoc appetit.

Kdo není žwan, něch ide wan (pro wen): non invitatus hospes discedat (minime est gratus).

Slisals žwoúit, ale nie zezwáňat: vanos rumores refers.

III.

SLAVICÆ NOMENCLATURÆ DI-
VERSARUM RERUM, LATINE, HUN-
GARICE, ET GERMANICE
REDDITÆ.

§. I.

*De DEO, & rebus ad cultum Divinum
pertinentibus.*

Boh (*Bóh, Búh*), Deus, *Isten, Gott.*

Boh Otiec, Deus Pater, *Atya Isten, Gott
der Vater.*

Boh Sin, Deus Filius, *Fiu Isten, Gott
der Sohn.*

Boh Duch Swati, Deus Spiritus Sanctus,
Szent Lélek Isten, Gott der heilige Geist.

Swatá Trogica, Sancta Trinitas, *Szent
Háromság*, die heilige Dreieinigkeit.

Tri Osobi, tres Personæ, *három személ-
lyek*, drei Personen.

Geden gedínki Boh, unus Deus, *egy Is-
ten*, ein einiger Gott, der einige Gott.

Bitnosť Božská, Podstata Božská, essen-
tia, vel substantia Divina, *Isteni álat*, die
göttliche Wesenheit.

Nebeští Otiec, Pater coelestis, *mennybéli
Atya*, der himmlische Vater.

Večni Otiec, Pater æternus, *örök Atya*,
der ewige Vater.

Stworitel Wſechmohuci, Creator omnipotens, *mindenható teremő*, der allmächtige Schöpfer.

Stworeni, creatio, *teremtés*, die Schöpfung.

Wikupitel, Redemptor, *meg-váltó*, der Erlöser.

Wikupeni, redemptio, *meg-váltás*, die Erlösung.

Spasitel, Salvator, *idvezítő*, der Seligmacher.

Spaseni, salvatio, salus, *idvezés*, die Seligmachung, die Seligkeit.

Prostredník, Mediator, *közben-járó*, der Mittler.

Prostrednictwo, mediatio, *közben-járás*, die Vermittlung.

Géziſ Kristus, Christus Jesus, *Krisztus Jézus*, Jesus Christus.

Prirodzenost Bozská, Natura Divina, *Isteni természet*, die göttliche Natur.

Prirodzenost lidská, Natura humana, *emberi természet*, die menschliche Natur.

Elowecenstwo, humanitas, *emberség*, die Menschheit.

Potesitel, Consolator, *vigasztaló*, der Tröster.

Poteseni, consolatio, *vigasztalás*, der Trost, die Tröstung.

Poswetitel, Sanctificator, *meg-szentelő* der Heiligmacher.

Posweceni, Sanctificatio, *meg-szenteles*,
die Heiligung.

Nebo, coelum, *ég, menny*, der Himmel.

Rag, paradysus, *paradysom*, das Paradies.

Radosci niebesté, gaudia coelestia, *mennyei örömek*, die himmlischen Freuden.

Arálowstwo niebesté, regnum coelorum,
menny-ország, das Himmelreich.

Žiwot wečni, vita aeterna, *örök élet*, das ewige Leben.

Wiwoleni, Electi, *el-választottak*, die Ausgewählten.

Predridzeni (Zridzeni) & Spasení, praedestinatio ad salutem, *el-választás*, die Gnadenwahl, Auswahl.

Predzwezeni Bozské, praescientia Dei, *Isteni élébb meg-tudás*, die göttliche Vorwissenheit.

Swatá Panna Maria, sancta Virgo Maria, *szent szűz Mária*, die heilige Jungfrau Maria.

Archandel, Archangelus, *arkangyal*, der Erzengel.

Andel, angelus, *angyal*, der Engel.

Swati, Sanctus, *Szent*, ein Heiliger.

Apostol, Apostolus, *apostol*, ein Apostel.

Mucedelník, Martyr, *márcyr*, der Blutzeuge, Martyrer.

Wiznawác, Confessor, *Konfesszor*, der Beichtiger.

Očičtec, purgatorium, *purgatorium*, das
Fegfeuer.

Peklo, infernus, *pokol*, die Hölle.

Wečítá Muka, *wečité Trápení*, aeterna
poena, *örökké való gyötrölem*, die ewige
Pein.

Wečni Oheň, ignis aeternus, *örök tűz*, das
ewige Feuer.

Wečná Smrt, mors aeterna, *örök halál*,
der ewige Todt.

Zubow Štripeňi, stridor dentium, *fogak-
nak tsikorgitások*, das Zähneklappern.

Zatracenec, *zatraceni*, damnatus, repro-
bus, *el-kárhozott*, der Verdammte.

Zatracení, damnatio, reprobatio, *el-kár-
hoztatás*, die Verdammung.

Dábel, *Čert*, diabolus, *dæmon*, *ördög*,
der Teufel.

Zlí Duch, malus spiritus, *gonosz lélek*, der
böse Geist.

+ **Obluda**, *Strasidlo*, spectrum, *tsuda-ál-
lat*, ein Gespenst, Ungeheuer, Kobold,
Poltergeist.

*Jaich
chi*

Pocwora, monstrum, *éktelen-állat*, ein
Mißgeburt, Uebentheuer.

Slowo Bozské, verbum Dei, *Isten igéje*,
das Wort Gottes.

Zákon, lex, *törvény*, das Gesetz.

Starí Zákon, vetus testamentum, *ó testa-
mentom*, das alte Testament.

Nowi Zákon, novum testamentum, új testamentum, das neue Testament.

Desatoro Bozskich Prikázání, decem præcepta Dei, a' tiz parantsolat, die zehn Gebote Gottes.

Swaté Pismo, scriptura sacra, szent irás, die heilige Schrift.

Bozské Podání, (šedícné učení, (ustné podané učení, ustné podání Slova Božského, Cirkewné Odewzdání) traditio Divina, die Erblehre.

Náležki lidské, inventa hominum, emberi találmány, die Menschenfassung, der Menschen = Fand.

Wira Krestanská, fides Christiana, a' kereštény hit, der christliche Glaube.

Článki Wiri, articuli fidei, hitneck agazati, die Glaubensartikel.

Náboženstwo, Služba Božská, cultus, divinus, isteni szolgálat, der Gottesdienst.

Krestanstwo, christianitas, kerešténység, das Christenthum.

Krestan, christianus, kereštény, der Christ.

Katolik, catholicus, pápista, der Katholik.

Staroweréc, græcus, görög, der Grieche.

Protestanti, protestantes, protestánsok, die Protestanten.

Luterán, lutheranus, lutránus, einLutheraner.

Kalwin, calvinista, kálamista, der Calviner, ein Reformirter.

- Saban**, anabaptista, der Wiedertäufer.
Racir, hæreticus, *eretnek*, der Ketz. dy
rel
Racirstwo, hæresis, *eretnokség*, die Ketzerey.
Odwrzeńec, **Odpadlec**, **Odmienec**, secta-
 rius, *bittöl szakadó*, der Abtrinnige.
Żid, judæus, *żsidó*, der Jude.
Wierzaboh, atheus.
Wiererici, **Wiererni**, incredulus, ein Un-
 glaubiger.
Pohan, paganus, *pogány*, der Heide.
Pohanstwo, paganismus, *poganyság*, das
 Heidenthum.
Turek, mahometanus, *török*, ein Türk.
Turectwo, mahometanismus, *török hit*, der
 türkische Glaube.
Pobożność, **Pobożenstwo**, devotio, *dj-
 tatosság*, die Andacht.
Modlitba, oratio, *könyörgés*, *imádság*,
 das Gebeth.
Modlitba Pána, **Wtčenáš**, oratio Do-
 minica, *az Úr imádsága*, das Gebet des
 Herrn.
Pozdraweńi Anielské, **Zdrawasmaria**,
 salutatio Angelica, *angyali köszöntés*, der
 englische Gruß.
Śnieżeńi Apostolské, **Symbolum Aposto-
 lorum**, *apostoli hit-vallás*, das apostoli-
 sche Glaubensbekenntniß.
Modlacá Knížka, liber precatorius, *imád-
 ságos könyv*, das Gebethbuch.

- Pátrički (Páterki),** *Rúženec, rosarium, olvasó,* der Rosenkranz, die Betten.
Chwálospew, *canticum, ditséret,* Lobgesang.
Pesen, Pesiúčka, *cantilena, ének,* der Gesang, das Lied.
Spewná Knížka, *cantionale, énekes könyv,* das Gesangbuch.
Žatár (Žálm), *psalmus, zoltár,* der Psalm.
Processiga, *processio, protzeffio,* die Procession, der Umgang.
Pút, *peregrinatio, bútsú-járás,* die Wahlfahrt.
Swátost, *Sacramentum, szentség, szakramentom,* das Sakrament.
Křst, *baptismus, kresztség,* die Taufe.
Birmováni, Birmowka, *confirmatio, bér-málás, meg-erösi-és,* die Firmung.
Swátost Oltárná, *Eucharistia, oltári szentség,* das Sakrament des Altars.
Pokáni, *pœnitentia, penitencia-tartás,* die Buße.
Poslední Pomazáni, *extrema unctio, utól-so kenet,* die letzte Delung.
Posweceni Kňazstwa, *ordo, Egyházi-rend,* die Priesterweihe.
Staw manželski, Manželstwo, *matri-monium, házasság,* die Ehe.
Owlatek, Hostiga, *hostia, ostya,* die Hostie.
Kalich, *calix, pohár, kely,* der Kelch.
Posweceni, *consecratio, fel-szenteelés,* die Einweihung.

- Szifnít**, peccator, *bűnös*, der Sünder.
Obráčení, conversio, *meg-térés*, die Bekehrung.
Spitowáni Swedomi, examen conscientiae, *lelki ismértnék meg-vizsgálása*, die Gewissensforschung.
Želení, Litosť, dolor, *bánat*, die Reu, Leid.
Silné Předsewzetí, firmum propositum, *erős fogadás*, ein steifer Vorsatz.
Spowěd, confessio, *gyónás*, die Beicht.
Žadostiučinení, satisfactio, *elég-tétel*, die Genugthuung.
Swati Oleg, sacrum oleum, *szent olaj*, das heilige Del.
Prstěnkowáni, **Oddáwáni**, **Oddáwfi**, **Zaslúbení**, (**Přepigáni**), sponsalia, *készfogás*, das Versprechen, das Verlobniß.
Oblásta, bannum, promulgatio, *hirdetés*, die Verkündigung.
Sobás, **Spogowáni**, copulatio, *űszveadás*, *űszve-foglalás*, die Kopulation, die Vermählung, die Vereinbarung.
Ženích, **Mladoženich**, sponsus, *vő-legény*, der Bräutigam.
Mladucha, **mladá Žewesta**, sponsa, *menyasszony*, die Braut.
Družba, paranympus, *vő-fény*, der Brautsführer.
Družica, paranympa, *nyoszoló-leány*, die Kranzjungfer.

- Staregši, Stari Swat, pronubus, nász-**
nagy, der Beistand.
Staregša, swadebná Matka, pronuba,
násznagy aszszony, die Brautmutter.
Swadba, Wesełi, nuptiæ, menyegző, die
Hochzeit.
Rostel, Rostol, Chrám Bozski, templum,
templom, szent-egyház, die Kirche.
Weža, Waža, turris, torony, der Thurn.
Zwońica, campanile, harangozó, harang-
láb, der Glockenthurn.
Zwon, campana, harang, die Glocke.
Zwonček, tintinabulum, campanula, nola,
tsengegyű, das Glöcklein, die Schelle.
Żebracznica, atrium Templi, tornácz, der
Portempel.
Sakristiga, sacristia, sekrestye, die Sakristey.
Chórus, Kór, chorus, kar, das Chor.
Organ, organum, orgona, die Orgel.
Oltár, altare, ara, oltár, das Altar.
Kříž, crucifixus, feszület, das Kruzifix.
Opona, Tabernákul, tabernaculum, sáto,
das Tabernakel.
Swetník, Switník, candelabrum, gyér-
tya-tartó, der Leuchter.
Obraz, imago, kép, das Bild.
Lampa, lampas, lámpás, die Lampe.
Radicedelnica, thuribulum, tömjenező, das
Weibrauchfass.
Pozehnání, benedictio, áldás, der Segen.
Obez

- Obeta**, sacrificium, *aldozat*, das Opfer.
Mša, (Omša), missa, *mise*, die Messe.
Woskowá Swica, candela cerea, *viasz gyertya*, das Wachslight.
Swateńica, Swateńicka, vasculum pro aqua benedicta, *szentelt viz edény*, der Weihwasserkessel.
Krstní Kameń, lapis baptismalis, *keresztellő kö*, der Taufstein.
Stolica, sedes, *ülő szék*, die Bank.
Spowedeńnica, confessionale, *gyóntató szék*, der Beichtstuhl.
Kazateńica, Kazatedeńnica, Kancel, cathedra, ambo, *prédikáló szék*, die Kanzel.
Kostelník, Kostolník, ædituus, *egyház-fi*, der Kirchendiener.
Kostelní Otec, syndicus, *egyház-attya*, der Kirchenvater.
Srobár, vespilio, *sir-ásó*, der Todtengräber.
Srob, loculus, tumulus, *sir*, das Grab.
Truhla, tumba, *koporsó*, die Todtentrugen.
Mari, sandapila, *szent Mihály lova*, die Todtenbahn.
Umeli, Umelina, cadaver humanum, *halot*, die Leiche.
Pohreb, sepultura, *temetés*, die Begräbnis.
Cinter, Cinterin, cæmeterium, *temető hely*, der Kirchhof.
Mnich, Kholmník, monachus, religiosus, *barát*, *Jzerzetes*, ein Mönch.

- Mníška**, monialis, *apátza*, die Klosterfrau.
Mladi Rňaz, Klerik, clericus, *kis-pap*,
 ein Klerik, ein junger Geistlicher.
Poswacani Rňaz, Sacerdos, *aldozó pap*,
 ein Priester.
Cirkewník, *svetští Rňaz*, Ecclesiasticus,
világi pap, ein Weltpriester.
Kaplan, capellanus, *káplány*, ein Kapellan.
Osadni Kaplan, Localis capellanus, *bely-
 ség-béli káplány*, ein Lokalkaplan.
Námestník, *Mestodržici*, Vicarius, *vitzeje
 valakinek*, ein Vikar.
Spolupracovník, cooperator, *együtt-mi-
 velő*, der Mithelfer, Mitarbeiter.
Sarar, parochus, *plébános*, der Pfarrer.
Sára, parochia, *plébánia*, eine Pfarre.
Kapitulski Pán, *Kanoník*, Canonicus,
Capitularis, *Kanonok*, ein Domherr.
Kapitula, Capitulum, *káptalam*, das Kapitel.
Duchovní Kompan, *præbendatus*, *Pod-
 spiwač*, Succentor.
Opát, abbas, *apátor*, ein Abbt.
Opátstwo, abbatia, *apáturság*, eine Abbtay.
Opátka, abbatissa, *fejedelem asszo v, apá-
 czák fejedelme*, *elöl-jároja*, die Abbtisin.
Prépost, præpositus, *prépost*, ein Probst.
Prépoststwo, præpositura, *prépostság*, eine
 Probstey, ein Probstthum.
Poswacani Biskup, suffraganeus, *szentelő*,
Vitze-Pü pök, ein Weibbischof.

Biskup, Episcopus, *Püspök*, ein Bischof.
Biskupstwo, Episcopatus, *püspökség*, ein
 Bisthum.

Archiebiskup, Archiepiscopus, *Ersek*, der
 Erzbischof.

Archiebiskupstwo, Archiepiscopatus, *Ersek-
 sék*, das Erzbisthum.

Archiepiskop, Patriarcha, *Patriárka*, der Pa-
 triarch.

Pápež, Pontifex, Papa, *Pápa*, der Pabst.

Kňazstwo, Clerus, *papi-rod*, die Kleriker.

Obecní Snem, Obecné Zbromázení,
 Generale Concilium, *közönséges papok gyü-
 lése*, die allgemeine Kirchenversammlung,
 das Konzilium.

Cirkew, Ecclesia, *Annya-szent-egyház*, die
 allgemeine christkatholische Kirche.

§. 2.

DE MUNDO IN GENERE.

Celi Svet, universus orbis, *egész világ*,
 die ganze Welt.

Wichod, oriens, *napkelett*, der Aufgang.

Západ, occident, *napnyugott*, der Nieder-
 gang, Untergang.

Pólnoční Krag, polnočná Strana Swe-
 ta, septentrio, *éjtszak, éjtszak-tája*, die Mit-
 ternacht, Nord, die Mitternachtsgegend.

Poludnia, Poledni, meridiæ, *dél*, Mittag,
Sud.

Swézda, stella, *tsillag*, ein Stern.

Swézdnotost, constellatio, *tsillagzat*, das
Gestirn.

Bludná Swézda, planetná Swézda, Pla-
nét, Planéta, planeta, *bijdosó tsillag*,
der Planet, ein Irstern.

Chwóstenatá Swézda, Kométa, come-
tes, cometa, *üstökös tsillag*, der Komet.

Swetlo, lux, lumen, *világ*, *világosság*,
das Licht.

Yano Paprsket, radius, *fény*, die Stralen.

Stin, Twnia, umbra, *árnyék*, der Schatten.

Mrak, Mrakota, caligo, *homály*, die
Dunkelheit.

Tma, Tmawosé, tenebræ, *setét*, *setétség*,
die Finsterniß.

Zatmení, ecclipsis, *fogyatkozás*, eine Fin-
sterniß.

Žiwel, plur. Žiwli, elementa, *élető-alla-
tok*, die Elementen.

Powetri, aer, *levegő-ég*, die Luft,

Oheń, ignis, *tüz*, das Feuer.

Woda, aqua, *viz*, das Wasser.

Zem, terra, *fold*, die Erde.

Obloha, firmamentum, *firmamentom*, das
Firmament.

Duha, iris, *égi szivarrány*, der Regenbogen.

Oblač, Chmára, nubes, *felhő*, die Wolke.

Bur:

- Búrka**, tempestas, procella, *égi-háború*,
szélvész, ein Sturm, ein Ungewitter.
Srom, tonitru, *mennydörgés*, der Donner.
Strela, fulmen, *mennykö*, der Donnerstrahl.
Blesk, *Blikáni*, fulgur, *villamlás*, Blitz,
 Wetterstrahl.
Iskra, scintilla, *szikra*, eine Funke.
Plameň, flamma, *láng*, eine Flamme.
Dim, fumus, *füst*, der Rauch.
Trasowica, *Traseni* Zeme, terræ motus,
fold indulás, das Erdbeben.
Potopa Sweta, diluvium mundi, *ár-viz*,
viz-özön, die Sündfluth.
Prival, imber, nimbus, *zápor-eső*, der
 Plagregen.
Déřđ, pluvia, *eső*, der Regen.
Krupeg, gutta, stilla, *tsepp*, ein Tropfen.
Rosa, ros, *barmat*, der Thau.
Rez, *Rdza*, rubigo, *ragya*, der Röhrlthau.
Mhla, nebula, *köd*, der Nebel.
Pára, vapor, *göz*, *pára*, der Dampf,
 Dunst.
Wetrickéř, **Wetrik**, aura, *szellő*, ein Luft-
 lein.
Weter, ventus, *szél*, der Wind.
Weter polnoční, **Weter od Polnoci**,
aquilo, éjtszaki szél, der Nordwind.
Weter wichodní, **Weter od Wichodu**,
eurus, napkeleti szél, der Ostwind.

Weter (polední) *poludní*, *auster*, *déli szél*,
der Sudwind, Mittagwind.

Weter západní, **Weter od Západu**, *zephyrus*, *favonius*, *napnyugoti szél*, der
Westwind.

Wichor, *turbo*, *forgó-szél*, der Wirbelwind.

Zima, *algor*, *frigus*, *bideg*, die Kälte.

Chladno, *frigusculum*, *hidegetske*, die Kühle.

Snieh, *nix*, *bó*, der Schnee.

Lad, **Led**, *glacies*, *jég*, das Eis.

Strad, **Krupobiti**, *grando*, *kö-eső*, der
Hagel.

Mraz, *gelu*, *fagy*, der Frost.

Mraz padli, *pruina*, *zuzmaráz*, der Reif.

Teplo, *calor*, *meleg*, *melegség*, die Wärme.

Soručost, **Sorko**, *æstus*, *meleg bévség*,
die Hitze.

More, *mare*, *pelagus*, *tenger*, das Meer,
die See.

Prameni, *fons*, *scatebra*, *forrás*, die Quelle.

Xéka, *amnis*, *flumen*, *folyó-víz*, ein Fluß.

Potoč, *rivus*, *torrens*, *patak*, ein Bach.

Gáreč, *alveus*, *véz-árok*, der Strom, Was-
serkanal, Kanal.

Breh, *rippa*, *littus*, *margo*, *part*, das
Ufer, der Rand, der Strand, die Küste.

Most, *pons*, *hid*, die Brücke.

Lawka, *ponticulus*, *palló*, ein Steg.

Zákrut, **Wir**, *gurges*, *örvény*, *tekervény*,
ein Wirbel.

- Pleso**, *Gezero*, lacus, stagnum, *tó*, ein See, Teich.
Mláka, *Kaluža*, lacuna, *tótsa*, *viz-álló*, eine Lache, ein Sumpf.
Modarina, *Modár*, *Bahno*, palus, *fertó*, *motsár*, ein Morast.
Ostrow, *Siğot*, insula, *sziget*, eine Insel, ein Eiland.
Pólostrow, *Pólsiğot*, peninsula, *felig-sziget*, eine Halbinsel.
Wina, fluctus, *hab*, die Welle.
Šlina, argilla, *agyag*, der Thon, Leim, die Töpfererde.
Pisek, *Pgesek*, arena, sabulum, *fovény*, *homok*, der Sand.
Prach, pulvis, *por*, der Staub.
Wápno, calx, *mész*, Kalk, Kalk.
Kal, *Šmúlkina*, limus, *iszap*, der Schlamm.
Blato, coenum, lutum, *šár*, das Roth.
Sora, *Wrch*, mons, *begy*, der Berg.
Les, *Ság*, sylva, *erdő*, der Wald, die Waldung.
Dahrbeł, *Wršek*, collis, *domb*, *halom*, ein Hügel.
Dolina, *ldol*, vallis, *völgy*, ein Thal.
Gestiña, specus, *barlang*, *üreg*, eine Höhle.
Prepašt, abyssus, der tiefe Abgrund.
Gama, fovea, fossa, *scróbs*, *verem*, *gödör*, eine Grube.
Prékopa, *Prikopa*, *Šánce*, fossatum, *árok*, ein Graben.

- Baňa, fodina, bánya, ein Bergwerk.
 Solná Baňa, salina, akna, eine Salzgrube.
 Lom, Lomníca, lapicidina, kö-bánya, kö-
 vágóhely, ein Steinbruch, eine Stein-
 grube.
 Kamení, Skala, lapis, saxum, kö, ein
 Stein.
 Wisoká Skala, petra, rupes, kö-szikla,
 ein Fels.
 Kremení, silex, kova, tüz-ütö-kö, der Ries-
 felstein.
 Mramor, marmor, márvány-kö, Marmel.
 Sol, sal, só, Salz.
 Ladek, alumen, timsó, der Alaun.
 Kow, Kuda, metallum, ertz, ertz-munka,
 das Metall.
 Zlato, aurum, arany, das Gold.
 Srebro, argentum, ezüst, das Silber.
 Med, æs, cuprum, réz, das Erz, das
 Kupfer.
 Mosadz, orychalchum, sárga, vagy ve-
 lentzei réz, Messing.
 Cín, stannum, fejer ón, das Zinn.
 Olowo, plumbum, ón, das Blei.
 Zelezo, ferrum, vas, das Eisen.
 Ocel, chalybs, atzél, der Stahl.
 Magnét, magnes, mágnés-kö, der Magnet.
 Polkow, Polkuda, semimetallum, fél-ertz,
 das Halbmetall.
 Žiwé Srebro, mercurius, hydrargyrum,
 eleven kén-eső, das Quecksilber.

Žiwi Oheň, Sírka, sulphur, kén-kö, der Schwefel.

Sklo, vitrum, üveg, das Glas.

Drewo, lignum, fa, das Holz.

Strom, arbor, fa, der Baum.

Zahrada, hortus, kert, der Garten.

Pole, campus, rus, mezö, das Feld.

Kosa, ager, szántó-föld, ein Acker.

Lúka, pratum, rét, die Wiese.

Pustatina, (Púšť), desertum, puszta, eine Wüste.

Kragina, regio, tartomány, das Land, die Landschaft.

Kísa, imperium, biradalom, das Reich.

Zámeč, Grad, arx, vár, ein Schloß, eine Burg.

Kaštil, Palota, castellum, kastély, ein Kastell.

Mesto, civitas, urbs, város, die Stadt.

Mestečko, oppidum, mezö-város, Marktfleck.

Dedina, Ves, Osada, pagus, villa, falu, ein Dorf, Flecken.

Stan, Sátor, tentorium, sátor, ein Zelt.

Dom, domus, aedes, ház, ein Haus.

Domček, aedícula, házatska, ein Häuselein.

Dwor, aula, udvar, der Hof.

Mager, villa, allodium, major, ein Mayerhof.

Šumno, Stodola, horreum, tsür, Scheure.

Chalupa, Koliba, casa, kunnyó, eine Hütte.

§. 3.

SIGNA ZODIACI.

- Oršpek nebesti, zodiacus, allati-kerület,
 Thierkreis.
 Škopec, aries, kos, Widder.
 Bič, taurus, bika, Stier.
 Bliženci, gemini, kettős, Zwilling.
 Rak, cancer, rák, Krebs.
 Lew, leo, orozlán, Löw.
 Panna, virgo, szűz, die Jungfrau.
 Wáha, libra, mérték, Waag.
 Štir, scorpio, skorpio, Skorpion.
 Strefec, arcitenens, Sagittarius, nyilas, der
 Schütz.
 Rozorožec, caper, capricornus, bak, der
 Steinbock.
 Wodnár, amphora, aquarius, víz-öntő, der
 Wassermann.
 Ribi, pisces, balak, Fisch.

§. 4.

PLANETÆ.

- Gladoket, saturnus, saturnus, Saturnus.
 Králomoc, Jupiter, Jupiter, Jupiter.
 Smrtonoš, Mars, Mars, Mars.
 Slunce, Slnce, sol, nap, die Sonne.
 Dobropán, Mercurius, Mercurius, Merkur.
 Krásopani, Venus, Venus, Venus.

Mesác, (*Mesic*), luna, *hóld*, der Mond.
Sluněčnosť, *fényes nap*, der Sonnenschein.
Mesáčné Svetlo, *hóld világ*, der Mond-
 schein.

Sluněčné Zatmení, *ecclypsis solis*, *napnak fgyatkozása*, die Sonnenfinsterniß.

Mesáčné Zatmení, *ecclypsis lunæ*, *hóld-nak fogyatkozása*, die Mondsfinsterniß.

Štvrťi mesáčné, *quadrantes lunæ*, a' *hóld negyedjei*, die Mondesvierteln.

Noví Mesác, *novilunium*, *hóld újsága*, der neue Mond.

První Štvrť, *primus quadrans*, *első fertály*, vagy *negyed*, das erste Viertel.

Plní Mesác, *plenilunium*, *hóld tölte*, der Vollmond.

Poslední Štvrť, *ultimus quadrans*, *utolsó fertály*, vagy *negyed*, das letzte Viertel.

§. 5.

ASPECTUS PLANETARUM.

Spoluspogení, *conjunctio*, *össve-jövés*, die Zusammenfügung.

Protisebepatrení, *oppositio*, *ellenbe-állás*, der Gegenschein.

Trohranné Patrení, *triangularis aspectus*, *háromszegű fény*, der Gedritterschein.

Šworohranné Patrení, *quadratus aspectus*, *négyszegű fény*, der Gebviertertschein.

Šestobranné Patrení, sextilis aspectus,
bat-szegü fény, der Gesichtschein.

Dracá Slava, caput draconis, Drachenz
 haupt.

Draci Chwóst, **Draci Ocas**, cauda dra-
 conis, Drachenschweif.

§. 6.

NUMERI ROMANI.

Zlati Počet, **mesáčni Církel**, aureus nu-
 merus, *arany-szám*, *hold' cyclussa*, die gold-
 dene Zahl.

Mesáčni Kluc, **epacta**, *hold' kültsa*, Mon-
 deszeiger.

Sluňečni Církel, **cyclus solaris**, *nap' cy-
 clussa*, der Sonnenzirkel.

Rímského Cínzu Počet, **indictio romana**,
romai adó-szám, die Römerzinszahl.

Wísofosé Uhla niebestého, **elevatio poli**,
a pólusnak magassága, die Sonnenmit-
 tagshöhe.

Stupeň, **gradus**, *grádus*, *garádits*, Grad.

§. 7.

DE TEMPORE, ET PARTIBUS
 ANNI.

Čas, **tempus**, *idö*, die Zeit.

Roč, **annus**, *esztendö*, das Jahr.

Štiri Štvrći Koka, quatuor quadrantes anni, *az esztendőnek négy részei*, die vier Jahreszeiten.

Gar, (Podletí), ver, *tavas*, *ki-kelet*, der Frühling.

Leto, æstas, *nyár*, der Sommer.

Geseň, Podzimek, autumnus, *ősz*, der Herbst.

Zima, hyems, *tél*, der Winter.

Štvrći Koka, quadrans anni, *egy fertály esztendő*, das Vierteljahr.

Žatwa, messis, *aratás*, die Aerndte.

Oberačka, vindemia, *szüret*, die Weinlese.

Žára, ranná Zora, Deníca, aurora, *hajnal*, die Morgenröthe.

Switání, Uswit, diluculum, *virradás*, der anbrechende Tag.

Před Switáním, sub diluculum, *mikor meg-virrad*, *midön hajnal hasad*, vor anbrechendem Tage.

Ráno, mane, matutinum tempus, *reggel*, der Morgen, die Morgenzeit.

Dnes Ráno, hodie mane, *ma reggel*, diesen Morgen.

Poludňa, meridies, *dél*, der Mittag.

Do Poludňi, a meridie, *dél után*, nach Mittag.

Věspor, (Ošewranti), collatio, *uz'onna*, die Gausen.

Wečer, vesper, *estve*, der Abend, die Abendzeit.

Tento Wečer, hodie vesperi, *ma esteve*,
diesen Abend.

Po Wečeri, post coenam, *vatsorá után*,
nach dem Abendessen.

Mrkání, **Mrak**, crepusculum, *nap-alko-nyodása, nap le-banyatlása*, die Dämmerung.

Noč, nox, *éjtszaka*, die Nacht.

Polnoc, dimidia nox, *éjsel*, die Mitternacht.

Po Polnoci, post dimidiam noctem, *éjsel után*,
nach der Mitternacht.

Dnes, **dňeska**, hodie, *ma*, heute.

Zajtra, **zitra**, **Ziterek**, cras, *holnap*, morgen.

Po zajtra, **po zitra**, **po Ziterku**, post
cras, *holnap után*, über morgen.

Wčera, heri, *tegnap*, gestern.

Pred Wčerom, nudius tertius, *tegnap e-
lött*, vorgestern.

Sošina, hora, *óra*, die Stunde.

Štvrť Sošini, quadrans horæ, *egy fer-
tály óra*, eine Viertelstunde.

Pól Sošini, media hora, *fél óra*, die hal-
be Stunde.

Tri Štvrći Sošini, tres quadrantes horæ,
három fertály óra, drei Viertelstunden.

Póldrubég Sošini, media secunda hora,
másfél óra; Aunderthalfstunde.

Minuta, minutum, *minuta*, eine Minute.

Okamženi, momentum, *szempillantás*, der
Augenblick.

Sošini, horologium, *óra*, die Uhr.

Bigacé *Sođini*, sonans horologium, *verö óra*, die Schlaguhr.

Opakugicé *Sođini*, repetens horologium, *vissza verö óra*, die Repetieruhr.

Sluněcné *Sođini*, solare horologium, *árnyék óra, nap óra*, die Sonnenuhr.

Sipacé *Sođini*, clepsamidium, *üveg óra, melyben fövény foly, folyó óra*, die Sanduhr.

Wackowé *Sođinki*, saccale horrologium, *z'eb óra*, die Sackuhr, Taschenuhr.

Ukazatel, **Ukazowatel**, **Kufa na Sođiznáč**, index, *mutató*, der Zeiger.

Pero na Sođináč, elaterium, *óra - tol*, die Uhrfeder.

§. 8.

MENSES, ET DIES.

Mesác, (**Mesíc**), mensis, *bónap, bölnap*, ein Monat.

Leden, **Januarius**, *Böldog Afzszony hava*, der Jenner.

Unor, **Februarius**, *Böjt első hava*, der Hornung.

Brezen, **Marec**, **Martius**, *Böjt más hava*, der März.

Duben, **Aprilis**, *szent György hava*, der April.

Máj

- Máj**, Majus, *Pünkösöd hava*, der **May**.
Čerweń, Junius, *szent Iván hava*, der **Ju-**
nius, **Brachmonat**.
Čerweńec, Julius, *szent Jakab hava*, der
Julius, **Heumonat**.
Srpeń, Augustus, *Kis-Afzszony hava*, der
August.
Žári, September, *szent Mihály hava*, der
September, **Herbstmonat**.
Rišeń, October, *Mind szent hava*, der
Oktober, **Weinmonat**.
Listopad, November, *szent András hava*,
der **November**, **Wintermonat**.
Prasińec, December, *Karátson hava*, der
Dezember, **Christmonat**.
Tideń, **Tizdeń**, hebdomada, *hét*, die **Woche**.
Deń, dies, *nap*, der **Tag**.
Nedela, dies Dominicus, *vasárnap*, der
Sonntag.
Pondelek, dies Lunæ, *hétfő*, der **Montag**.
Úterek, dies Martis, *kedd*, der **Dienstag**,
Freitag.
Streda, **Sreda**, dies Mercuri, *szerda*, der
Mittwoch.
Štvrtok, dies Jovis, *csütörtök*, der **Don-**
nerstag, **Pfingstag**.
Pátek, dies Veneris, *péntek*, der **Freitag**.
Sobota, dies Sabbathi, *szombat*, der
Samstag, **Sonnabend**.

- Robotní Deň**, dies ferialis, *munka-nap*,
köz-nap, *dolog-tévö-nap*, der Werktag.
Swáteční Deň, dies festus, *innep-nap*, ein
 Festtag, Feiertag.
Póstiní Deň, dies jejunii, *böjt-nap*, der
 Fasttag.
Suché Dni, *Kántri*, *feriæ quatuor tem-*
porum, *kántor*, Quatember, die Fasttage.
Křižové Dni, dies rogationum, *imádság*
napja, die Kreuztage, die Bitt- oder
 Rogazionstage.

S. 9.

NOMINA FESTORUM.

- Swátek**, festum, *innep*, das Fest.
Obřezování Krista Pána, Circumcisio
 Domini nostri Jesu Christi, *Környül-me-*
télkedés, *kis-karátson*, die Beschneidung
 Christi.
Noví Rok, novus annus, *új esztendő*, das
 neue Jahr.
Žgwení Pána, **Deň troch swatich Krá-**
low, Epiphania Domini, festum SS.
 trium Regum, *Viz-Kereszt napja*, die
 Erscheinung des Herrn, der heilige drei
 Königstag.
Deň nagsládšého Měna Gézis, Festum
 SS. Nominis Jesu, *Jésus neve napja*, Je-
 su Namenstag.

Obráčení swatého Pawla, *Conversio S. Pauli, szent Pál fordulása, Pauli Bekehrung.*

Očišťování Blahoslavené Panni Marie, *Purificatio Beatæ Mariæ Virginis, Mária tisztulása, Gyertya szentelő Boldog Asszony napja, Mariá Reinigung, die Lichtmess.*

Den swatého Matěga, *festum sancti Mathiæ, szent Mátyás Apostol napja, des heiligen Mathias Tag.*

Dewátník, *Septuagesima, septuagesima vasárnap, der Sonntag Septuagesima.*

Massopúst, *Massopúst, feria tertia post quinquagesimam, bis bagyókedd, die Fastnacht.*

Popelec, *popelná, aneb škaredá Středa, dies cinerum, hamvazó szerda, der Aschermittwoch.*

Póst, *Púst, jejunium, böjt, die Fasten. Stricatsdenni Póst, jejunium quadragesimale, negyven-napi böjt, die vierzigtagige Fasten.*

Prostřed Pósta, *mediæ quadragesima, böjt közép, die Mittfasten.*

Zwestování B. P. M. *Annunciatio B. M. V. Gyümölcs öltő Boldog Asszony napja, Mariá Verkündigung.*

Smrtná, *neb černá Neděla, Dominica Passionis, Böjt ötödik vasárnap, der fünfte Sonntag in der Fasten.*

Umučení Krísta Pána, Passio Domini nostri Jesu Christi, a' *Krisztusnak szenvedése*, die Passion, das Leiden unsers Herrn Jesu Christi.

Rwetná Neděla, Dominica Palmarum, *virág vasárnapja*, der Palmsonntag.

Swati, aneb **Wefiki Tiden**, Major Hebdomada, *nagy hét*, die Charwoche.

Zelení Štvrtek, coena Domini, *zöld tsötörtök*, *nagy tsötörtök*, der grüne Donnerstag.

Wefki Pátek, Parasceve, *nagy péntek*, der Charfreitag.

Bílá, aneb **Wefká**, neb **Swatá Sobota**, Sabbathum Sanctum, *nagy szombat*, *tsendes szombat*, der Charssamstag, der stille Sonnabend.

Wskříšení Krísta Pána, Resurrectio Christi Domini, a' *Krisztusnak fel-támadása*, die Auferstehung Christi.

Wefká Noc, **Wefkonoc**, **Dení Wefikonocní**, Pascha, *húsvét*, Ostern, Osterstag, das Osterfest.

Pondelek Wefkonocní, feria secunda Paschatis, *húsvét hétfő*, Ostermontag.

Bílá Neděla, **prewodná Neděla**, Dominica in Albis.

Dení swatého Gura, festum sancti Georgii, *sz. György Mátyr napja*, Georgi Tag.

Na Nebe Wstúpení Krísta Pána, Ascensio Domini nostri Jesu Christi, a *Krisztus trunknak mennyben való fel-menetele, áldozó tsötörtök, die Himmelfahrt Christi.*

Den Swatodušní, Den Swateho Ducha, Zesláni Ducha Swateho, Dominica Pentecostes, *Pünkösöd, das Pfingstfest, Pfingsten.*

Pondelek Swatodušní, feria secunda Pentecostes, *Pünkösöd hétfo, der Pfingstmontag.*

Den Swatæg Trogice, Festum SS. Trinitatis, *szent Háromsdg napja, das Fest der heiligen Dreieinigkeit, Heil. Dreifaltigkeitssonntag.*

Den Božeho Tela, Solemnitas SS. Corporis Christi, *Úr napja, der Fronleichnamstag, das Fronleichnamsfest, Christi Fronleichnam.*

Den SS. Petra, a Pawla, SS. Petri, & Pauli Apostolorum, *szent Péter, és szent Pál Apostol napja, der heil. Petri, und Pauli Tag.*

Nasčiwení B. P. M. Visitatio B. V. M. *sarlós Boldog Asszony napja, Mariá Heimsuchung.*

Na Nebe Wzeći B. P. M. Assumptio B. M. V. *Nagy Boldog Asszony napja, Mariá Himmelfahrt.*

Den

**Děň Swatého Štefana Kráľa, a Obranc
ca Kráľini Uberskég, S. Stephani Re-
gis, & Patroni Hungariæ, sz. István Király
napja, Stephan Königs Tag.**

**Uarodzeni B. P. M. Nativitas B. V. M.
Kis-Afzszony napja, Mariá Geburt.**

**Děň Měna Marie, Festum Nominis Ma-
riæ, Mária neve napja, Mariá Namens-
tag.**

**Swatého Matúša, sancti Matthæi Apo-
stoli, szent Máté Apostol, és Evangelista,
Matth. Apostel.**

**Swatého Michala Archandela, S. Mi-
chaelis Archangeli, szent Mihály Arkan-
gyal napja, Michael Erzengel.**

**Děň Wšech Božich Swatich, Festum
omnium Sanctorum, Mind Szent napja,
das Fest aller Heiligen.**

**Děň Wšech Wernich Duši, Commemo-
ratio OO. Fidelium Defunctorum, ha-
lottak napja, meg-hólt bivek emlékezete, der
Tag aller Seelen.**

**Swatého Ondrega Apostola, S. Andreæ
Apostoli, szent András Apostol napja, An-
dreas Apostels Tag.**

**Poceti Panni Marie, Děň nepostw-
neného Poceti B. P. M. Conceptio
B. M. V. Boldog Afzszony fogantatása,
Mariá Empfängniß.**

Adwent, Adventus, advent, Adventzeit.

Sčedri Deň, *Wilia Krista Pána*, *Vigilia Nativitatis Domini*, die Christnacht.

Wánoce, *Wánočné Swátki*, *natalitia festa*, *Kárátson*, die Weynachten.

Božé Narodzení, *Narodzení Krista Pána*, *Nativitas Domini nostri Jesu Christi*, *Nagy Karátson*, *Krisztus Urunk születése*, der Geburtstag unsers Herrn Jesu Christi.

Deň Swatého Štefana, *prvního Mucedelníka*, *Festum S. Stephani Proto-Martyris*, *szent István első Mátyr napja*, das Fest des Erzmartyrers Stephani.

Deň Wšech niewinnich Díteluwňátek, *aneb Mladátek*, *SS. Innocentium MM. apró szentek napja*, *Unschuld. Kindern*, der unschuldigen Kindlein Tag.

Swatého Gána Ewanĝelisti, *S. Joannis Apostoli*, & *Evangelistæ*, *szent János Apostol*, & *Evangelista napja*, *Johann Ewanĝelist*.

Wilia, *Vigilia*, der Vorabend.

§. 10.

DE HOMINE & EJUS PARTIBUS.

Člowek, *homo*, *ember*, der Mensch.

Čhlap, *vir*, *férfi*, ein Mannsbild, ein Mann.

Muž, *Manžel*, *maritus*, *férj*, der Mann.

Zena,

Žena, Manželka, mulier, uxor, aszszony,
feleségem, die Frau, das Weib.

Mládenec, juvenis, legény, ifjú, der Jung,
 Jüngling.

Chlapec, puer, gyermek, der Knab, Bub.

Diwča, Dgewča, puella, leányka, das
 Madel.

Diwka, Dgewka, puella nubilis, leány.

Dita, Dgeta, proles, gyermek, das Kind.

Boč, latus, oldal, die Seite.

Brada, barba, szakál, der Bart.

Branica, neb Nazdrižka tučná okolo
Žalúdká, Ćrew, omentum, fedél, taka-
ródzó, die Decke, das Häutlein, das
Reß im Bauch.

Bruch, Brucho, venter, alvus, has, der
 Bauch.

Čelo, frons, homlok, die Stirn.

Čhup, Čhlp, pilus, szőr, ein Haar.

Črbet, dorsum, tergus, hát, der Rücken.

Čhripa, naris, orr-lik, ein Nasenloch.

Čhrtán, Pažerák, gula, jugulus, gége,
 die Kehle.

Članek, (Členok, Kotník na Noze), ta-
lus, lab-boka, der Knorren am Fuß, ein
 Knöchel.

Črewa, (Šrewa) intestina, bél, das Ge-
 därm.

Dlan, vola, kéz marok, die flache Hand.

Duch, spiritus, lélek, der Geist,

Duša,

- Duša, anima, lélek, die Seele.
 Súži, (Bagúze, Srnústi) mystaces, bajusz,
 ein Knobelbart.
 Gásno, gingiva, iny, das Zahnfleisch.
 Gátta, jecur, hepar, máj, eb, die Leber.
 Gazik, lingua, nyelv, die Zunge.
 Glawa, caput, fő, fej, der Kopf, das
 Haupt.
 Snát, crus, szár, der Unterschenkel.
 Sowno, Lagno, merdüm, szar, der Dreck.
 Sedlo, guttur, torok, die Gurgel.
 Szwol, (Wofa), struma, golyva, ein Kropf.
 Klubo, (Riela), coxa, tsipö, far-tsont, die
 Hüfte.
 Koleno, genu, térd, das Knie.
 Kost, os (G. ossis), tsont, tetem, ein Bein.
 Snatowá Kost, tibia, szár-tsont, das
 Schienbein.
 Roža, cutis, b'ir, die Haut.
 Rrk, Šiga, collum, nyak, der Hals.
 Lalek, (Lalok, Podhrdki), jugulum, torok,
 die Kehle.
 Laleč, (Lokč), cubitus, könyök, ein El-
 lenbogen.
 Leb, Lebka, cranium, agy, kaponya, die
 Hirnschale.
 Ledwa, lumbus, ágyék, die Lende.
 Ledwina, ren, vese, die Nieren.
 Lice, Lico, gena, mala, pofa, ortza, die
 Wange, Backe.

- Obritné Lica**, nates, *far*, *seg-pofa*, die
 Arschbache.
Litka, sura, *ikra*, die Wade.
Lúno, **Podolek**, **Klin**, gremium, sinus,
 öböl, öl, *kebel*, die Schooss, der Busen.
Masso, caro, *hús*, das Fleisch.
Mechúr, vesica, *bólag*, die Blase.
Moč, urina, *húgy*, *vizellet*, der Harn, Urin.
Mózgi w Slawe, cerebrum, *agy - velö*,
 das Hirn.
Nádra, v. **Lúno**.
Nárt, v. **Snát**.
Nechet, (**Páhnost**), unguis, *köröm*, ein
 Nagel am Finger.
Noha, pes, *láb*, ein Fuß.
Nos, nasus, *orr*, die Nase.
Oblicag, vultus, *abrázat*, *artzúlat*, die Ge-
 stalt. v. **Twár**.
Oboči, supercilium, *szem-öldök*, die Au-
 genbraunne.
Obrwa, cilium, *szem-szőr*, die Wimper.
Oko, oculus, *szem*, ein Auge.
Oseđi, viscus, *belső rész*, das Eingeweide.
Paš, spithama, *egy arasz*, *tizenkét új szé-
 lességü*, die Spanne.
Pafec, pollex, *hüvelyk*, ein Daum.
Pafec na Noze, hallus, *nagy-uj*, die gro-
 ße Zähe.
Past, pugnus, *ököl*, die Faust.
Pata, calx, calcaneum, *sark*, die Ferse.
 Pa:

- Pazucha**, (Pazdi), axilla, *hónallya*, die Achsel.
Pera, (Pist, Gamba), labium, *ajak*, die Lippe, Kefze.
Plece, **Pleco**, humerus, *vd*, die Schulter.
Plice, **Plico**, pulmo, *tüdö*, die Lunge.
Podbradek, mentum, *dl*, das Kinn.
Podniebi, (Zwischek Ust), palatum, *iny*, der Gaum.
Prse, pectus, thorax, *mely*, die Brust.
Prst, digitus, *ij*, ein Finger.
Prst na Noze, digitus pedis, *ij*, die Zähe.
Pupek, umbilicus, *köldök*, der Nabel.
Rameno, brachium, *kar*, ein Arm.
Rebro, costa, *öldal-tsont*, die Rippe.
Ric, Zadek, culus, podex, *seg*, *alfel*, der Arsch.
Ruka, manus, *kéz*, die Hand.
Sána, Celist, maxilla, *áll-tsont*, die Kinnbacke.
Štica, coma, *üstök*, der Schopf.
Slezina, lien, splen, *lep*, das Milz.
Slina, saliva, *pök*, *nyál*, der Speichel, Geifer.
Sluchi, Židowini, tempora, *vak szem*, die Schläfe.
Slza, lachryma, *göny*, *köny*, die Thräne, Zähre.
Sopek, mucus, pituita, *takony*, der Roß.
Špiš, (Mózgi w Kostách), medula, *velö*, das Mark.

Spodek Nohi, Podeszwa, planta, talp,
die Sohle.

Srdce, cor, szív, szü, das Herz.

Siešno, femur, tsomb, der Oberschenkel.

Telo, corpus, test, der Leib.

Temeno, Wrch Slawi, vertex, tetö, der
Scheitel.

Tik, cervix, nyak-tsiga, der Nacken, das
Genick.

Twár, facies, artza, das Angesicht, Ge-
sicht, Antliß. v. *Oblicag.*

Ucho, auris, fül, ein Ohr.

Üd, membrum, tag, ein Glied.

Usta, os, (G. oris), száj, der Mund, das
Maul.

Wicko, palpebra, szem-héja, ein Augenlied.

Wlas, crinis, capillus, haj, das Haar.

Žalúdek, stomachus, gyomor, der Magen.

Žila, vena, ér, die Ader.

Žlc, Žluč, fel, bilis, epe, sár, die Galle.

Žub, dens, fog, ein Zahn.

**Žmisel, žmiselnosť, sensus, sensatio, ér-
zékenség, érzés,** Sinn, Empfindlichkeit.

**Žewńiterné Žmisli, sensus externi, kívül-
valo érzékenségek,** die äußerliche Sinnen.

Žrať, visus, látás, das Gesicht.

Sluch, auditus, hallás, balló érzékenség,
das Gehör.

**Čuch, Čitedelnosť, odoratus, olfactus,
szaglás, Geruch.**

Čuch,

Chut, gustus, íz, érzés, der Geschmack.
 Matáni, Chmatáni, Citeňi, Dotikáni,
 tactus, das Fühlen, Greifen, der Griff.

§. II.

NOMINA CONSANGUINITATIS.

Brwni Prácel, (Pribuzni), consanguineus, *atyafi, vér szerént való rokon*, der Blutsfreund, Anverwandte.

Predci, (Predkowé), Majores, *eleink*, die Borältern, Vorfahren.

Prededow Dědo, Děda Sedowého Dědo, tritavus, *ösöm ösinek ösi*, Ur-Ahn = Ur-Ahn.

Prededow Otec, Děda Sedowého Otec, atavus, *ösöm ösinek atya*, Ur-Ahn = Ahn.

Prededo, Sedow Dědo, Děda otcowého Dědo, Sedowého Otcá Otec, abavus, *ösömnek ösi, nagy atyámnak nagy atya*, Ur-Ahn = Vater, Groß-Elter = Vater, Ur-Ahn = Vater.

Dedow Otec, Otcá mého Dědo, Děda mého Otec, proavus, *ösömnek az atya, nagy atyám atya*, Ur-Ahn = Herr, des Vaters Ahn = Herr.

Dedo, (Ded), stari Otec, neb Tatík, avus, *ös, nagy atya, nagy apa, öreg atya*, Ahn = Herr, Großvater.

- Otcowski Dede, Dede po Otcowi, Otc
ca Otec, Oca mého Tatík, avus pa-
ternus, *Atyám attya*, des Waters Bater.
Materinski Dede, Dede po Matce, mat-
kin Otec, Matki még Tatík, avus ma-
ternus, *Annyám attya*, der Mutter Bater.
Pređedová Baba, Deda dedowého Ba-
ba, Prebabiná Baba, Babi babinég
Baba, tritavia, *üköm ükinek üki*, Ur-
Uhnš-Uehndel, Ur-Uehndel meiner
Ur-Uehndel.
Pređedová Matka, Deda dedowého
Matka, Prebabiná Matka, Babi ba-
binég Matka, atavia, *üköm ükinek an-
nya*, Ur-Uhnš-Uehndel, Uehndel meiner
Ur-Uehndel.
Prebaba, dedová Baba, Deda otcowé-
ho Baba, Oca dedowého Matka,
Baba babiná, starég Matki stará Mat-
ka, abavia, *ükömmnek üki*, nagy *annyámnak*
nagy *annya*, Ur-Uhnš-Mutter, Großel-
ternmutter, Mutter meiner Ur-Uehndel.
Dedová Matka, starého Oca Matka,
Babiná Matka, starég Matki Mat-
ka, proavia, *üköm*, nagy *annyámnak* *an-
nya*, Ur-Uhnš-Frau.
Baba, stará Matka, stará Mať, avia,
nagy-annya, öreg-annya, Großmutter, Uhnš-
Frau.

Otcowſká Baba, Baba po Otcowi, otcowá Matka, avia paterna, attyám annya, des Baters Mutter.

Matérinská Baba, Baba po Materi, matkiná Matka, avia materna, annyám annya, der Mutter ihr Mutter.

Koſiáci, (Koſiácowé, Koſiácé), parentes, genitores, ſzüleink, die Eltern.

Otec, Tatík, (Tato), pater, attya, der Vater.

Matka, (Mama, Mamka, Mamička, Mat, Mater), mater, annya, die Mutter.

Đeći, Đgetki, Đitki, liberi, gyermekek, die Kinder.

Dwogóence, Dwogóátka, genuini, kettős gyermekek, Zwilling.

Sin, filius, ſü, der Sohn.

Gednorodzeni Sin, geden geđinki Sin, unigenitus filius, egyetlen egy ſü, der einzige Sohn.

Prwńorodzeni Sin, primogenitus.

Wlaſtni Sin, igaz ágyból ſzületet gyermek, der áchtgebohrne Sohn.

Pankhart, nothus, ſpuria proles, fattyú gyermek, das Hurenkind.

Céra, Đgewka, filia, leány, die Tochter.

Brat, Brater, frater, bátyám, ösém, der Bruder.

Brat ſtarſi, senior frater, bátyám, der ältere Bruder.

Brat mladši, junior frater, *ötsém*, der jüngere Bruder.

Brat wlastni, germanus frater, ex eodem patre, & ex eadem matre natus, *testvér bátyám*, vagy *ötsém*, egy apától, és egy anyától való, der leibliche Bruder.

Brat po Otcowi, frater consanguineus, frater semigermanus, ex eodem patre sed ex alia matre natus, *fél-bátyám*, vagy *ötsém*, der Halbbruder.

Brat po Materi, frater uterinus, *bátyám* vagy *ötsém anyám után*, Bruder nach der Mutter.

Sestra, soror, *néném*, *húgom*, die Schwester.

Starša Sestra, senior soror, *néném*, die ältere Schwester.

Mladša Sestra, junior soror, *húgom*, die jüngere Schwester.

Wlastná Sestra, germana soror, *testvér néném*, vagy *húgom*, die leibliche Schwester.

Sestra po Otcowi, soror consanguinea, soror semigermana, *fél-néném* vagy *húgom*, die Halbschwester.

Sestra po Matce, soror uterina, *néném* vagy *húgom anyám után*, Schwester nach der Mutter.

Wnuč, **Wnuček od Sina**, sinow Sin, nepos ex filio, *unoka*, *fiammak fia*, der Enkel, Sohns Sohn.

Wnuč,

Wnuĕ od Céri, cérin Sin, nepos ex filia, unoka, leányomnak fia, der Enkel, Tochterſ-Sohn.

Wnuĕka od Sina, ſinowá Céra, neptis ex filio, unoka leány, ſiamnak leánya, die Enkelinn, Sohnſ-Tochter.

Wnuĕka od Céri, cérina Céra, neptis ex filia, unoka leány, leányomnak leánya, die Enkelin, Tochterſ-Tochter.

Prewnuĕ, wnuĕow Sin, pronepos, unokám fia, Ur-Enkel, Enkelſ-Sohn.

Wnuĕow Wnuĕ, mého Wnuĕka Sina Sin, abnepos, unokám unokája, unokám ſiának fia, dritter Enkel.

Wnuĕowého Wnuĕka Sin, atnepos, unokám unokájának fia, Enkelſ Ur-enkel.

Wnuĕowého Wnuĕka Wnuĕ, trinepos, unokám unokájának unokája, Ur-Enkelſ, Ur-Enkel.

Strik, Stricék, (Stric), otcow Brater, patruus, atyám ötse vagy bátyya, Oheim, Better, Waters Bruder.

Ďedow Brater, patruus magnus, ösömnek, vag-is nagy apámnak bátyya vagy öttse, Ahn-Herrns Bruder.

PreĎedow Brater, Otca Ďedowého Brater, propatruus, ösöm attyának bátyya vagy öttse, Ur-Ahn-Herrns Bruder.

Teĕka, otcowá Seſtra, amita, attyám nénye vagy húga, Waß, Waters Schweſter.

Dedowá Sestra, amita magna, *ösöm, vagy nagy apámnak nénye, vagy húga, Ahn-Herrns Schwester.*

Prededowá Sestra, Otca Dedowého Sestra, proamita, *ösöm atyának nénye vagy húga, Ur-Ahn-Herrns Schwester.*

Ugeť, Ugeť (Ugec), matkin Brater, avunculus, *annyám bátyja, vagy öttse, Better, Mutters-Bruder.*

Babin Brater, starég Matki Brat, avunculus magnus, *nagy annyámnak bátyja vagy öttse, Ahn-Frauen-Bruder.*

Prebabin Brater, starég Matki Matki Brat, proavunculus, *ükömnök, vagy nagy annyám annyának bátyja, vagy öttse, Ur-Ahn-Frauen-Bruder.*

Teťka, matkiná Sestra, matertera, *annyám nénye vagy húga, Mutters-Schwester.*

Babina Sestra, starég Matki Sestra, matertera magna, *nagy annyámnak nénye vagy húga, Ahn-Frauens-Schwester.*

Prebabiná Sestra, starég Matki Matki Sestra, promatertera, *ükömnök, vagy nagy annyám annyának nénye vagy húga, Ur-Ahn-Frauens-Schwester.*

Wnuť od Bratra, bratrow Sin, nepos ex fratre, *bátvántól vagy ötsémtől való unoka, bátyamnak vagy ötsémnek fia, Bruders-Sohn.*

Wnuček od Sestri, sestřin Sin, nepos ex
sorore, nénémtől vagy húgóm-tól való uno-
ka, néné-mnek vagy húgomnak fia, Schwes-
ters-Sohn.

Wnučka od Brata, bratrowá Céra,
neptis ex fratre, bátyámtól vagy ötsém-
től való leány unoka, bátyám vagy ötsém
leánya, Bruders-Tochter.

Wnučka od Sestri, sestřina Céra, ne-
ptis ex sorore, nénémtől vagy húgóm-tól
való leány unoka, néné-m vagy húgom leá-
nya, Schwester's-Tochter.

Striční Bratri, dwoch Bratrow Sini
(Sinowé), patrueles, fratrueles, két
atyafiaknak gyermeki, zweyer Brüder Kin-
der.

Četění Bratri, dwoch Sester Sini, con-
sobrini, két testvér afzszonnynak gyermeki,
zweyer Schwester Kinder.

Sestřenica, četěná Sestra, mogég Mat-
ki Sestri Céra, consobrina, anyám né-
nyének vagy húgának gyermek leánya, Mut-
ters-Schwester-Tochter.

Stričná Sestra, patruelissa, fratruelissa,
attyám bátyának vagy ötsének gyermek leá-
nya, Vaters Bruder Tochter.

Četění Bratri, bratřiní a sestřiní Sini,
amitini, patrueles, bátyám vagy ötsém,
és néné-m vagy húgom gyermeki, Bruders-
und Schwester's-Kinder.

Dwoch

Dwoch Sester Wnuci (Wnułowé), sobri-
brini, két testvér afszonynak unokái, Ges-
schwisters-Enkeln.

**Prerégkolwek bliźnég a krwnég Priteł-
knińi Dita,** sobrinus, akár mi testvér afz-
szonytól való gyermek.

Pribuzni po Otcowi, agnatus post Pa-
trem, atyától való Rokon.

Pribuzni po Maćeri, cognatus a Matre,
annyától való Rokon.

Ĺedie, hæres, örökös fiú, der Erbe.

§. 12.

NOMINA AFFINITATIS.

Šwađer, affinis, fogor, der Schwager.

Šwađerina, affinissa, fogor afszony, die
Schwägerinn.

Ĺeść, Sweker, (Swoķer), ženin aneb
mużow Otec, socer, ipa, der Schwie-
gervater.

Ženin, a mużow Kość, consocer, (ego
illi, & ille mihi consocer est, cujus fi-
lio mea filia nupsit, & vicissim), más
ipa, Gegenschwäger.

Mużowého aneb ženineého Oca Otec,
profocer, ipámnak atya, Manns- oder
Weibs-Abnherr.

- Ťeťina**, **Swekruša**, **manželowá** aneb
manželkiná Matka, **socrus**, *napa*, die
 Schwiegermutter.
- Matka ťeťininá**, **swekrušiná Matka**, **pro-**
socrus, *napamnak annya*, **Manns-** oder
Weibš-Uhnfrau.
- Zať**, **čérin Muž**, **gener**, *vö*, *leányom ferje*,
 der **Eidam**, **Tochter-Mann**.
- Dwa Zati** (**Zatowé**), **dwoch Sester Mu-**
ži (**Mužowé**), **congener**, *más vö*, **Mit-**
Endam.
- Wnučkin Manžel**, **progener**, *unokám fer-*
je, **Sohnš-** oder **Tochterš-Endam**.
- Ťewesta**, **šinowá Žena**, **nurus**, *menyem*,
fiam felesége, die **Schnur**.
- Drubá Ťewesta**, **drubého Sina Žena**,
más menyem, **Mit-Schnur**.
- Manželow Brater**, **levir**, *ferjem bátyya*
vagy öttse, **Mannsbruder**.
- Manželkin Brater**, **uxorius**, *feleségem bät-*
tya vagy öttse, **Weibš-Bruder**.
- Manželowá Sestra**, **glos**, *ferjem nénye*
vagy húga, **Manns-Schwester**, **Geschweih**
 des **Eheherrns**.
- Manželkiná Sestra**, **soror uxoris**, *felesé-*
gem nénye vagy öttse, **Weibš-Schwester**.
- Bratrowá Žena**, **fratria**, *ángyom*, *bátyyám*
vagy öttsem felesége, **Bruders-Weib**.
- Dwoch Bratrow Manželki**, **janitrices**,
két testvérnek feleségi, **Weibet zweyer**
Brüder.

Sestrin Muž, sororius, *néném vagy húgom ura*, Schwester-Mann.

Dwoch Sester Manželi (Manželové, Manželé), sororum mariti, *két testvérnek férje*, Männer zweyer Schwester.

Swak, otcowig Sestri Muž, amita maritus, *atyám nényének vagy húgának férje*, der Vaters-Schwester ihr Mann.

Swak, matkinég Sestri Muž, materæ maritus, *anyám nényének, vagy öttének férje*, der Mutters-Schwester ihr Mann.

Strina, strickowá Manželka, patruí uxor, *atyám bátyának vagy öttének felesége*, Oheims-Frau.

Ugčina, Ugčinka, Bratra matkiného Žena, avunculi uxor, *anyám bátyának vagy öttének felesége*, des Vatters seine Frau.

Očim, Očim, vitricus, *mostoha atya*, Stiefvater.

Macoča, noverca, *mostoha anyja*, Stiefmutter.

Pastorek, privignus, *mostoha fia*, Stiefsohn.

Pastorkiňa, privigna, *mostoha leány*, Stieftochter.

COGNATIO SPIRITUALIS.

Arstni Otec, patrinus, kerefst attya, der
Vath.

Arstná Matka, patrina, kerefst annya, die
Gode.

Arstni, Arstni, levatus, kerefst fiu, der
Gdd, der Tauffohn.

Arstná, Arstná, levata, kerefst leány, die
Godl.

Amoter, compater, koma, der Gevatter.

Amotera, compatrissa, koma afszony, die
Gevatterinn.

Chowanec, alumnus, adoptivus, fogadott
fiu, der angenommene Sohn.

Chowanica, alumna, adoptiva, fogadott
leány, die angenommene Tochter.

ANIMALIA QUADRUPEDIA.

Ziwotcch, animal, élö allat, das Thier.

Baran, aries, kos, ein Widder.

Baranica, Bahría, Beránek, agnus, bá-
rány, ein Lamm, Lampel.

Biwol, bubulus, bial, ein Büffel.

- Bober, fiber, castor, *bód*, ein Biber.
 Braw, porcus, sus, *disznó*, ein Schwein.
 Diwoſki Braw, aper, *vad-kan*, ein wildes
 Schwein.
 Kezani Braw, majalis, *ártány*, ein Borſch-
 ſchwein.
 Bugák, Bił, taurus, *bika*, ein Stier,
 Fart.
 Galowica, bucula, junix, *üwó, úszó*, eine
 Kalbe.
 Gazwec, taxus, melis, *hörtsög*, ein Dachſ.
 Gednorozec, unicornis, monoceros, *uni-
 kórnis*, ein Einhorn.
 Gelen, cervus, *szarvas*, ein Hirsch.
 Geż, Geżek, echinus, erinaceus, *ſül-diſz-
 nó*, ein Igel, Saunigel.
 Guńec, buculus, juveneus, *tinó, tulok*,
 ein Ochſlein.
 Rańec, verres, *kan, kan-diſznó*, ein Eber.
 Kobila, equa, caballa, *kantza*, eine Stutte.
 Kočka, Mačka, felis, *matska*, eine Kage.
 Rocúr, catus, *him-matska*, ein Kater.
 Rón, (Rún), equus, *ló*, ein Pferd, Roß.
 Roza, capra, *ketske*, eine Ziege.
 Skatná Roza, rupicapra, *bavasi ketske*
 eine Gemſe.
 Rozel, hircus, caper, *bak*, ein Bock.
 Rozla, Rozlátko, *háduş, gödölye*, ein
 Bocklein.

- Kozorožec**, capricornus, *vad-kos*, ein Steins
 bod.
Králik, cuniculus, *tengeri nyúl, házi nyúl*,
 ein K niglein, K niglein, K niglein.
Krawa, vacca, *teb n*, eine Kuh.
Krt, *Krtica*, talpa, *vakandok*, ein Maul-
 wurf.
Kuna, martes, *nest*, ein Marder, Moder.
Lasica, mustella, *meny r*, eine Diefel.
Lew, leo, *oroszl ny*, ein L we.
Liska, vulpes, *roka*, ein Fuchs.
Medwed, (*Medwed*), ursus, *medve*, ein
 B r.
Mis, mus, *eg r*, eine Maus.
Mul, *Mulica*, (*Meze *), mulus, * szv r*,
 ein Maulthier.
Opica, simia, *majom*, eine Affe.
Osel, asinus, *szam r*, ein Efel.
Oslica, asina, *n st n-szam r*, eine Efelinn.
Owca, ovis, *juh, ih*, ein Schaaf.
Des, canis, *eb, kutya*, ein Hund.
Dotkan, glis, *potk ny*, eine Ratte.
Prasa, *Pras tko*, porcellus, *malatz*, ein
 Ferkel, Spennfadel.
Ris, linx, *bi z*, ein Fuchs.
Sifel, sorex, * rge*, ein Erdzeifel.
Skopec, vervex, * r , herb ts*, ein Ham-
 mel, Sch pfs.
Slon, elephas, *barrus,  l fant*, ein Ele-
 fant.

- Sobol**, martes scythica, *nuszt*, ein Zob-
 bel.
Srna, caprea, dama, *öz*, ein Rehe.
Suka, canis fæmina, *nöstény-eb*, eine Hün-
 dinn, Zaug.
Swina, porca, scropha, *eme-disznó*, ein
 ne Sau.
Tchor, viverra, putorius, *görény*, ein
 Iltis.
Tela, vitulus, *borjú*, ein Kalb.
Tigris, tigris, *tigris*, ein Fieger.
Ue, urus, *jábor, erdei bika*, ein Auerochß.
Wagcák, caballus, emissarius, *mén-ló*,
 ein Hengst.
Walach, rezani Rón, cantherius, *herélt-
 ló*, ein Wallach.
Welblüd, camelus, *teve*, ein Kammel.
Wewerica, sciurus, *mökus, evet*, ein Eich-
 horn.
Widra, lutra, *vidra*, ein Fischotter.
Wif, *Wif*, lupus, *farkas*, ein Wolf.
Wól (*Wül*), bos, *ökör*, ein Ochß.
Zagác, lepus, *nyúl*, ein Haase.
Žreba, *Žriba* (*Sriba*), hinnulus, pullus
 equinus, *szikó*, ein Füllen.

S. 15.

- Peál**, avis, *madár*, ein Vogel.
- Peácel**, **Peáca**, *avicula*, *madárka*, ein
Vögelein.
- Bál**, **Bugál**, *butio*, *vizi bika*, ein Rohr-
dommel.
- Bazant**, *phasianus*, *fátzán*, ein Fasan.
- Bočan** (Éap), *ciconia*, *gölya*, ein Storch.
- Terwenka**, *rubecula*, *veres-bögy*, eine Roth-
kehlchen.
- Lizik**, **Liza**, *acanthys*, *tzizige*, ein Zeis-
chen, Zeiselein.
- Daél**, *picus*, *harkály*, ein Specht, Baum-
häcker.
- Drofd** (Ros), *turdus*, *rigó*, ein Amsel.
- Dudek**, *upupa*, *habuk*, ein Wiedehopf.
- Garab** (Gerab, Kerab), *grus*, *daru*, ein
Kranich.
- Garábel**, **Garábka**, (Gerabka), *attagen*,
tsáfzár madara, eine Haselhenne.
- Garabica**, *perdix*, *fogoly*, Rebhuhn. v.
Kurotwa.
- Gastrab** (Gestrab), *accipiter*, *ölyü*, *ölyv*,
ein Habicht.
- Sawran**, **Krkawec**, *corax*, *corvus*, *hol-
lö*, ein Rabe.

Sluz

- Sluchán**, *Tetrao*, *tetraon*, *urogallus*,
erdei kakas, ein Auerhahn.
Solúb, *columba*, *galamb*, eine Taube.
Diwoſki Solúb, *Peſni Solúb*, *palumbes*,
vad galamb, eine Holztaube, Wildtaube.
Srdlička, *turtur*, *gerlitz*, eine Turtel-
 taube.
Sus, *anser*, *lúd*, eine Gans.
Susa, *Susácko*, *Susátecko*, *anserculus*,
liba, *lúd-fi*, ein Gänselein.
Susár, *anser mas*, ein Gonauser.
Rádica, *anas foemina*, *kátsa*, *retze*, eine
 Ente.
Ráňa, *vultur*, *keselyü*, *kánya*, ein Geger.
Ranářik (*Ranářik*), *passer canarius*, *ſár-
 mány*, ein Kanarienvogel.
Rapún, *Ropún*, *capo*, *kappan*, ein Kapaun.
Rawka, *monedula*, *tsoka*, eine Dohle.
Robút, *gallus*, *kakas*, ein Hahn.
Ronopka, *linaria*, *kenderitz*, ein Hänf-
 ling, Flachsfink.
Ros, *merula*, *rigo*, eine Amsel, Kramet-
 vogel.
Rrahulec, *nifus*, *karoly*, *karvoly*, ein Sper-
 ber.
Rráliček, *Rrářik*, *regulus*, *trochilus*, *ökör-
 szem*, ein Zaunkönig.
Rehár, *mergus*, *búvár*, ein Taucher.
Rukucka, *Rukuk*, *cuculus*, *kakuk*, ein Ru-
 kuk.

- Kura, Kureá, Kurátko, Kurátecko, Sid,**
 pullus gallinaceus, *tsirke, tik-fi*, ein Henna-
 del, Küchlein.
- Kurotwa, Kuropewa (Garabica), per-**
 dix, *fogoly-madár*, ein Rebhuhn, Reb-
 henne, Rebhühner.
- Kwicála, Kwicánka, Cwrcála, boros-**
wickowi Pták, avis juniperacea, *bü-*
ros-madár, fenyő-mag madara, ein Kronen-
 vetvogel, Krametsvögel.
- Labué, cygnus, olor, battyú,** ein Schwan.
- Lastowica, Lastowicka, hirundo, fetske,**
 eine Schwalbe.
- Wodná Lastowica, Čagka, vanellus, li-**
botz, bébitz, ein Kibitz.
- Liska, fulica, jártsa,** ein Wasserhuhn,
 Rohrhendel.
- Lunák, milvus, béja,** ein Weyer, Hüh-
 nerdieb.
- Morák, (Indik), gallopavus, gallus in-**
diacus, póka, pujka, ein Indianer.
- Morča, Morčátko, pullus meleagrínus.**
- Morka, meleagris, nöstény-pujka,** eine in-
 dianische Henne.
- Netoper, (Netopir, Netopger), vesper-**
tilio, denevér, eine Fledermaus.
- Orel, aquila, sas,** ein Adler.
- Papúšek, psittacus, publikán madár,** ein
 Papagey.
- Paw, pavo, pavus, páva,** eine Pflaue.
- Pin:

- Pínka, fringilla, pínky, pínkyže, eine Fínke.
 Prepelica, Krepelica, Krepelka, coturnix, für, fürj, eine Wachtel.
 Pstros, struthio, struz-madár, ein Strauß.
 Lužni Pták tarda, otis, tuzok, eine Trappe.
 Šébkliť, Šébkliť, carduelis, tengelitz, ein Stieglitz, Distelfink.
 Šikorka, Šikora, parus, tzinge, páris-madár, zintze, eine Weise.
 Škorec, Špaček, sturnus, seregély, Staat.
 Škvránek, Škvránek, alauda, patsirta, szántóka, eine Lerche.
 Sláwik, luscinia, philomela, füle mile, eine Nachtigal.
 Šlépka, Šlepica, Kura, gallina, tik, tyúk, eine Henne.
 Sluka, (Šnep), rusticula, fajd, reznek, szalank, erdei-fogoly, ein Waldschneepf.
 Sogka, garrulus, szájkó, ein Heher.
 Sokol, falco, solyom, eine Falke.
 Sowa, bubo, noctua, bagoly, eine Eule.
 Strafa, pica, szarka, eine Uelster, Hehe.
 Štrnádká, Štrnádel, galbula, gábor, gáborka, ein Goldhammer.
 Trasoricka, (Trasoritek), mortacilla, bárázda-billegető, eine Bachstelze.
 Tráwník, curruca, poszáta, nyomorék, eine Graemücke.

Woláwka (Čepa), ardea, gém, ein Reiher.
Wrabec, passer, veréb, ein Spatz, Sper-
 ling.

Wrana, cornix, varju, eine Krähe.

S. 16.

P I S C E S.

Xiba, piscis, bal, ein Fisch.

Xibečka, Xibička, pisciculus, balatska, ein
 Fischlein.

Bgelica, (Belica, Bilica), alburnus, ke-
 szeg, fejer keszeg, ein Weißfisch.

Čit, Nrenka, lumbricus, murænula, tsik,
 eine Schiefe.

Gelšawka, phoxinus, jász-keszeg, ein El-
 leritz.

Sarineš, halex, hering, ein Haring.

Slawátka (boh. Lozos, vel Losos), trut-
 ta major, esox, salmo, semling, lazatz,
 Raichsforellen.

Slawác, gobio capitatus, kólty, ein Kaul-
 haupt.

Srúz, Srúžik, fundulus, gobio, gob-bal,
 ein Gründling.

Srca, Sum, silurus, bartsa, ein Wels,
 eine Scheide.

Zaper, carpio, cyprinus, ponty, poyka, ei-
 ne Karpfe.

Lin, Šwec, tinca, tzompó, vargazhal, eine
 Schleye, ein Schley.

- Lipni**, umbra, thymallus, köröz-bal, eine Aesche.
Men, Mentus, Mník, mugil, mustela, meny-bal, eine Aalruppe, Rutte.
Okun, Ostrižek, perca, šiger, eine Peresche, Barsche, Bersich, Verschling.
Ostriž, accipenser, ketsege, ein Stör.
(Parma), Mrena, barbo, mullus, márna, eine Barme, Barbe.
Pločica, passer, pecten, platajtz, ein Platt-eis.
Pstruh, Struh, trutta, aurata, variola, piztráng, arany szinü hal, eine Forelle.
Rak, cancer, rák, ein Krebs.
Morski Rak, locusta, tengeri rak, der Meerkrebs.
Drevená Xiba, Slupaň, Ošik, (Stočíš), salpa, asellus, tóke-bal, ein Stočíš-fisch.
Šučka, lucius, lupus, tsuka, ein Hecht.
Sliz, Slizik, fundulus, kové, Steinbeißel.
Morská Swiňa, (Delfin), delphin, diš-nó-bal, ein Meerschwein, Delfin.
Tok, Tokowina, antaceus, tok, ein Eick.
Úhor, anguilla, ángolna, ein Aal.
Wekriba, Cetriba, cetus, balæna, tzet-bal, ein Walfisch.
Wizina, hulo, viza, ein Hause.

A M P H I B I A.

- Dwożiwotčich, amphibium.
 Drač, draco, *šarkány*, Drache, Lindwurm.
 Gašcer, vipera, basiliscus, *vipera*, eine
 Otter, ein Basiliske.
 Gašcerica, Gašcerka, lacerta, *stellio*, *gyék*,
 eine Eider.
 Šad, serpens, anguis, *kigyó*, eine Schlange.
 Vodni Šad, natrix, *vizi kigyó*, eine
 Ratter, Wasserschlange.
 Koritnačka, testudo, *tekenős béka*, eine
 Schildkröte.
 Krokodil, crocodilus, *krokodély*, Krokodil.
 Slepíš, coecilia, *vak kigyó*, Blindschleiche.
 Šlimák, limax, *šöldi tsiga*, eine Schnecke,
 Wegschnecke.
 Morški Šlimák, concha, *tengeri tsiga*, eine
 Muschel.
 Žaba, rana, *béka*, ein Frosch.
 Zemská Žaba, bufo, *varas-béka*, eine Kröte.
 Zemeplaz, reptile.

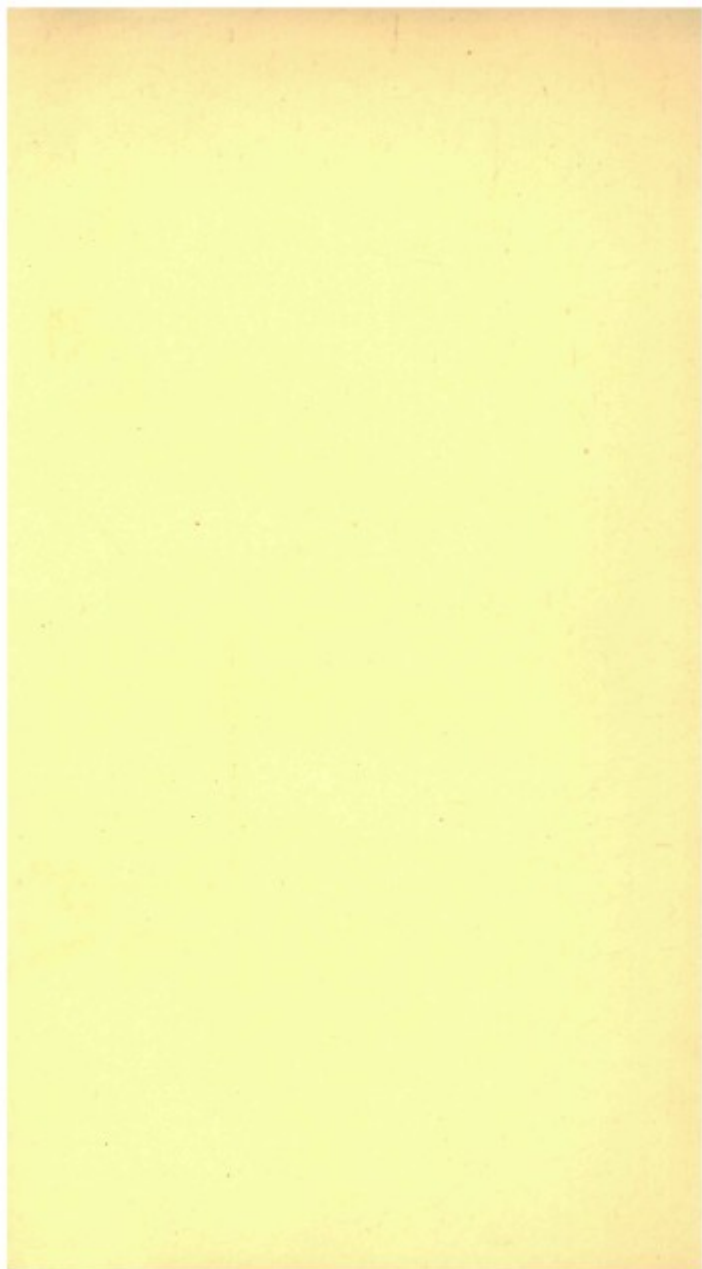
INSECTA & VERMES.

- Žizal, insectum, *bogár*, ein Ungeziefer.
 Čerw, vermis, *šereg*, ein Wurm.
 Čerwik, vermiculus, *šergetske*, Würmlein.
 Čhrobák, massni Čerw, termes, *nyü*, Made.
 Čhrúst,

- Chříst**, bruchus, *tserebogár*, ein **Mankäfer**.
Blcha, (Blecha, Blucha), pulex, *balha*, ein **Floh**.
Drewotoč, drewni Čerw, *cofus*, *teredo*, *szü*, ein **Holz-wurm**.
Skřista, lumbricus, *geleřta*, der **Bauch-wurm**, **Regenwurm**.
Sřida, lens (G. lendis), *serke*, eine **Niesse**.
Sedbawoprad, hedbáwni Čerwik, (Sedbawopred, hedbáwni Čerwik, *bombix*, *řelyem-bogár*, ein **Seidenwurm**.
Sowniwár, scarabæus, *řarvai - bogár*, ein **Käfer**, **Rostkäfer**.
Sřsenřka, Sřsenřka, Sřřelřnica, *eruca*, *bernyö*, eine **Raupe**.
Řleřć, ricinus, *eb-lěgy*, *jüb-lěgy*, eine **Hundslaus**, **Schaafslaus**.
Řomár, culex, *řžunyog*, **Mücke**, **Schnacke**.
Řobilřka, Řoniř, Řoniřćek, *locusta*, *řaska*, eine **Heuschrecke**.
Řol, blatta, *tinea*, *moly*, eine **Schabe**, **Motte**.
Řotřř, Řiřag, *papilio*, *řövölděk*, *řependěk*, ein **Sommervogel**.
Řrawec, (Řraweřec), *formica*, *bangya*, eine **Ameise**.
Řucha, *musca*, *řěgy*, eine **Fliege**.
Řpanřelřć **Řucha**, *cantaris*, eine **spanische Fliege**.
Řbad, Řúp, *ařilus*, *řabanus*, *řögöly*, eine **Breme**.

- Osa**, vespa, *darás*, légy-dards, eine Wespe.
Paučina, Pawučina, tela araneorum,
pók-háló, eine Spinnwebe.
Pauk, Pawúk, araneus, aranea, *pók*, ei-
 ne Spinne.
Pigawica, hirudo, *náddly*, *pióka*, ein Es-
 gel, Blutigel.
Ploščica, (*Ščeniica*), cimex, *palafzka*, *pa-*
latzka, eine Wanze.
Kohác, scarabæus cornutus, *szarvas tsere-*
bogár, ein Schröter.
Šišak, obilná *Muska*, curculio, *sisik*,
 ein Kornwurm.
Šršen, crabro, *ló-darás*, eine Hornisse.
Štir, scorpio, scorpius, *skarapn.*, Skorpion.
Swetluška, Swetlomuška, Swatogánška
Muska, cicindela, lampyris, *sz. János bo-*
gara, ein Johanneswürmlein, Johan-
 nestäferlein.
Swrček (*Ćwrček*), cicada, gryllus, *ptrü-*
sök, eine Grille, Heimke.
Trúd, Trúp, fucus, *here*, ein Hummel.
Wčela (*Pšela*), apis, *méb*, Imme, Biene.
Wes, pediculus, *tetü*, eine Laus.
Weska, acarus, *wak-tetü*, eine Lisse, Mülbe.

DA SD 172

SNK - Martin

17A0073100

